

PIĄTEK-CZWARTEK
|09-15.08|2024|

DZIENNIK ELBLĄSKI TYGODNIK

POWIATU ELBLĄSKIEGO

cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)



ELBLĄG
kocham moje
miasto!



PRZEKOP NIE DLA ELBLĄGA? \4



EMERYCI DORABIAJĄ:
BO CHCĄ, BO MUSZĄ \5



MNIEJ BEZROBOTNYCH,
MNIEJ OFERT PRACY \10



OD 10 LAT NIOSĄ
NADZIEJĘ I WSPARCIE

s. 6-7



KOLEJNY ŚMIERCIONOŚNY
WIRUS U BRAM \15

SPORT



BENIAMINEK ROZKLEPAŁ
OLIMPIĘ \21



BŁYSKAWICZNA WSPINACZKA
PO ZŁOTO \22



BEZPŁATNY
DODATEK
W KAŻDY PIĄTEK

RELAKS
z Dziennikiem Elbląskim



DEPARTAMENT KULTURY NA STARYM MIEŚCIE

Prezydent Elbląga Michał Missan utworzył w strukturze Urzędu Miejskiego Departament Kultury i Organizacji Imprez i powołał na jego dyrektora Agatę Prystupę.

Już w kampanii wyborczej mówiłem, jak ważna będzie dla mnie kultura, która przyczynia się do rozwoju i promocji miasta. Podkreślałem to również podczas powoływania wiceprezydentów. Dziś to się zmaterializowało — mówił w poniedziałek Michał Missan, prezydent Elbląga podczas briefingu prasowego w Kamenickich Elbląskich przy ul. św. Ducha 3-4, gdzie utworzono nowy departament.

Dyrektorem Departamentu Kultury i Organizacji Imprez została Agata Prystupa, wieloletni pracownik Urzędu Miejskiego w Elblągu. Agata Prystupa od 2008 roku pracuje w Urzędzie Miejskim, od 2012 roku zajmuje się sprawami kultury, w ostatnich latach pracowała na stanowisku głównego specjalisty ds. upowszechniania kultury i nadzoru nad miejskimi instytucjami kultury. Dyrektor nowego departamentu podziękowała prezydentowi

Elbląga za powołanie jej na to stanowisko.

— Dolożę wszelkich starań, aby oferta kulturalna i cała kultura w mieście nabrała nowego wymiaru — zapowiedziała Agata Prystupa.

Do podstawowych zadań Departamentu Kultury i Organizacji Imprez należy m.in. organizacja imprez, inspirowanie i integrowanie środowisk zawodowo związanych z kulturą i sztuką, realizowanie działań z zakresu edukacji kulturalnej różnych grup wiekowych

i społecznych, wspieranie programów edukacyjnych i artystycznych upowszechniających wiedzę o rodzimym bogactwie kulturowym, prognozowanie rozwoju życia kulturalnego w mieście i koordynowanie realizacji przedsięwzięć stymulujących zainteresowanie wszelkich kręgów społecznych wartościami kultury i prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem stypendiów i nagród z dziedziny kultury i sztuki.

EWELINA GULIŃSKA

TRWAJĄ KONSULTACJE SPOŁECZNE DOTYCZĄCE FUNKCJONOWANIA KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

Do 13 września potrwać konsultacje społeczne dotyczące funkcjonowania komunikacji miejskiej.



— Dotychczas swoje opinie poprzez wypełnienie ankiety

wyraziło ok. 900 elblążanek i elblążan korzystających z transportu zbiorowego. Opiniami o obecnie funkcjonującym rozkładzie jazdy i stanie taboru, a także propozycjami nowych rozwiązań i zmian mieszkanki oraz mieszkańcy naszego miasta dzielą się również podczas spotkań różnych środowisk społecznych i zawodowych — podał elbląski ratusz, który wciąż

zachęca elblążanki i elblążan do wzięcia udziału w konsultacjach. Ankieta elektroniczna dostępna jest na stronie konsultacje.elblag.eu, a w formie papierowej — w Biurze Konsultacji Społecznych i Kontaktów Międzynarodowych, znajdującym się w pok. 310 Urzędu Miejskiego w Ratuszu Staromiejskim oraz w recepcji Urzędu Miejskiego przy ul. Łączności 1.

RED.

LISTONOSZ DOSTARCZY DZIENNIK ELBLĄSKI POD WSKAZANY ADRES

Grono Czytelników i Czytelniczek Dziennika Elbląskiego stale rośnie, co stanowi dla nas wyjątkowy powód do dumy. Podpowiadamy, jak zamówić prenumeratę piątkowego wydania gazety, które pod wskazany adres dostarczy listonosz.

Wweekendowe wydanie Dziennika Elbląskiego, poświęcone wyłącznie wiadomościom z powiatu elbląskiego i najbliższych okolic, ukazuje się w wersji elektronicznej (dostępne na www.kupgazete.pl) i w tradycyjnej papierowej wersji, którą nabyć można w salonach prasowych, kioskach i na pocztach.

Co ciekawe, również na pocztę możecie zamówić prenumeratę Dziennika Elbląskiego, dzięki temu w każdy piątek gazetę dostarczy pod wskazany adres listonosz, nie będziecie się więc musieli martwić o to, czy gazety dla Was nie zabraknie.

Jak zamówić prenumeratę?

Wystarczy odwiedzić najbliższą placówkę Poczty Polskiej i poinformować w okienku, że chcecie wykupić prenumeratę Dziennika Elbląskiego, podać okres, na jaki chcecie ją wykupić i uiścić opłatę. Od tej pory listonosz będzie regularnie dostarczał Wam Dziennik Elbląski pod wskazany na pocztę adres.

Zabrakło Dziennika?

Daj nam znać!

Jeżeli w Twojej okolicy brakuje Dziennika Elbląskiego, poinformuj nas o tym, pisząc na adres gazeta@dziennikelblaski.pl, lub dzwoniąc, lub wysyłając SMS pod numer 502 499 529.

PRENUMERATA ZA ZDJĘCIE



Spacerujesz, obserwujesz, podziwiasz? Łap za telefon i rób zdjęcie tego, co Cię zachwyci! Czekamy na zdjęcia z Elbląga i okolic — ciekawej architektury, portretów natury, obrazków prezentujących miejskie życie. A może masz w swoich archiwach zdjęcia dawnego Elbląga? Podziel się z nami! Jak się odwdzięczymy? Darmową prenumeratą elektronicznego wydania Dziennika Elbląskiego lub ciekawą książką! Zapraszamy do przysyłania zdjęć na adres gazeta@dziennikelblaski.pl, w tytule wiadomości napiszcie „Prenumerata za zdjęcie”, a w treści podajcie autora i podpis fotki.

DZIENNIK ELBLĄSKI WITA NA ŚWIECIE!



Jeśli chcecie, by zdjęcie Waszego nowo narodzonego maluszka znalazło się w naszej gazecie, prześlijcie je na adres: gazeta@dziennikelblaski.pl. W tytule maila wpiszcie „Witamy na świecie”, a w treści wyrażenie zgody na publikację wizerunku i danych osobowych. Podajcie też imiona rodziców, wagę i wzrost dziecka. Zdjęcia dzieciactwów publikować będziemy w Dzienniku Elbląskim bezpłatnie!

CHOĆ BEZTERMINOWE, TO TRZEBA BĘDZIE WYMIENIĆ

Unia Europejska idzie w kierunku praw jazdy ważnych maksymalnie 15 lat. Tak jest w Polsce już od 2013 roku. I tak prawa jazdy wydane po 19 stycznia 2013 roku są ważne przez 15 lat od daty wydania. Prawa jazdy wydane przed 19 stycznia 2013 roku (bezterminowe) zachowują ważność do 2033 roku, ale trzeba będzie wymienić dokument do 18 stycznia 2033 r. Tak stanowi ustawa. Operacja wymiany ma się zacząć w styczniu 2028 roku i potrwać 5 lat. Co ważne, kierowcy wymieniający bezterminowe prawo jazdy na prawo jazdy ważne już tylko 15 lat nie będą mu-

sieli przechodzić żadnych dodatkowych badań, здаwać egzaminów. Wymianie podlega tylko dokument potwierdzający uprawnienia do kierowania. Choć np. Parlament Europejski chce, aby kierowcy sami oceniali swoją zdolność do prowadzenia pojazdów podczas wydawania i odnawiania prawa jazdy, pozwalając krajom UE zdecydować, czy samoocena powinna zostać zastąpiona badaniem lekarskim z minimalnym zestawem kontroli m.in. wzroku i układu krążenia kierowców.

Koszt wydania nowego dokumentu to w sumie 100,50 zł.

AM



CO, GDY GO NIE WYMIENIMY?

JEŚLI TEGO NIE ZROBIMY DO 2033 ROKU, TO NASZE PRAWO JAZDY STRACI WAŻNOŚĆ, CO WIĄŻE SIĘ ZE SPORYMI KONSEKWENCJAMI, WŁĄCZNIE Z GRZYWNĄ DO 30 TYS. ZŁ I ZAKAZEM PROWADZENIA POJAZDÓW NA OKRES OD 6 MIESIĘCY DO 3 LAT.

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 5
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Ewelina Gulińska
e.gulinska@dziennikelblaski.pl

REDAKTORZY WYDANIA
Ewelina Gulińska e.gulinska@dziennikelblaski.pl
Agata Tupaj a.tupaj@dziennikelblaski.pl
Łukasz Razowski l.razowski@dziennikelblaski.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

GAZETAOLSZTYSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 531

DZIENNIKELBLASKI.PL
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 502 499 529
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl

Elwira Kowalska
tel. 604 408 305

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 502 499 539



- pracowników produkcji
- magazynierów

- operatorów wózków widłowych
- operatorów - mechaników linii produkcyjnych

- mechaników utrzymania ruchu
- elektromechaników

- chłodniarz
- specjalistów ds. jakości

Zadzwoń - dopytaj o szczegóły: 539 025 608 - Agata Marcula Specjalista ds. HR

Napisz do nas: rekrutacja@paulafish.pl

2624otba-a-M

Z RZEKI WYŁOWIONO DWA WRAKI

Płetwonurkowie wydobyli dwa samochody z rzeki Elbląg. To fiat seicento i fiat 126p, czyli popularny niegdyś maluch. Wraki zostały zabezpieczone i umieszczone na terminalu przetadunkowym elbląskiego portu. Policja pod nadzorem prokuratury prowadzi dochodzenie w sprawie porzucenia aut w rzece.

fot. EG



chciała też ustalić ich właścicieli. Ze wstępnych ustaleń policji wynika, że zaginięcie wyłowionego fiata seicento zgłoszono w 2009 roku. W identyfikacji samochodu pomogła tablica rejestracyjna (EGB), umieszczona na samochodzie. Maluch też posiada rejestrację, jednak jest zardzewiała i nieczytelna.

Dodajmy, że podczas wstępnych oględzin nad rzeką nie stwierdzono, aby we wnętrzach samochodów coś się znajdowało.

Prokuratura Rejonowa w Elblągu od 20 maja prowadzi postępowanie w sprawie wraków.

— Prowadzone jest śledztwo w sprawie usunięcia odpadów w postaci wraków dwóch samochodów osobowych poprzez umieszczenie ich w korycie rzeki Elbląg, tj. o przestępstwo zakwalifikowane z art. 183 § 1 kk. Przestępstwo to jest zagrożone karą od 1 roku do 10 lat pozbawienia wolności — przekazała Ewa Ziębka, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Elblągu.

Dyrektor portu morskiego w Elblągu koszt wyciągnięcia wraków oszacował na 4 tys. zł.

EWELINA GULIŃSKA

REKLAMA



Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podaje do publicznej wiadomości informację o opracowaniu projektu „Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2023-2028”

Zainteresowane osoby mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz składać uwagi i wnioski dotyczące ww. dokumentu.

Uwagi i wnioski mogą być wnoszone w terminie 21 dni od dnia podania niniejszej informacji do publicznej wiadomości:

- 1) w formie pisemnej na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Departament Ochrony Środowiska, ul. Głowackiego 17, 10-447 Olsztyn;
- 2) ustnie do protokołu w pokoju nr 330 w siedzibie Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przy ul. Głowackiego 17, w godzinach pracy urzędu;
- 3) za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres e-mail: dos@warmia.mazury.pl.

Uwagi lub wnioski złożone po upływie wskazanego wyżej terminu zostaną pozostawione bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia zgłoszonych uwag i wniosków jest Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Projekt „Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2023-2028” oraz Prognoza oddziaływania na środowisko projektu ww. dokumentu dostępne są w pokoju nr 330 w siedzibie Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przy ul. Głowackiego 17, w godzinach pracy urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

82324otbr-b-M

Wkwietniu podczas badania dna rzeki Elbląg płetwonurkowie odkryli dwa zatopione samochody. O sprawie powiadomili policję. W czerwcu nurkowie z Ochotniczej Straży Pożarnej na prośbę Zarządu Portu Morskiego w Elblągu wstępnie sprawdzili obiekty. Nurkom udało się namierzyć pierwszy pojazd na wysokości budynku Porta Mare, a drugi na wysokości budynku po byłej prokuraturze przy Bulwarze Zygmunta Augusta. Przeprowadzono wstępne oględziny wraków, ale z uwagi na ograniczoną widoczność udało się wte-

dy jedynie potwierdzić, że są wraki dwóch samochodów osobowych. Z uwagi na to, że teren, w którym ujawniono wraki, znajduje się w granicach Portu Morskiego, za wyciągnięcie samochodów na brzeg odpowiadał zarząd elbląskiego portu morskiego. W środę 7 sierpnia odbyła się akcja służb polegająca na wydobywaniu wraków z wody. Udział w działaniach brała policja, straż pożarna i wynajęty przez zarząd portu morskiego dźwig. Bez większych trudności udało się wyciągnąć oba samochody na brzeg. Były to fiat seicento i fiat 126p. Teraz wraki zostaną poddane oględzinom, policja będzie

CHCĄ ZAOSZCZĘDZIĆ NA PRZEKOPIE KOSZTEM ELBLĄGA?

Czy Elbląg może już przestać marzyć o morskich statkach, które po ukończeniu przekopu przez Mierzę Wiślaną miały wpływać do tutejszego portu? Tak twierdzi kpt. Wiesław Piotrkowski, były dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni. Jego zdaniem zwężenie drogi wodnej na ostatnich dwóch etapach inwestycji sprawi, że do Elbląga będą mogły wpływać mniejsze jednostki, niż wcześniej zakładano.

Inwestycja związana z przekopem Mierzei Wiślanej zmierza ku końcowi, ale znacznie spowolniła i zmniejszyła swoją skalę. Ostatnie dwa etapy, które są planowane, czyli etap IV i etap V, spowodują zmniejszenie wymiarów statków, które będą mogły dopływać do Elbląga — przekazał w rozmowie z Dziennikiem Elbląskim kpt. Wiesław Piotrkowski, były dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni, nadal pracujący w tej jednostce.

Piotrkowski przypomniał, że do tej pory inwestycja związana z budową kanału żeglugowego przez Mierzę Wiślaną była dostosowana do statku modelowego — tzw. jednostki teoretycznej, która ma 100 m długości, 20 m szerokości i 4,5 m zanurzenia.

— Do tej wielkości statku zaprojektowano infrastrukturę — taką, jak mamy obecnie w Nowym Świecie przez Zalew Wiślany aż do

punktu p1 znajdującego się na wysokości elbląskiej oczyszczalni ścieków. Natomiast od punktu p1 do punktu p2 i od punktu p2 do punktu port planuje się wykopać obojowany kanał bez żadnych umocnień oszerokości 22 m. Według analizy nawigacyjnej zmniejszy to szerokość statków, które będą mogły dopływać do Elbląga z 20 do 9 m. Natomiast długość statków, które będą mogły dopływać do Elbląga, została zmniejszona przez planowaną obrotnicę, która według statku modelowego powinna mieć 160 m, a według obecnych planów będzie miała tylko 110 m. Biorąc pod uwagę to, że dostępna infrastruktura portowa wyznacza wielkość statku, który może tutaj wpłynąć, wynika, że do Elbląga będą mogły wpływać tzw. statki suche o długości 68 m i tankowce, czyli tzw. statki mokre o długości 55 m — wyjaśnił kpt. Wiesław Piotrkowski.



Trwa pogłębianie rzeki Elbląg

Podsumowując: do portu w Elblągu, według wcześniejszych planów, miały wpływać statki o długości 120 m, szerokości 20 m i zanurzeniu 4,5 m, a będą mogły wpływać jednostki o długości 68 m, szerokości 9 m i zanurzeniu 4,5 m.

Zdaniem Piotrkowskiego ta zmiana została podyktowana oszczędnościami.

— Uważam, że zmiana wcześniejszego planu to zła decyzja, ponieważ wygląda

na to, że ta inwestycja, która do tej pory przebiegała, nie ma sensu. Z tym że to są — miejmy nadzieję — kroki połowiczne, a nie ostateczne. One ciągle dają szansę na rozwój, czyli na dokończenie przekopu Mierzei Wiślanej w takim stylu, w jakim on do tej pory przebiegał. Wcześniej tam, gdzie się dało, koryto rzeki zostało poszerzone do 60 m. Tak naprawdę 40 m szerokości jest tylko w Nowakowie. A teraz

zwężamy drogę wodną do 22 m szerokości, co sprawi, że do Elbląga będą mogły wpływać mniejsze statki, niż wcześniej zakładano — stwierdził kapitan.

Czyli Elbląg może przestać marzyć o większych statkach?

— Na razie tak. Bardzo mnie to smuci, bo zrezygnowałem z dużych statków o zasięgu światowym i zaangażowałem się przy projekcie przekopu Mierzei Wiślanej. Miałem nadzieję, że to zadziała i że nieduże statki morskie przyplłyną do Elbląga. A wygląda na to, że na razie tak się nie stanie. Tak naprawdę będą mogły tu wpływać, tak jak teraz, tylko barki śródlądowe, ale z większym zanurzeniem — podsumował Wiesław Piotrkowski.

Kanał żeglugowy będący częścią drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską otwarto 17 września 2023 roku. Rząd PiS wskazywał wów-

czas, że przekop zwiększy atrakcyjność gospodarczą województwa warmińsko-mazurskiego, a w szczególności Elbląga i portu w tym mieście, a także innych portów Zalewu Wiślanego.

Całkowita długość drogi wodnej z Zatoki Gdańskiej przez Zalew Wiślany do Elbląga to prawie 23 km, w tym przejście przez Zalew Wiślany liczy nieco ponad 10 km, na rzece Elbląg — także ponad 10 km. Pozostałe ok. 2,5 km to odcinek, na który składają się śluza i port zewnętrzny oraz stanowisko postojowe. Kanał i cały tor wodny będą miały docelowo 5 m głębokości.

Zapytaliśmy Urząd Morski w Gdyni o oficjalne stanowisko w sprawie zwężenia drogi wodnej na ostatnich dwóch etapach przekopu przez Mierzę Wiślaną. Do tematu powrócimy, gdy tylko dostaniemy odpowiedź.

EWELINA GULIŃSKA

BYŁY GRABARZ TWIERDZI, ŻE JEST NIEWINNY

NA 10 MIESIĘCY POZBAWIENIA WOLNOŚCI SKAZAŁ W KWIECIEŃNI SĄD REJONOWY W ELBLĄGU BYŁEGO GRABARZA ZA PRÓBY OGRABIENIA GROBÓW I ZNIEWAŻENIE ZWŁOK. OSKARŻONY NIE ZGADZA SIĘ Z TYM WYROKIEM. OBROŃCA MARKA K. ZŁOŻYŁ APELACJĘ I CHCE JEGO UNIEWINNIEŃIA.

fot. EG



Łupem złodziei padły przede wszystkim mosiężne elementy nagrobków, nazywane „głową Pana Jezusa”

Mark K. pracował przy pochówkach. Zdaniem prokuratora we wrześniu 2022 roku w trakcie jednego z nich wyjął z grobu złożone w nim przez członków rodziny przedmioty — zegarek i tytoń. Z uwagi na interwencję innego pracownika zakładu odstąpił od

ich zaboru. Według prokuratora również we wrześniu 2022 roku w trakcie kolejnego pochówku po otwarciu trumny przeszedł kieszonienie ubioru zmarłego, bo chciał zabrać włożone przez rodzinę papierosy. Nie znalazł ich, bo przed zamknięciem trumny zostały przełożone w inne miejsce. Trumny nie zamknął we właściwy sposób, co spowodowało częściowe zasypianie zwłok bezpośrednio ziemią. Tym samym wg. prokuratury dopuścił się ich znieważenia.

Prokurator żądał dla mężczyzny kary roku więzienia w zawieszeniu na 3 lata, zapłacenia 5 tys. zł grzywny i trzyletniego zakazu wykonywania zawodu zwią-



W marcu ubiegłego roku doszło do licznych kradzieży na terenie cmentarza parafialnego w Wilczętach

zanego z pracą w zakładzie pogrzebowym. Jednak sąd wymierzył mu surowszą karę, bo mężczyzna był już wcześniej karany za podobne przestępstwo.

Jak ustaliliśmy, w październiku ubiegłego roku zapadł w stosunku do niego wyrok skazujący przed sądem w Braniewie za ograbianie podczas jednej nocy aż 32

grobów w Wilczętach. Został skazany na rok pozbawienia wolności, jednak sąd zawiesił wykonanie kary na okres 2 lat. Dodatkowo zobowiązał skazanego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby i do solidarnego (z drugim skazanym) naprawienia wyrządzonej szkody.

Natomiast elbląski sąd za próby ograbienia grobów i znieważenie zwłok wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i zakazał mu wykonywania prac przy pochówkach przez okres 5 lat. Po ogłoszeniu wyroku mężczyzna nie chciał rozmawiać z mediami. Wychodząc z sądu, stwierdził jedynie, że „on tego nie zrobił”.

Ale to nie koniec tej sprawy, bo jego obrońca

wniósł apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu. — Obrońca złożył apelację od całości wyroku i wniósł o uniewinnienie oskarżonego lub uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania — przekazał w rozmowie z nami Arkadiusz Kuta, rzecznik prasowy Sądu Okręgowego w Elblągu.

Rozprawa apelacyjna odbędzie się 28 listopada 2024 roku.

Jak udało nam się ustalić, był grabarz w przeszłości skazywany był za groźby, uszkodzenie samochodu, włamanie do zbiornika paliwa samochodu ciężarowego i przywłaszczenie mienia.

EWELINA GULIŃSKA

CORAZ WIĘCEJ EMERYTÓW W POLSCE PRACUJE. JEDNI, BO CHCĄ, A DRUGICH ZMUSZA DO TEGO SYTUACJA. BO CIĘŻKO IM PRZEŻYĆ ZA SWOJĄ EMERYTURĘ, SZCZEGÓLNI KOBIECIOM, BO ŚWIADCZENIA PAŃ SĄ ŚREDNIO O PONAD TYSIĄC ZŁOTYCH NIŻSZE NIŻ MĘŻCZYZN.

Z roku na rok zwiększa się rzesza pracujących emerytów. Jeszcze w 2015 roku w Polsce pracowało 575,4 tys. seniorów. Z roku na rok ta liczba rośnie. Wyjątkiem był rok 2020, co oczywiście ma związek z wybuchem pandemii. Seniorzy woleli zostać w domach w obawie przed zakażeniem koronawirusem.

Na koniec 2023 roku w Polsce pracowało 854 tys. emerytów. To oznacza, że ciągu ostatnich ośmiu lat liczba pracujących emerytów wzrosła o 48,4 proc. I dziś pracuje co ponad siódmy emeryt.

NAJWIĘCEJ NA MAZOWSZU

Oczywiście różnie to wygląda w poszczególnych

województwach. Statystycznie najczęściej pracującego emeryta można spotkać na Mazowszu (163 osoby na tysiąc osób pobierających emerytury), Wielkopolsce (152 osoby) oraz Dolnym Śląsku i Śląsku (148 osób). Natomiast najmniej emerytów dorabia sobie do emerytury na Podkarpaciu (89 osób na tysiąc emerytów), Lubelszczyźnie (106 osób) i w Świętokrzyskiem (107 osób).

— W województwie warmińsko-mazurskim średnio na tysiąc osób pobierających emeryturę 118 osób to pracujący emeryci — mówi Anna Grabowska, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa warmińsko-mazurskiego.

To wprawdzie więcej niż w kilku innych regionach, ale poniżej średniej krajowej, która wynosi 136 pracujących emerytów na tysiąc emerytów.

Gdzie pracują seniorzy? Z danych przekazanych przez ZUS wynika, że najczęściej emerytów pracuje w podmiotach świadczących usługi związane z opieką zdrowotną i pomocą społeczną. Stanowią oni 15,6 proc. pracujących osób w wieku emerytalnym. W przypadku kobiet emerytek jest to aż 23,2 proc. Natomiast w przypadku mężczyzn najwięcej emerytów, bo 15,2 proc. pracuje w sekcji przetwórstwo przemysłowe. Seniorzy czę-



sto pracują też w branżach związanych z handlem hurtowym i detalicznym, a także z naprawą pojazdów.

CZĘŚCIEJ DORABIAJĄ EMERYTKI

Chcąc nakreślić profil polskiego emeryta w pracy, to jest to kobieta w wieku ponad 66 lat.

Seniorzy są bowiem w większości, gdy chodzi o pracę na emeryturze. Wśród pracujących seniorów na koniec 2023 roku kobiety stanowiły 57,8 proc. a średni wiek pracujących pań to 66 lat i miesiąc. W przypadku mężczyzn było to 68 lat i 9 miesięcy.

Jednak to, że kobiety częściej decydują się na dodatkową pracę na emeryturze, nie jest żadnym zaskoczeniem.

— Kobiety pracują z kilku powodów — tłumaczy Małgorzata Matuszewska-

EMERYCI DORABIAJĄ: BO CHCĄ, BO MUSZĄ

Rząd musi wyrównać straty emerytom, którzy wpadli w czerwcową pułapkę w latach 2009-2019

— Boruc, emerytka i działaczka Partii Razem. — Często zmusza je do tego sytuacja ekonomiczna i pracują, żeby związać koniec z końcem czy podreperować budżet domowy. Ale też dlatego, że chcą być wśród ludzi, mieć kontakt z nimi. Praca to obowiązek, narzuca pewien rytm i to sprzyja temu, że jakoś się trzymamy, bardziej dbamy o siebie, oswoje zdrowie. Chcemy być jak najdłużej sprawni.

ŚREDNIO TYSIĄC ZŁOTYCH MNIEJ

Jednak wiele kobiet pracuje, bo po prostu musi, zmusza je do tego sytuacja ekonomiczna.

Emerytury pań są bowiem średnio o ponad tysiąc złotych niższe niż mężczyzn. Powodów tego jest wiele, ale przede wszystkim to wynik krótszego o pięć lat niż mężczyzn okresu aktywności zawodowej, jak też faktu, że panie żyją średnio o ponad 8 lat dłużej niż panowie. Toteż zgromadzony przez nie kapi-

tał musi zostać rozłożony na dłuższy okres przewidywanego dalszego trwania życia niż w przypadku mężczyzn. Do tego dochodzi oczywiście też kwestia wysokości zarobków, ale to już zupełnie inny problem.

Z danych ZUS wynika, że przeciętna emerytura w I kwartale tego roku wynosiła 3640,50 zł. Ale analizując liczbę osób pobierających emerytury po marcowej waloryzacji według płci, zauważamy, że w populacji kobiet aż 37,3 proc. z nich pobiera świadczenia w wysokości do 2600 zł, a emeryturę w wysokości powyżej 3400 zł pobiera 35,9 proc. populacji kobiet. Tymczasem emeryturę w wysokości powyżej 3400 zł pobiera 73,5 proc. populacji mężczyzn. To pokazuje skalę problemu.

KOMU RENTA WDOWIA?

Nic dziwnego, że wiele seniorerek jak kania dżdżu czeka na „rentę wdowią”, która ma wejść w życie od 1 stycznia 2025 roku, ale jej wypłaty ruszą dopiero od lipca 2025 roku. Jednak nie wszyscy ją dostaną.

Otóż renta wdowia będzie przysługiwać osobom:

— które osiągną wiek emerytalny, czyli 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn,
— pozostawali we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka,
— nabyli prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem wieku emerytalnego.

Co to oznacza? Otóż rentę wdowią otrzymają te osoby, które nabyły prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem wieku emerytalnego, czyli kobiety owdowiałe w wieku co najmniej 55 lat i owdowiali mężczyźni w wieku co najmniej 60 lat.

Ponadto renta nie będzie mogła przekroczyć trzykrotności minimalnej emerytury. Zakładając, że w przyszłym roku minimalna emerytura wzrośnie o przewidywany wskaźnik waloryzacji, czyli 6,78 proc., to będzie wynosić ok. 1,9 tys. zł. To oznacza, że renta wdowia nie będzie mogła przekroczyć ok. 5,7 tys. zł brutto miesięcznie.

Zgodnie z ustawą na początek (lata 2025-2026) wdowa lub wdowiec będą mieli możliwość pobierania jednego świadczenia w 100 proc. i drugiego w wysokości 15 proc. Później (w 2027 roku) drugie świadczenie wzrosłoby do 25 proc. A następnie w 2028 roku rząd miałby dokonać oceny programu i zdecydować, czy budżet państwa będzie stać na podwyższenie drugiego świadczenia maksymalnie do poziomu 50 proc.

Co ważne, „wdowia renta” będzie wypłacana tylko samotnym seniorom. Jeśli wdowa lub wdowiec zdecydują się ponownie zawrzeć związek małżeński, to nie będą mogli pobierać dwóch świadczeń. Będą musieli zdecydować — w zależności, co jest dla nich korzystniejsze — czy wrócić do renty rodzinnej (bo ta dalej będzie funkcjonowała), czy do swojej emerytury.

ANDRZEJ MIELNICKI

NOWA KADENCJA ELBLĄSKIEJ RADY SENIORÓW

ROZPOCZĘŁA SIĘ NOWA KADENCJA ELBLĄSKIEJ RADY SENIORÓW, KTÓREJ GŁÓWNYM ZADANIEM JEST KOORDYNACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ POPRAWY ŻYCIA OSÓB STARSZYCH MIESZKAJĄCYCH W ELBLĄGU.



nacja działań na rzecz poprawy życia osób starszych w Elblągu.

— Ci wspaniali ludzie są pełni zapału i mają całą masę świetnych pomysłów, jak polepszyć życie tych nieco starszych elblążanek i elblążan. To są przede

wszystkim liderzy seniorskich organizacji, niezwykle aktywni, zaangażowani i znający potrzeby elbląskich seniorów — podkreślił Michał Missan.

Elbląską Radę Seniorów tworzy 15 osób reprezentujących głównie elbląskie

organizacje na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 9 z nich ponownie zasiądzie w Radzie. Skład został uzupełniony o 6 aktywnych elblążanek.

W składzie Elbląskiej Rady Seniorów w kadencji 2024-2029 zasiadają:

Teresa Urban, Krystyna Adamska, Anna Godlewska, Anna Grabowska, Elżbieta Ziętkowska, Halina Ratajewska, Elżbieta Zimińska, Halina Dyrła, Joanna Rościszewska-Kusowska, Renata Krzyczkowska, Izabela Misiak, Renata Krysztopolska, Alicja Urbańska, Józef Zapalski, Tadeusz Szulc.

UM ELBLĄG/RED.

KONDOLENCJE

Pani
Małgorzacie Dudzińskiej

Kierownicze Sekcji Zamówień Publicznych

wyrazy głębokiego współczucia i żalu z powodu śmierci

Taty

składa Dyrekcja i Pracownicy Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Elblągu

OD 10 LAT NIOSĄ NADZIEJĘ I WSPARCIE

fot. Teen Challenge Elbląg

W TYM ROKU MIJA DZIESIĘĆ LAT, ODKĄD BEATA I PIOTR GRZESZCZUK WRAZ ZE SWOIMI PRZYJACIÓŁMI POMAGAJĄ OSOBOM BEZDOMNYM I UZALEŻNIONYM ZYSKAĆ DRUGI ŻYCIE. — ZAWSZE WSKAZUJĘ, ŻE SIŁA NASZEJ MISJI POCHODZI OD BOGA ORAZ LUDZI, KTÓRZY WŁĄCZAJĄ SIĘ W POMOC. INACZEJ NIE DALIBYŚMY RADY DZIAŁAĆ — MÓWI BEATA.

Beata i Piotr pobra-
li się w 2007 roku.
Niestety ich mał-
żeństwo nie było
usłane różami, bo główną
rolę odgrywał w nim alko-
hol. Piotr był uzależniony.
Wszystko się zmieniło, gdy
oboje się nawrócili i zaczęli
żyć bliżej Boga. To dzięki
jego łasce Piotr wyszedł
z nałogu, a Beata odzyska-
ła męża. Bóg miał dla nich
plan – chciał, aby dzięki
swojemu świadectwu zy-
skiwali zaufanie osób bez-
domnych i uzależnionych
oraz pomagali im wyjść
z życiowej zapaści.

Zaczęto się od Wiesia

Beata: — Gdy się nawró-
ciliśmy, nie mieliśmy po-
jęcia o kościołach i pomo-
cy, jaką oferują. Byliśmy
osobami bardzo krótko
nawróconymi, ale czuli-
śmy wewnętrzny przymus
i miłość, aby wychodzić do
ludzi. A Bóg tych ludzi na
naszej drodze stawiał.

Piotr: — Wiesio miesz-
kał przy śmietniku na ul.
Agrykola. Pewnego dnia
przyszedł do kościoła, do
którego uczęszczaliśmy.
Gdy usiadł obok nas,
usłyszałem głos Boga: „ja
ciebie wyciągnę z tego
śmietnika życiowego, te-
raz ty pójdziesz w śmiet-
niki i pustostany i będziesz
głosił nadzieję wbrew na-
dziei”. Wcześniej nienawi-
dziłem bezdomnych, brzy-

dziłem się ich. Jeździłem
na stary dworzec z kolegą
i ich biłem. Gdy poznałem
Wiesia, poczułem miłość
do bezdomnych.

Para otoczyła Wie-
sia opieką.

Piotr: — Umyliśmy go
i ubraliśmy. Nie mieliśmy
nawet funduszy, aby za-
wieźć go na drugi koniec
Polski – do Woli Piotrowej,
gdzie znajduje się ośro-
dek odwykowy.

Beata: — Nie znaliśmy
wtedy kroków, jakie należy
podjąć, aby pomóc uzależ-
nionej osobie bezdomnej;
nie znaliśmy ośrodków,
ale Bóg postawił na naszej
drodze ludzi, dzięki któ-
rym dowiedzieliśmy się,
jak pomagać.

Piątkowe spotkania na dworcu

Głos Boży, który Piotr
usłyszał tamtego dnia,
sprawił, że zaczął chodzić
w miejsca, gdzie bywali
bezdomni, by powiedzieć
im, że można żyć inaczej.

Piotr: — Zaczęliśmy
chodzić po pustostanach
z dwoma znajomymi; jeź-
dziliśmy samochodem
i szukaliśmy bezdomnych,
aby powiedzieć im, że jest
nadzieja. Zaczęliśmy spo-
tykać się z bezdomnymi
również w niedzielę w par-
ku przy Leclercu obok sta-
cji benzynowej. Gdy nie
przychodziła żadna osoba,



W tym roku Beata i Piotr obchodzą 10-lecie swojej działalności na ulicy

to wsiadaliśmy w samo-
chód i znowu jeździliśmy
po pustostanach. Pewnego
dnia stałem w tym parku
i usłyszałem głos mówią-
cy: „piątek, godzina 17.00
– Plac Dworcowy. Tam
masz być”. Powiedziałem
Mariuszowi i Frankowi,
przyjaciółom, którzy mi
pomagali, że mamy być
w piątek w jednym miej-
scu – nie w niedzielę o 7.00
rano, gdy wszyscy jeszcze
śpią, ale w piątek po poł-
dniu. Jeździłem po pracy
samochodem, rozdawałem
ulotki i zachęcałem, aby
przyjść na dworzec na cie-
pły posiłek. Odwiedzałem
też miejsca, gdzie przeby-
wają bezdomni i się mod-
liłem.

Początkowo na piątko-
we spotkania na dworcu
przychodziła tylko garst-
ka osób.

Piotr: — Czasem przycho-
dziły 2-3 osoby, którym da-
waliśmy kanapki. Zawsze
im mówiłem: przyjdźcie za
tydzień, to porozmawiamy.
I tak w każdy piątek bra-

łem Biblię pod pachę oraz
kanapki i szliśmy na dwor-
zec. Na początku było to
10 kanapek, później 20.
Przyszedł czas, że trzeba
było zrobić ich już 100.
Z czasem rozdawaliśmy
też zupy.

Od 31 października 2014
roku piątkowe popołudnia
na dworcu stały się regu-
larnym wydarzeniem. Od
dziesięciu lat ani burza, ani
deszcz, ani pandemia nie
przeszkodziły w tych spot-
kaniach. Warunki mogą
być trudne, ale jedno jest
pewne – w piątek o 17 na
elbląskim dworcu można
spotkać Beatę i Piotra oraz
ich pomocników.

Piotr: — Z czasem oprócz
posiłków osoby potrzebu-
jące powiedziały, że chcą
więcej. Zaczęliśmy się spo-
tykać w domu Ewy – osoby,
która z nami działała.

Beata: — Od pierwsze-
go piątku nie było jeszcze
takiego piątku, aby nas
na dworcu nie było. Jeśli
jednak nie mogliśmy być

obecni fizycznie, to na
dworcu na potrzebujących
czekali nasi przyjaciele,
którzy byli i są zaangażo-
wani w działania misji.

Przyszedł czas, w którym
Beata i Piotr stwierdzili, że
nie mogą już pomagać jako
osoby prywatne. Postano-
wili zawiązać stowarzysze-
nie i od października 2015
roku wraz z grupą przyja-
ciół funkcjonują jako elblą-
ski oddział Teen Challenge
stanowiący część ogólnop-
olskiej Chrześcijańskiej
Misji Społecznej. Prowa-
dzą punkt konsultacyjny
przy ul. Związku Jaszczur-
czego 17, pokój 28 i poma-
gają uzależnionym trafić
do odpowiednich placów-
ek odwykowych. Prowa-
dzą hostel dla tych, którzy
wygrali walkę z nałogiem.
To specjalne miejsce, które
ułatwia im powrót do nor-
malności.

Beata: — Dla nas jako
misji Teen Challenge prio-
rytetem jest niesienie lu-
dziom przesłania Bożej mi-
łości i ludzkiego wsparcia.

To, co dla nas kluczowe, to
niesienie poselstwa Dobrej
Nowiny w Jezusie Chry-
stusie, który przyszedł na
świat, aby nas ludzi zbawić
od grzechu. Zawsze warto
głosić Słowo Boże – nawet
dla jednego serca, które zo-
stanie nim dotknięte.

Cotygodniowe spotkania
na Placu Dworcowym to
zaledwie początek dłu-
gofalowej pomocy, która
oferuje chrześcijańska mi-
sja Teen Challenge.

Beata: — Spotkania są
pomostem – budują za-
ufanie i stanowią począ-
tek procesu całej ścieżki
wsparcia przy wychodze-
niu z bezdomności, któ-
ra często połączona jest
z uzależnieniem. Tak na-
prawdę działamy w każdy
dzień, nie tylko w piątki.
Dzwonią do nas ludzie
z całej Polski, którzy już
sami czują, że chcą zmie-
nić swoje życie. Umawia-
my się z osobami, które
pytają nas o różną pomoc,
rozmawiamy z nimi, spę-
dzamy czas. Opowiadamy
o sobie i sposobach dzia-
łania, przedstawiamy wa-
chlarz rozwiązań, a przede
wszystkim kierujemy na
terapię. Nie jesteśmy tera-
peutami ani lekarzami, ale
współpracujemy z ośrodkami
leczenia uzależnień na
terenie całej Polski. W ra-
mach pomocy dowozimy
osoby do takich ośrodków.
Pomagamy ludziom, którzy
często nie mają dowodów
tożsamości, pomagamy im
więc z wszelkiego rodzaju
formalnościami, także
uzyskaniem skierowania
od lekarza na terapię. Wy-
posażamy środki higieny
i środki czystości.

Ale na piątkowe spotka-
nia nie przychodzą tylko
osoby bezdomne i uzależ-
nione.

Beata: — Teraz co piątek
przychodzi tu od 60 do
80 osób. To osoby, które
przychodzą tu regularnie,
które nas poznały i nam

zaufały. Przyjść do nas w każdy piątek może każdy. Odwiedzają nas nie tylko osoby bezdomne, ale również seniorzy i osoby, które mają dom. Mówią, że nie przychodzą tu na zupę, ale dlatego, że dobrze się tu czują, bo chcą posłuchać Słowa Bożego, porozmawiać, potrzebują uwagi. I wiedzą, że zostaną tu wysłuchani.

Raz w roku jeden piątek na dworcu jest szczególnie. To wigilia, która organizowana jest w ostatni piątek przed Świętami Bożego Narodzenia.

Piotr: — Pierwsze takie spotkanie odbyło się w 2014 roku – jak zawsze w piątek. Wtedy gotowaliśmy dla 8 osób w potrzebie – dziś tych osób jest znacznie więcej.

Beata: — Gdy zaczynaliśmy dziesięć lat temu, to w Elblągu nie było takich przedsięwzięć. Trzeba było czasu, by zdobyć zaufanie ludzi, którzy do nas przychodzą. To nasza wierność i stałość działań, dzięki której niezależnie od warunków i pogody w każdy piątek jesteśmy na dworcu, pozwoliła to zaufanie zdobyć. Nawet w 2021 roku, gdy wigilia wypadła w piątek, o godzinie 17 również byliśmy na dworcu. To czas, gdy większość z nas zasiadała już do białego stołu, ale i tego dnia znalazły się osoby, które przyszły na dworzec. Było ich znacznie mniej, niż w inne piątki – około 20, ale mnie dotknęło wtedy to, że tego 24 grudnia przyszły tu

osoby, które naprawdę nie miały dokąd się udać, które nie miały nikogo.

To już dekada

W tym roku Beata i Piotr obchodzą 10-lecie swojej działalności na ulicy.

Beata: — Nie prowadzimy statystyk, ale wśród osób, które pomagają nam w naszej działalności, jest bardzo wielu uratowanych. Działamy w ramach wolontariatu. Nikt z nas nie ma umowy, nie piszemy projektów. Wszystko, czym dysponujemy – odzież, środki czystości i higieny – pochodzi z darów i zbiorów. Zawsze wskazuję, że siła naszej misji pochodzi od Boga oraz ludzi, którzy włączają się w pomoc. Inaczej nie dalibyśmy rady działać. Jesteśmy wdzięczni wszystkim ludziom dobrej woli, którzy dokładają do tego dzieła swoją cegiełkę.

EWELINA GULIŃSKA

LIST OD BEATY I PIOTRA

Gdy w 2014 roku rozpoczęliśmy służbę wśród osób bezdomnych i uzależnionych w naszym mieście, oprócz Bożej miłości i przekonania, że mamy to robić, nie mieliśmy nic. Nie posiadaliśmy specjalnej wiedzy, doświadczenia, znajomości, finansów oraz wyobrażeń, jak to będzie. Jednak czyniąc kroki wiary i trwając w posłuszeństwie Bogu, nie bacząc na okoliczności, zaczęliśmy odkrywać więcej. Bóg nam błogosławił, prowadził i objawiał krok po kroku, co i jak mamy robić. I tak otrzymaliśmy pierwszy głosnik do ewangelizacji,



Warunki mogą być trudne, ale jedno jest pewne – w piątek o 17 na elbląskim dworcu można spotkać Beatę i Piotra oraz ich pomocników



Piotr zaczął chodzić w miejsca, gdzie bywali bezdomni, by powiedzieć im, że można żyć inaczej

finanse na zakup agregatu i pomoc pierwszej bezdomnej osobie. Bóg przydawał przyjaciół pragnących nieść Dobrą Nowinę i poszerzał paliki naszej grupy. Odpowiadał na potrzeby najbardziej odrzuconych, których spotykaliśmy, i wystuchiwał naszych modlitw. Dał rozwiązanie na sformalizowanie naszych działań i wyposażył nas we wszystko, czego potrzebowaliśmy do prowadzenia służby, wykorzystując tym samym talenty i zdolności, jakimi nas obdarował. Zamykał drzwi do

miejsz, w które nie mieliśmy wchodzić i otwierał te właściwe. Jedne relacje się kończyły, inne zaczynały. Czasem towarzyszyły temu różne emocje, których byliśmy twórcami. Niekiedy przyobleczone w tży, żale i pretensje. Wszystkie sytuacje, szczególnie te najtrudniejsze, były ku dobrej nauce, wyciągnięciu właściwych wniosków, a przede wszystkim ku doświadczeniu Bożej łaski, miłości oraz przebaczenia sobie i innym. Bóg mimo naszych słabości i potknięć nigdy nas nie porzucił ani nie opuścił.



Piątkowe popołudnia na dworcu stały się regularnym wydarzeniem

To On wskazał miejsce, czas i formę, w jakiej chce docierać do zaginionego świata. On też wlał pragnienie w serca ogromu ludzi, by ochotnie tożyli na Jego dzieło i nam pomagali we wszelki możliwy sposób. Jesteśmy ogromnie wdzięczni i świadomi, że Bóg był, jest i będzie z nami, że wciąż działa – także przez ludzi, a konkretnie przez Was. W ciągu tych dziesięciu lat bardzo się rozwinęliśmy w naszych działaniach, niosąc bardziej kompleksową, profesjonalną i zorganizowaną pomoc. Jako ludzie również dojrzeliliśmy i nabraliśmy więcej pokory, dystansu, zaufania, ale też bojaźni Bożej, wiedząc, że dziś tak samo jesteśmy od Niego zależni, jak w dniu, gdy nas powołał. Wszystkie przedmioty i zasoby, jakimi dysponujemy: wyremontowane i wyposażone pomieszczenia, upragniony bus, „narzędzia do pracy” – to Boże błogosławieństwo, które otrzymaliśmy, służyło innym. Nic nie jest naszą własnością. Dzięki otwartości ludzkich serc, Waszej hojności, chęci współpracy, bezinteresowności, również empatii, miłości, czasem może współczuciu i zwyktemu pragnieniu podzielenia się dobrem z potrzebującymi, my możemy realizować najwyższe z powierzonych nam zadań, tj. ratowanie zagubionych dusz przez poselstwo Ewangelii. Wszystko jednak ma swoją cenę... Lecz czym ona jest w porównaniu do ceny, jaką zapłacił za nasze zbawienie sam Pan Jezus

Chrystus? Bóg jest dobry, wierny i obecny w naszym życiu, tak jak na początku drogi. Warto więc służyć temu, który pierwszy służył się stał. Dziękujemy wszystkim, którzy byli z nami w danym Wam czasie, budując cegiełkę po cegiełce tę służbę. Często w zimnie, deszczu i mrozie. Na słońcu i wietrze, poświęcając swoje zdrowie, czas i modlitwę. Dziękujemy tym, którzy wytrwali z nami do dziś, i tym, którzy do nas dołączyli. Dziękujemy ludziom dobrego serca za wsparcie, zaangażowanie oraz odpowiedzi na nasze apele i zbiórki, dzięki którym możemy osobom w trudnej sytuacji życiowej przekazywać otrzymane dary: odzież, obuwie, środki higieny i czystości, zabawki, odzież dla najmłodszych, artykuły spożywcze, przedmioty użytku codziennego oraz wiele innych niezbędnych rzeczy. Dziękujemy przedsiębiorcom, darczyńcom prywatnym, organizacjom, stowarzyszeniom, działaczom społecznym, młodzieży szkolnej oraz studentom za pomoc i udział w naszych inicjatywach, oraz to, że zawsze można na Was liczyć. Dziękujemy przyjaciołom, braciom i siostrą w Chrystusie, wolontariuszom i sympatykom Teen Challenge. Dziękujemy państwu oraz wspólnocie Zboru Chrystusa Zbawiciela Parakletos we Fromborku za okazaną nam miłość i obecność. Niech Was i nas dobry Bóg błogosławi i używa na Chwałę Pana Jezusa Chrystusa.

PIOTR I BEATA GRZESZCZUK



ZDOLNI ZAPRASZAJĄ NA KONCERT I WYSTAWĘ

Tego lata stypendyści Programu ZDOLNI obrali kurs na północ i spotkają się w Elblągu. W niedzielę 11 sierpnia w Ratuszu Staromiejskim zorganizują koncert muzyki klasycznej, a w czwartek 15 sierpnia, również w Ratuszu Staromiejskim, odbędzie się wernisaż prac stypendystów. Wstęp na oba wydarzenia jest bezpłatny.

BUDZIMY CIEKAWOŚĆ W ELBLĄGU

Tego lata stypendyści Programu ZDOLNI obrali kurs na północ i spotkają się w Elblągu podczas dwutygodniowych Wakacyjnych Spotkań Wielodyscyplinarnych „Rzeczpospolita mniej znana”. Pięćdziesięciu wybitnie uzdolnionych uczniów z całej Polski będzie się uczyć, dyskutować i rozwijać swoje pasje naukowe lub artystyczne pod okiem wspaniałych pedagogów, artystów i naukowców. Tematem przewodnim spotkań będzie przestrzeń. Motyw ten będzie się przejawiał w działaniach grupy plastycznej, podczas zajęć naukowych, wycieczek, projekcji i rozmów. – Stypendyści Programu ZDOLNI będą szukać inspiracji podczas wycieczek po Żuławach Elbląskich i diecezji warmińskiej, a przede wszystkim odkrywać różnorodne przestrzenie w samym Elblągu. Będziemy zwiedzać miasto z historykami sztuki i badać je podczas zajęć Laboratorium Etnograficznego – wyjaśnia Maria Mach, prezes Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci, który od 40 lat prowadzi Program ZDOLNI.

CO ROBĄ ZDOLNI W ELBLĄGU?

Ważną częścią Wakacyjnych Spotkań Wielodyscy-

plinarnych jest plener malarski, jednak program jest znacznie bogatszy. Plastykom towarzyszą rówieśnicy o zainteresowaniach naukowych oraz utalentowani muzycy. Wszyscy mogą skorzystać z bogatego programu zajęć naukowych, w czasie których będą m.in. odkrywać tajniki hydrodynamiki oraz kryptozoologii, poznawać historię prawa w Prusach Krzyżackich i Królewskich XIII-XVIII wieku oraz rozmawiać o komunikacji literackiej. Przez cały czas pobytu w Elblągu uczestnicy spotkań będą także prowadzić Laboratorium Etnograficzne – w niewielkich grupach będą prowadzić badania terenowe na wybrany temat, związany z Elblągiem i jego mieszkańcami. Zajęcia terenowe będą służyć z jednej strony lepszemu poznaniu miasta, doświadczeniu go z wielu stron i za pomocą różnych zmysłów, a z drugiej strony – poznaniu i przeciwieciu metod etnograficznych. Stypendystów Programu ZDOLNI wspierać będą tutorzy – w większości absolwenci Programu ZDOLNI. W planie są także wycieczki historyczne i przyrodnicze oraz odczyty prezentujące zainteresowania uczestników spotkań.

KONCERT I WYSTAWA

Uczestnicy elbląskich Wakacyjnych Spotkań Wielodyscy-



Fot. Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci

scyplinarnych także chcą się zaprezentować swoje pasje publiczności, dlatego w niedzielę 11 sierpnia w Ratuszu Staromiejskim odbędzie się koncert muzyki klasycznej. Koncert będzie otwarty dla publiczności i bezpłatny. Zapraszamy mieszkańców i wakacyjnych gości Elbląga i okolic! Podsumowaniem części plastycznej Spotkań będzie prezentacja twórczości stypendystów Programu ZDOLNI także w Ratuszu Staromiejskim. 15 sierpnia odbędzie się wernisaż wystawy najciekawszych prac powstałych, na który także zapraszamy serdecznie.

ZACZYNALI W PROGRAMIE ZDOLNI

Program ZDOLNI istnieje nieprzerwanie od ponad 40 lat. Wsparcie w rozwoju zainteresowań i talentu znalazło w nim w tym czasie niemal 10 tys. uczniów. Każdego roku na organizowane przez nas zajęcia przyjeżdżają uczniowie z całej Polski – od największych miast po maleńkie miejscowości. Wielu absolwentów Programu to dziś cenieni artyści, szanowani pedagogowie i utytułowani naukowcy – uznani specjaliści i wartościowi ludzie. Swoją ścieżkę kariery ze wspar-

ciem Programu ZDOLNI budowali m.in. pianiści: Rafał Blechacz i Szymon Nehring, skrzypaczka Agata Szymczewska, reżyser Jan Klata, projektanci sieci neuronowych i sztucznej inteligencji: Wojtek Zaremba i Piotr Migdał, zdobywcy międzynarodowych nagród i grantów naukowych: prof. Konrad Banaszek (fizyk, specjalista z zakresu technologii kwantowych), dr Agata Karska (astrofizyczka), prof. Ewelina Knapska (neurobiolożka), dr hab. Radosław Poleski (astronom), prof. Daniel Wójcik (neuroinformatyk) i wielu innych.

ORGANIZATOR

Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci jest stowarzyszeniem zrzeszającym naukowców, popularyzatorów, artystów, badaczy i studentów przekonanych, że rozwój talentów i pasji młodych ludzi to sprawa ważna dla całego społeczeństwa. Działamy od 1983 roku, organizując nieodpłatne warsztaty, obozy, staże naukowe, koncerty i wystawy dla najzdolniejszych uczniów z całej Polski, którzy chcą rozwijać swoje pasje i zainteresowania. Otwieramy przed naszymi stypendystami nowe ścieżki rozwoju, by mogli bez przeszkód podążać za swoimi pasjami i zmieniać świat wokół siebie na lepsze. Naszą misją jest budzenie w młodych ludziach ciekawości świata oraz ofiarowanie im narzędzi do jej zaspokajania. Tworzymy społeczność: nasza działalność nie byłaby możliwa bez współpracy z licznymi uczelniami, ośrodkami badawczymi i instytucjami kultury, a także z pracownikami naukowymi, artystami i działaczami społecznymi, którzy pracują ze zdolną młodzieżą jako wolontariusze. Przekraczamy podziały wynikające z różnic wieku i zainteresowań – dajemy okazję do wspólnej pracy!

MARIA MACH, PREZES KRAJOWEGO FUNDUSZU NA RZECZ DZIECI

ELBLĄSKIE ŚWIĘTO CHLEBA 2024. WIEMY, KTO WYSTĄPI

WIELKIMI KROKAMI ZBLIŻA SIĘ 18. ELBLĄSKIE ŚWIĘTO CHLEBA. TEGOROCZNA EDYCJA ODBĘDZIE W DNIACH 22-25 SIERPNIA. ZNAMY JUŻ ARTYSTÓW, KTÓRZY WYSTĄPIĄ PODCZAS TEGO WYDARZENIA.

Już od czwartku 22 sierpnia na Starym Mieście rozpocznie się jarmark produktów regionalnych, podczas którego będzie można nabyć lokalne wypieki, naturalną żywność, rękodzieło i sztukę ludową. Towarzyszyć mu będą liczne atrakcje. Przewidziano m.in. pokazy akrobatyczne, pokazy ognia, animacje dla dzieci, wyścigi smoczych łodzi, turniej siatkówki plażowej i wspólne gotowanie połączone z degustacją potraw. Na Starym Mieście oprócz straganów pojawi się też

strefa aktywnej rodziny, strefa zdrowia i wesole miasteczko.

Całość zwieńczą koncerty. Podczas tegorocznego Elbląskiego Święta Chleba wystąpią Varius Manx & Kasia Stankiewicz (piątek), Natalia Przybysz (sobota) i Daria ze Śląska (niedziela).

Program XVIII Elbląskie Święto Chleba 22-25 sierpnia 2024 r.

1. Jarmark produktów regionalnych i rękodzieła – ul. Stary Rynek, ul. Rybacka, ul. Wodna

Czwartek od 15:00-22:00 (o 1 dzień wcześniej start jarmarku niż w poprzednich edycjach)
Piątek od 9:00-22:00
Sobota od 9:00-22:00
Niedziela od 9:00-20:00
2. Koncerty i występy na scenie głównej – plac przy Katedrze

PIĄTEK

18:00 – energetyczny koncert na skrzypcach elektrycznych w wykonaniu Agnes Violin
20:00 – koncert zespołu Varius Manx & Kasia Stankiewicz

22:00 – pokaz akrobatyczny na scenie sztuk nowocyrkowych w ramach Festiwalu Enklawa
23:00 – koncert Ronnie Ferrari

SOBOTA

20:00 – koncert Natalia Przybysz
22:00 – zabawa z DJ-em Max Farenthide
23:30 – show z wykorzystaniem ognia na dziedzińcu Muzeum Archeologiczno-Historycznego

NIEDZIELA

18:00 – koncert artysty młodego pokolenia – Matlane
20:00 – koncert Daria ze Śląska
21:30 – widowisko pt. „Miastobłaski” – w wykonaniu Stowarzyszenia Kulturalnego Co Jest? wspólne puszczanie światła na wodzie – miejsce rzeka Elbląg pomiędzy Mostem Niskim i Wysokim
Dodatkowo w trakcie XVIII Elbląskiego Święta Chleba: – wyścig smoczych łodzi w sobotę;

– turniej siatkówki plażowej w niedzielę;
– wspólne gotowanie połączone degustacją potraw sobotą i w niedzielę;
– Strefa Aktywna Rodzina z animacjami, zabawą i sportem oraz warsztatami dla najmłodszych „Majsterkowo” z Castoramą;
– Strefa Aktywny Senior z warsztatami i muzyką;
– Strefa Zdrowia z możliwością wykonania badań profilaktycznych oraz w sobotę trychobus, krwiobus i spirobus;
– wesole miasteczko.



W ELBLĄGU UCZCZONO BOHATERÓW

DOKŁADNIE 80 LAT TEMU O GODZ. 17 WYBIŁA GODZINA „W”, DAJĄC SYGNAŁ DO ROZPOCZĘCIA WALK. W MINIONY CZWARTEK W CAŁYM KRAJU, RÓWNIEŻ W ELBLĄGU, PAMIĘĆ O WYBUCHU POWSTANIA WARSZAWSKIEGO PRZYWOŁAŁ JEDNOSTAJNY DŹWIĘK SYRENY ALARMOWEJ.

fot. EG

Powstanie Warszawskie wybuchło 1 sierpnia 1944 roku o godz. 17. Było największą akcją zbrojną podziemia wokupowanej przez Niemców Europie i największym zrywem niepodległościowym na terenie okupowanej Polski. Do walki wstąpiło około 40-50 tys. powstańców. Planowane na kilka dni, trwało ponad 2 miesiące. W czasie walk w Warszawie zginęło około 18 tys. powstańców, 25

tys. zostało rannych. Straty wśród ludności cywilnej wynosiły około 180 tys. zabitych. Pozostałych przy życiu mieszkańców Warszawy, około 500 tys. osób, wypędzono z miasta.

— Powstanie Warszawskie dla żyjących Polaków jest wzorem, przykładem i zobowiązaniem do nieustannej działalności na różnych poziomach dla utrzymania i rozwoju naszej Rzeczypospolitej — powiedział Ireneusz Ziemiński, prezes

Niezależnego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Koło w Elblągu podczas uroczystości upamiętniających bohaterów Powstania Warszawskiego.

Ireneusz Ziemiński przypomniał o roli kobiet w powstaniu: — Chciałbym złożyć hołd kobietom-żołnierzom AK. W Powstaniu Warszawskim wzięło udział 7 tys. kobiet. Można je było znaleźć we wszystkich rodzajach służb: w komórkach finansowych, kancelaryj-

nych, komórkach szyfru, w wywiadzie, w służbach sanitarnych, w kwatermistrzowskich, a także na pierwszej linii walk w patrolach bojowych. Bez ich udziału powstanie nie trwałoby tak długo; przede wszystkim dlatego, że kobiety i dziewczyny zapewniały łączność kanałami pomiędzy walczącymi dzielnicami Warszawy. Za swój heroizm i poświęcenie zapłaciły straszliwą cenę. Poległo ponad 300 łączniczek, zginęło lub zo-

stało zamordowanych około 800 sanitariuszek. Część kobiet powstania została zamknięta w obozie KL Stutthof. Nigdy nie zapomnimy ofiary, jaką złożyły dziewczyny i kobiety z AK, walcząc o wolną Polskę.

Powstanie miało trwać kilka dni, przerodziło się w 63 dni nierównej walki z przeważającymi siłami wroga. Zakończyło się 3 października 1944 roku.

— Po 80 latach możemy powiedzieć, że Powsta-

nie Warszawskie stało się przykładem niespotykanej dotąd walki o wolność. Przykładem, który na zawsze pozostanie dla kolejnych pokoleń. Wiele historyków twierdzi, że gdyby nie ten zryw, to inaczej potoczyłyby się losy Polski, a podległość Związkowi Radzieckiemu byłaby znacznie większa — zaznaczył Piotr Kowal, wiceprezydent Elbląga.

EWELINA GULIŃSKA

MNIEJ BEZROBOTNYCH, MNIEJ OFERT PRACY

W kraju 5 proc., na Warmii i Mazurach 7,6 proc. Tyle wyniosła według szacunków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec lipca tego roku. Niższe bezrobocie w lipcu było po raz ostatni w 1990 roku.

Dam pracę, zatrudnimy pracowników — takie ogłoszenia coraz częściej można spotkać na płotach czy drzwiach wielu firm. Jeszcze niedawno rzecz nie do pomyślenia, dziś to już nie zaskakującego, że pracodawcy w taki najprostszy sposób szukają pracowników. Bo coraz trudniej o ręce do pracy, a bezrobocie jest na rekordowo niskim poziomie, co potwierdzają dane za lipiec.

5 PROC. W KRAJU

Według szacunków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w lipcu stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju wyniosła 5 proc. Niższe bezrobocie w lipcu po raz ostatni było w 1990 r. — wtedy stopa bezrobocia wyniosła 3,8 proc., jednak rosła stopniowo z każdym kolejnym rokiem. Obecnie 5 proc. to tyle, co w lipcu ubiegłego roku, ale 0,1 pkt proc. więcej niż w czerwcu tego roku.

Z informacji resortu rodziny i pracy wynika, że dalej najlepsza sytuacja na rynku pracy była w Wielkopolsce, gdzie stopa bezrobocia wyniosła 2,9 proc., Śląsku (3,6 proc.) oraz Mazowszu i Małopolsce (4,1

proc.). Natomiast najgorsza na Podkarpaciu, gdzie bezrobocie wyniosło 8,3 proc., Warmii i Mazurach (7,6 proc.) i w Świętokrzyskiem (7,3 proc.).

Na koniec lipca w urzędach pracy zarejestrowanych było 766,4 tys. osób pozostających bez pracy. I w porównaniu z lipcem zeszłego roku mniej jest osób bez pracy niż przed rokiem. Według wstępnych danych MRPiPS to o 16,1 tys. osób mniej. Jednak, porównując tegoroczny lipiec do poprzedniego miesiąca, mamy wzrost o 4,2 tys. osób.

W lipcu 2024 roku pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 94,2 tys. wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej. To o 3,2 tys. więcej niż w lipcu ubiegłego roku, ale też niemal 4 tys. mniej niż w czerwcu tego roku. Obecnie najczęściej pracowników poszukują m.in. branża związana z produkcją oraz branża budowlana.

JAK JEST W REGIONIE?

Jak wygląda regionalny rynek pracy? Statystyki pokazują, że Warmia i Mazury już od dłuższego czasu nie są ostatnie, gdy chodzi o poziom bezrobocia, ale jeszcze daleko nam do średniej



W lipcu na Warmii i Mazurach było o 886 ofert pracy mniej niż w czerwcu

krajowej. Jednak stopa na poziomie 7,6 proc., a więc na takim samym poziomie co w poprzednim miesiącu, to bardzo dobry wynik.

— Stopa bezrobocia w skali województwa jest najniższa w historii — podkreśla Wojciech Krztoń, wicedyrektor ds. rynku pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie. — Na koniec lipca w urzędach pracy w naszym województwie było zarejestrowanych 35 637 osób, to o 46 osób mniej niż w czerwcu i 2446 osób mniej w porównaniu do lipca ubiegłego roku — dodaje.

Liczba bezrobotnych zmniejszyła się w 9 powiatach, a największy spadek

procentowy nastąpił w powiecie piskim o 3,3 proc., to jest o 55 osób, powiecie węgorzewskim o 2,8 proc. (o 15 osób) i powiecie giżyckim o 2,3 proc. (o 28 osób).

Jednak w 12 powiatach bezrobocie lekko wzrosło, a największy skok procentowy nastąpił w powiecie szczycieńskim o 4,6 proc., to jest o 19 osób.

Bezrobocie zarówno w regionie, jak i w kraju, jest zróżnicowane geograficznie. W czerwcu (nie ma danych za lipiec) najniższe było w Olsztynie (2 proc.), powiecie iławskim (3,9 proc.) i powiecie olsztyńskim (5,8 proc.), najwyższe zaś w powiatach:

bartoszyckim (15,4 proc.), kętrzyńskim (15 proc.) i braniewskim (13,8 proc.).

Trzeba też pamiętać, że rynek pracy na Warmii i Mazurach charakteryzuje się dużą sezonowością. Zwykle od marca, kwietnia jest więcej ofert pracy, bo więcej rąk do pracy potrzebuje budownictwo, rolnictwo czy branża turystyczna, a po sezonie, w okresie jesiennym, liczba ofert maleje i rośnie liczba osób rejestrujących się w urzędach pracy. I trzeba się liczyć, że podobnie będzie w tym roku.

BIZNES NIEPEWNY

W lipcu w regionie było 2719 ofert pracy, to o 886 mniej niż w czerwcu, i aż o 1023 oferty mniej niż w lipcu 2023 roku. Liczby mają to do siebie, że można je również zestawiać w zależności od efektu, który chcemy osiągnąć. Ale nie sposób nie zauważyć niepokojącej tendencji, jaką jest spadek ofert pracy. Jest ich mniej niż w czerwcu, a to pokazuje, że w gospodarce mamy stan wyczekiwania. Pracodawcy, niepewni przyszłości, nie tworzą nowych miejsc pracy i koncentrują się na utrzymaniu już obecnych. Ta niepewność

biznesu bierze się choćby z rosnących kosztów pracy. Od 1 lipca minimalne wynagrodzenie za pracę wzrosło do 4300 zł brutto, a stawka godzinowa — do 28,10 zł. A od stycznia przyszłego roku, według zapowiedzi, minimalna płaca ma wzrosnąć do 4626 zł brutto. Z jednej strony każda podwyżka płacy cieszy tych, którzy dostają minimalne wynagrodzenie, nie mówiąc już o dodatkowych milionach do budżetu państwa z tytułu wyższych podatków. Ale nie jest na rękę pracodawcom, którzy muszą ponosić wyższe koszty zatrudnienia pracownika.

Na razie jednak dane Eurostatu potwierdzają bardzo dobrą sytuację na polskim rynku pracy. Według metodologii, którą stosuje Eurostat (w swoich analizach uwzględnia osoby w wieku od 15 do 74 lat, GUS zaś od 18 lat do wieku emerytalnego), stopa bezrobocia w czerwcu wyniosła w Polsce 3 proc. — to dwukrotnie mniej niż w całej UE. Niższe bezrobocie niż u nas było tylko w Czechach (2,7 proc.).

ANDRZEJ MIELNICKI

PRZYBĘDZIE ŚCIEŻEK ROWEROWYCH W MIEŚCIE

MIASTO POINFORMOWAŁO O PLANACH INWESTYCYJNYCH DOTYCZĄCYCH ROZWOJU INFRASTRUKTURY ROWEROWEJ W ELBLĄGU. W TYM CELU URZĘDNIKI PRZYGOTOWUJĄ DOKUMENTACJĘ PROJEKTOWĄ. OGŁOSZONO RÓWNIEŻ NABÓR NA STANOWISKO PEŁNOMOCNIKA DS. KOORDYNACJI I ROZWOJU RUCHU ROWEROWEGO I PIESZEGO.

Nowy ciąg pieszo-rowerowy w ul. Królewieckiej na odcinku od ul. Plk. Dąbka do granicy miasta w Dąbrowie, którego realizacja planowana jest przy wsparciu z Funduszy Szwajcarskich, to niejedyna inwestycja w rozwój infrastruktury rowerowej zakładana na przyszły rok. W ramach

działań związanych z mobilnością miejską w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych zaplanowane na 2025 rok zostały również budowy ścieżek rowerowych w al. Grunwaldzkiej i ul. Plk. Dąbka — podał Urząd Miejski w Elblągu.

Pierwsze zadanie dotyczy budowy ścieżki

rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 500 (aleja Grunwaldzka) na odcinku od ul. Grottera do ul. Rawskiej. Projekt budowy ścieżki rowerowej w ul. Plk. Dąbka obejmuje natomiast odcinek od ul. Piłsudskiego do ul. Obrońców Pokoju.

Na obie inwestycje przygotowana jest dokumen-

tacja projektowa oraz pozwolenia na budowę.

W ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych — przypomnijmy — na działania związane z mobilnością miejską dla Elbląga i gmin sąsiednich pula środków do wykozystania w najbliższych latach wynosi 53 725 140 zł.

Rozwój ścieżek rowerowych ma być jednym z priorytetów prezydenta Elbląga na najbliższe lata.

— Zgodnie z programem wyborczym prezydenta stworzony zostanie docelowy plan systemu ścieżek rowerowych. Ogłoszony został nabór na stanowisko pełnomocnika ds. koordynacji i rozwoju ruchu

rowerowego i pieszego. Jego zadaniem będzie koordynacja, monitorowanie i inicjowanie działań w zakresie poprawy warunków ruchu rowerowego i pieszego na terenie miasta — przekazała Joanna Urbaniak, kierownik referatu zespołu prasowego Urzędu Miejskiego w Elblągu.

RED.

ROLNICTWO MAJĄ WE KRWI

Rolnictwo to ciężka, ale też niepowtarzalna i jedyna w swoim rodzaju praca. Niektórzy przesiąknęli nią już w dzieciństwie, inni swoją przygodę z rolnictwem rozpoczęli znacznie później. Jednak wszystkich łączy pasja i miłość do ziemi. — Praca rolnika to praca dla chleba – mamy świadomość, że tam na polach, w złocistych łanach pszenicy i żyta rodzi się nasz chleb powszedni. Bo wszystko inne da się wyprodukować... — tłumaczą państwo Kowalczyk.

fol. Arch. prywatne

Rodzina państwa Kowalczyk z rolnictwem związana jest od kilku pokoleń. Pani Krystyna i Jerzy odziedziczyli to gospodarstwo od rodziców, a oni od swoich. Na gospodarstwie wychowały się ich dzieci, najmłodszy syn przejął gospodarstwo i teraz z żoną oraz dziećmi powiększa swój areal. Zaszczepia też miłość do tego kawałka ziemi w swoich dzieciach i wnukach.

— Rolnictwem przesiąknąłem już od skorupki — śmieje się pan Jerzy. — Rodzice prowadzili małe gospodarstwo, w którym uprawiali zboża, trzymali kilka świń, parę krów, kury, kaczki i suszyli siano. Ta praca była rozłożona na cały rok. Jako dziecko towarzyszyłem im w każdym obowiązku. To był swojego rodzaju sposób na dobre wychowanie. Razem ze starszym rodzeństwem pomagaliśmy im we wszystkich pracach w gospodarstwie, co przełożyło się na moje zainteresowania. Dla mnie wyrzucanie obornika, zgrabianie siana czy wyprowadzanie krów było czymś normalnym. Zresztą wielu moich kolegów też pomagało swoim rodzicom w gospodarstwach. Nie wiedziałem, czy chcę zostać rolnikiem, ale jak było słyhać traktor, to adrenalina już krążyła w żyłach i byłem gotowy do działania. Im byłem starszy, tym lepiej rozpoznawałem, jaki sprzęt jedzie i czyj jest. Mogę spokojnie po latach powiedzieć, że moje dzieciństwo było niepodrabialne. Przychodziła wiosna, zabawki rolnicze lądowały na dworze, budowało się po kątach gospodarstwa z cegieł, dachówek. Podwórko nie było brukowane, więc powstawały

drogi polne, pola uprawne. I ludzki warkot było tu słyhać codziennie. Dla mnie wakacje to nie było wyczekiwanie wyjazdu nad morze. Ja czekałem na ryk Bizona i wszechobecny kurz. Chętnie jeździłem do drugich dziadków, którzy mieszkali w PGR. Tam też było wiele do roboty w polu, ale i maszyny były lepsze. W wakacje nigdy się nie nudziłem. Nawet jeśli nie było koszenia, wsiadałem na rower i jechałem na żniwa do wujków czy znajomych we wsi. Co niedzielę spotykaliśmy się z kuzynami u ich dziadków i zabawa była ta sama. To były cudowne czasy, a chleb posypyany cukrem i polany wodą oraz świeżym mlekiem prosto od krowy smakowało jak rarytas!

KOCHAJĄ SVOJĄ ZIEMIĘ

Pani Krystyna i pan Jerzy odziedziczyli ziemię po rodzicach. Zmiłości na świat przyszła trójka dzieci. Małżonkowie dość szybko podwoili ilość odziedziczonego arealu – dokupili jeszcze ponad 20 hektarów. Mają 50 sztuk bydła mlecznego, chowają kury, mają ogródek warzywny, krzewy i drzewa owocowe. W ich domu można zasmakować własnoręcznie zrobionego sera, masła, swojskich jajek i zdrowego miodu.

— Wiadomo, że wszystko, co swoje, smakuje lepiej i jest zdrowe — mówi zgodnie. — Nie znamy smaku kupnego masła, jaj czy sera. Mamy swoje mleko, ziemniaki, warzywa. Z głodu nie umrzemy, bo większość podstawowych produktów mamy pod domem.

MODERNIZUJĄ GOSPODARSTWO

W 2004 roku wybudowali nowoczesną oborę.



Państwo Kowalczyk z najmłodszym synem Irkiem

Decyzję podjęli razem – rozmawiali z innymi rolnikami i zdecydowali, że będą inwestować.

— W rolnictwie praca jest specyficzna i czasem wymaga czasu i poświęceń, ale satysfakcja z jej efektów wynagradza wszystko. Miło, że ktoś nas zauważa i docenia nasz trud



Mały Wojtek chce iść w ślady dziadków i zostać rolnikiem

— mówi pani Krystyna. — Bardzo lubimy naszą pracę. Szacunku do ziemi nauczyliśmy się od naszych rodziców i dziadków. Nasze zwierzęta są jak rodzina

— każda nasza krowka czy cielę ma swoje imię i one przywiązują się do nas tak samo, jak i my do nich. Najtrudniejszy jest moment, kiedy trzeba krowę sprzedać do rzeźni. Trudno jest się rozstać, często płyną łzy, bo przecież od początku była u nas, troszczyliśmy się, a przychodzi czas i trzeba posłać zwierzę na mięso. Duże stado, troska o jego dobrą kondycję i wysokie wyniki produkcji wymagają technicznego wsparcia. Dziś krowa podchodzi sama do stacji żywienia, czujnik rejestruje jej numer i maszyna wydaje częśćkę dziennej porcji. W systemie widzimy, ile razy dana krowa była przy stacji żywienia w ciągu dnia. Podobnie w określonych odstępach czasowych następuje automatyczne usuwanie obornika. Proces dojenia też jest zautomatyzowany. Zimą obora jest w stanie utrzymać stałą temperaturę, latem natomiast pracują klimatyzatory. Komputer steruje też procesem schładzania mleka do parametrów okre-

ślonych przez mleczarnię. Świeży surowiec odbierany jest od nas co dwa dni. Nie musimy się martwić, czy nie zapomnimy, bo system stale o tym przypomina.

PRZEKAZUJĄ ROLNICZĄ TRADYCJĘ

Małżonkowie wybudowali drugi dom, założyli panele fotowoltaiczne, pompy ciepła. Jedną z córek wraz z rodziną zamieszkała w ich starym domu. Na gospodarstwie został ich najmłodszy syn, który tak jak oni pokochał ziemię i rolnictwo. Praca na roli nie należy do najłatwiejszych. Tu nie można powiedzieć zwierzętom, że są święta, jest się chorym czy chciałoby się pojechać na urlop. Najbardziej pracowity czas dla rolnika to wiosna i lato.

— Chciałbym, żeby ludzie doceniali rolniczy trud, ogrom jego pracy, ciężkiej i czasochłonnej oraz nieprzewidywalnej, jeśli chodzi o zbiory — mówi pan Jerzy. — Praca rolnika nie jest stabilna, bardzo dużo zależy nie od nas, lecz wie-

le od pogody. Można się jedynie spodziewać obfitych plonów i zysków. Ponadto czasu dla siebie mamy mało, o zastępstwo w gospodarstwie trudno, bo nie każdy ma predyspozycje do pracy w tej branży. Jednak jeśli się ukocha ziemię, na której człowiek pracuje, to to, co robi, przynosi satysfakcję i poczucie spełnienia. Praca na roli jest niezwykle trudna. Nie wystarczy zebrać plony, trzeba je jeszcze godnie sprzedać, a to wymaga czasu.

Co wpływa na specyfikę i solidarność rolniczą? Co czyni pracę na roli tak wyjątkową?

— Może to, że jest to praca dla chleba – mamy świadomość, że tam na polach, w złocistych łanach pszenicy i żyta rodzi się nasz chleb powszedni. Bo wszystko inne da się wyprodukować... — tłumaczy zgodnie małżonkowie.

Irek jest najmłodszym synem i tak jak rodzice nie wyobraża sobie innej pracy niż ta na roli.

— Od dziecka kochałem tę pracę. Martwiłem się, gdy podczas żniw padał deszcz albo jak długo była susza — opowiada. — Już jako mały chłopak mówiłem, że będę rolnikiem. W szkole się ze mną śmiali, ale mnie to nie obchodziło; zamiast myśleć o grach komputerowych, wołałem pomagać przy żniwach czy naprawiać sprzęty rolnicze. Ożeniłem się, moja żona też pochodzi z gospodarki i chętnie mi pomaga. Nasz syn Wojtuś też lubi pomagać w pracach gospodarskich i z takim samym jak ja kiedyś błyskiem w oku patrzy na plony z naszych pól. Mam nadzieję, że rolnicza tradycja zostanie zachowana i rośnie nam następca.

JOANNA KARZYŃSKA

WE FROMBORKU ODKRYTO CYRKIEL Z CZASÓW KOPERNIKA

Misja Skarb i Warmińska Grupa Eksploracyjna dokonali ciekawego odkrycia we Fromborku. Podczas sondażowych prac archeologicznych na terenie ogrodów kanonicznych odnaleźli XVI-wieczny cyrkiel z czasów Mikołaja Kopernika. To prawdopodobnie jeden z trzech w Polsce takich instrumentów związanych z pomiarami astronomicznymi i nauczaniem geometrii.

Ekipa programu Misja Skarb trafiła do Fromborka na zaproszenie Norberta Ogińskiego, prezesa Warmińskiej Grupy Eksploracyjnej, aby przeprowadzić badanie sondażowe na terenie ogrodów kanonicznych we Fromborku.

— W sobotę od rana do wieczora przeprowadzaliśmy badanie georadarem 3D w celu wytypowania i ustalenia anomalii w gruncie na terenie ogrodów kanonicznych. Udało nam się przeskanować 30 arów powierzchni. W nocy z soboty na niedzielę geofizycy opracowali materiał i w niedzielę rano wytypowaliśmy za pomocą GPS miejsce największej anomalii, ponieważ mieliśmy zgodę tylko na jeden wykop sondażowy. W niedzielę około południa w wytypowanym miejscu natrafiliśmy na wejście do podziemi. Udało nam się wejść do środka. Odkryte podziemia składają się z jednego dużego pomieszczenia z trzema odnogami mniejszych tuneli w dalszych kierunkach. Te tunele są niedrożne, więc dalsza

eksploracja była już niemożliwa. Podczas odkopywania z archeologami wejścia do tunelu został odnaleziony cyrkiel z brązu, prawdopodobnie z okresu życia Mikołaja Kopernika — opowiada Norbert Ogiński.

Z Warmińską Grupą Eksploracyjną działała fundacja Misja Skarb, która ma swój program telewizyjny. To fundacja pomogła sfinansować prace związane z odkryciem.

A skąd podejrzenie, że w ogrodach kanonicznych mogą znajdować się podziemia?

— Pamiętam, że gdy miałem 8 lat, w tym miejscu wypasano bydło. Któregoś razu doszło do zarwania się jednego z tuneli. W ciągu kilku następnych dni zostało to zasypane. Jednak gdy było to jeszcze otwarte, zaglądałem tam do środka i zapamiętałem orientacyjną lokalizację tego miejsca i całe to zdarzenie. Cały czas miałem to z tyłu głowy, ale nie mieliśmy środków finansowych, aby przeprowadzić tu eksplorację. Po negocjacjach z różnymi instytucjami udało nam się zdobyć pozwolenia



Odnaleziony XVI-wieczny cyrkiel typu kroczek służył do pomiarów astronomicznych, geodezyjnych i kartograficznych

na badania — mówi Norbert Ogiński.

Odnaleziony cyrkiel typu kroczek jest wykonany z brązu i służył do pomiarów astronomicznych, geodezyjnych i kartograficznych.

— Jest datowany na XVI wiek, czyli epokę Mikołaja Kopernika. Oczywiście nie wiemy, czy mógł należeć do niego — powiedziała Zorjana Polenik z fromborskiego muzeum.

Muzealnicy liczą, że zabytek zostanie w przyszłości przekazany przez służby konserwatorskie do from-

borskich zbiorów. Tamtejsze muzeum ma już bardzo podobny cyrkiel z XVI w., odnaleziony w 2016 roku, również w ogrodach kanonicznych. Był on dotychczas najstarszym takim przyrządem wśród eksponatów działu historii astronomii. Ma połączone zawiasem ramiona zakończone ostrzami; na boku jednego z nich widać sygnaturę z rysunkiem gwiazdy w otoku koła.

Według fromborskich muzealników odnaleziony teraz cyrkiel to prawdopodobnie trzeci tego typu XVI-wiecz-

ny instrument zachowany w Polsce — pierwszy został odkryty w 2005 roku w północnym dziedzińcu Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Mikołaj Kopernik — pełniący funkcję kanonika warmińskiego — mieszkał we Fromborku przez blisko 30 lat, sprawując posługę i prowadząc obserwacje astronomiczne. Po śmierci w 1543 roku został pochowany w tamtejszej katedrze.

W przylegającym do jego kanonii ogrodzie znajdowało się prawdopodobnie

tw. pavementum, czyli stanowisko do prowadzenia obserwacji nieba — wyposażony w podest, na którym astronom stawiał instrumenty pomiarowe. Jednak śladów tego miejsca nie udało się dotychczas odnaleźć.

Warmińska Grupa Eksploracyjna, która przyczyniła się do odkrycia we Fromborku, działa od 2021 roku. Do jej największych osiągnięć należy odnalezienie szczątków samolotu wojskowego, który rozbił się ponad 70 lat temu na terenie powiatu braniewskiego i wieżyczki od czołgu za plażą we Fromborku.

— Miejsc do eksploracji mamy dużo, jednak droga „papirolologiczna” do uzyskania pozwolenia jest bardzo długa. Czasem jest to nawet 1,5 roku. Z tego powodu nie jesteśmy w stanie eksplorować nic większego częściej niż raz w roku. Najważniejsza jest zgoda właściciela terenu. W sytuacji gdy właściciel zastanawia się lub nie jest chętny, aby udostępnić nam teren, mamy związane ręce — podsumowuje Norbert Ogiński.

EWELINA GULIŃSKA/PAP

W STEGNIE BĘDZIE NOWA PROMENADA I ZEJŚCIA NA PLAŻĘ

MIESZKAŃCY I TURYSŤCI ODWIEDZAJĄCY STEGNĘ MOGĄ MIEĆ POWODY DO RADOŚCI. POWSTANIE TAM NOWA PROMENADA I NOWE ZEJŚCIA NA PLAŻĘ. PIERWSZE PRACE ROZPOCZNĄ SIĘ JESZCZE WE WRZEŚNIU I MAJĄ BYĆ ZAKOŃCZONE W MAJU 2025 ROKU. INWESTYCJA BĘDZIE KOSZTOWAŁA PONAD 7 MLN ZŁ.

fot. Urząd Gminy w Stegnie



Promenada w Stegnie zostanie przebudowana między zejściem nr 66 a zejściem nr 67. Wyremontowane zostaną też zejścia na plażę nr 66, nr 67 i nr 68. Dodatkowo zejście nr 66 zostanie dostosowane do osób z niepełnosprawnościami — zostanie tam zbudowana pochylnia dla wózków. Projekt przewiduje również rozbudowę drogi piesz-

-ejzdnej od ulicy Morskiej do zejścia nr 67. Natomiast w lesie zostanie zbudowana ścieżka, która będzie prowadziła do zejścia nr 66. Na obszarze omawianej inwestycji zostanie wymienione oświetlenie, pojawią się nowe ławki i śmietniki, a w obrębie nowej promenady staną nowe balustrady.

Przypomnijmy, że obecnie pomiędzy zejściami



nr 68 a nr 67 znajduje się Bulwar Radiowej Jedynki, a do zejścia nr 66 prowadzi tylko leśna ścieżka.

— Czekamy jeszcze na pozwolenie na budowę, ale pierwszy etap polegający na wymianie nawierzchni na drodze prowadzącej do portu rybackiego został już wykonany. Jeśli chodzi o budowę promenady, to roboty planujemy rozpo-

czyć we wrześniu — poinformowała Małgorzata Hordyńska, kierownik referatu ds. inwestycji i rozwoju w Urzędzie Gminy w Stegnie.

Inwestycja według podpisanej umowy powinna zakończyć się 19 maja 2025 roku. Jej koszt to prawie 7,4 mln zł.

EWELINA GULIŃSKA





OD CZERWCA DO WRZEŚNIA POLSKIE SCHRONISKA DLA ZWIERZĄT NOTUJĄ PONAD 40-PROCENTOWY WZROST PRZYJĘĆ PSÓW POD SWÓJ DACH. PSA LUB KOTA NA WAKACJE ZABIERA 21 PROC. BADANYCH, A 60 PROC., JADĄC NA URLOP, ODDAJE PUPILĄ POD OPIEKĘ BLISKICH LUB ZNAJOMYCH.

Kochamy zwierzęta. Mieszkają w ponad połowie naszych domów. Najczęściej są to psy (40 proc.), rzadziej koty (31 proc.). Niekiedy nie ma wyjścia i jadąc na urlop, musimy oddać je pod opiekę innych. Dla obrońców praw zwierząt czy schronisk lato to czas, kiedy ludzie najczęściej porzucają swoje zwierzęta. Bo te „przeszkadzają” im miło spędzić urlop.

Jak wynika z badania „Zwierzęta domowe a plany urlopowe Polaków”, blisko co piąty właściciel (21 proc.) psa lub kota deklaruje, że zabiera zwierzę ze sobą na wakacje. Taką decyzję podejmują najczęściej mieszkańcy dużych miast i ci, których sytuacja finansowa „nie jest najlepsza”. Jeśli nie możemy wziąć pupila ze sobą na urlop, to najczęściej decydujemy się na bezpłatną pomoc rodziny czy przyjaciół. Taką odpowiedź podało 60 proc. respondentów; to najczęściej ludzie młodzi (78 proc.), dobrze sytuowani (71 proc.), z wyższym wykształceniem (68 proc.).

18 proc. ankietyowanych deklaruje natomiast, że

problem go nie dotyczy, bo i tak nie zamierza wyjeżdżać na wakacje.

NA ODDANIE ZWIERZAKA POD PROFESJONALNĄ OPIEKĘ DECYDUJE SIĘ 7 PROC. ANKIETOWANYCH; Z TEGO 2 PROC. SKORZYSTA Z HOTELU DLA ZWIERZĄT, A JEDEN NA DWUDZIESTU PYTANYCH (5 PROC.) — Z USŁUG PŁATNEGO OPIEKUNA.

Autorzy badania zwrócili uwagę, że w województwie podlaskim największa grupa respondentów (17 proc.) deklaruje, że w czasie wyjazdu pupila zostawia w hotelu dla zwierząt. Mieszkańcy tego województwa najrzadziej (35 proc.) natomiast powierzają czworonoga bliskim. Tę formę opieki nad zwierzęciem preferują z kolei mieszkańcy woj. świętokrzyskiego (71 proc.). Swojego zwierzęcia na wakacje zabierają zaś najczęściej mieszkańcy Śląska (35 proc.), a najrzadziej — Opolszczyzny (6 proc.). Z usług profesjo-

nalnego „pet sittera” często korzystają mieszkańcy Podkarpacia (11 proc.). Ankietowani mieli możliwość wielokrotnego wyboru.

NA PYTANIE, CZY KIEDYKOLWIEK MUSIELI ZREZYGNOWAĆ Z WAKACYJNEGO WYJAZDU ZE WZGLĘDU NA KOSZTY DODATKOWEJ OPIEKI NAD ZWIERZĘCIEM, 85 PROC. ANKIETOWANYCH STWIERDZIŁO, ŻE NIE MIAŁO TAKIEGO PROBLEMU, A 15 PROC. PRZYZNAŁO, ŻE MUSIAŁO REZYGNOWAĆ Z PODRÓŻY.

Autorzy badania zwrócili uwagę, że opieka nad pupilem podczas wyjazdu wakacyjnego nie stanowi dla większości właścicieli dużego wydatku, gdyż blisko 60 proc. pozostawia go bezpłatnie u bliskich, a trudniej jest, gdy pojawi się potrzeba leczenia chorego zwierzęcia. Koszt standardowej wizyty u weterynarza — jak podali — waha się od 100 do 250 zł, a do tej kwoty doliczyć należy koszty związane z zabiegami i leczeniem.

ŹRÓDŁO: BIG INFOMONITOR, OPR. BAR

Od czerwca do września polskie schroniska dla zwierząt notują ponad 40-procentowy wzrost przyjęć psów. Niestety, w okresie letnim liczba porzucanych zwierząt rośnie, co prowadzi do dramatycznej



Jeśli kot ma czystą kuwetę, miseczek z wodą i odpowiedni zapas jedzenia, można zostawić go na kilka dni. Warto jednak, żeby ktoś zaufany sprawdził co u niego słychać

JEDZIEMY NA URLOP. KTO ZAJMIE SIĘ NASZYM ZWIERZĘTAMI?

fot. OTOZ Animals w Elblągu

JADĄ NA WAKACJE, A PSA PRZYWIĄZUJĄ DO DRZEWA



Sharma trafiła do schroniska 24.06.2024 z ulicy Żytniej

80 proc.
respondentów na opiekę nad pupilem nie wyda więcej niż 200 zł,
z tego **60 proc.**
nie przeznaczy więcej niż 100 zł,
a **20 proc.** — więcej niż 200 zł.
Na koszt 200-500 zł pozwoli sobie
16 proc.
ankietyowanych powyżej 500 zł
— **4 proc.**



Roki opuścił schronisko 24 maja 2024. Spędził w nim 448 dni

EDUKACJA (CZY NA PEWNO) ZDROWOTNA?

Półmetek wakacji już za nami i niebawem trzeba będzie rozpocząć pakowanie plecaka do szkoły. Pierwszoklasiści szkół podstawowych i ponadpodstawowych być może poczuć dreszczyk emocji związany z nowymi nauczycielami, kolegami czy przedmiotami. Niewykluczone, że rodzice też poczuć dreszczyk emocji związany ze zmianami zapowiadany przez Ministra Edukacji Narodowej, przy wtórze ministra zdrowia i ministra sportu.

O ile beztrudnie młode pokolenie odpowie „spoko”, o tyle rodzice nie powinni powiedzieć „spoko”, tylko mocno zainteresować się zmianami wprowadzanymi w nauczaniu, jakie tercet ministrów zaproponował na ten rok szkolny i kolejne lata nauki. Aktualnie temperaturę podnosi wyłożona na stół propozycja zmian wlekcjach religii, a zanoszą się na opilowywanie katolików, wyartykułowane publicznie dużo wcześniej przez jednego ze wspomnianego tercetu, a mianowicie ministra sportu. O tej zmianie napiszę w dalszej części, bowiem tylko chwilowo w cieniu dyskusji o nauczaniu religii w szkołach pozostaje zapowiadany od dawna przedmiot „Edukacja zdrowotna”, który faktycznie realizowany od wielu lat jest w systemie edukacji powiązany z wychowaniem fizycznym, a w szkołach ponadpodstawowych wyodrębniony jest jako „Edukacja zdrowotna”. Równolegle do przedmiotu „Edukacja zdrowotna”, chociaż znacznie dłużej, bo od prawie trzech dekad realizowany jest przedmiot „Wychowanie do życia w rodzinie”, który przechodził ewolucję podstaw programowych, dostosowywanych do zmieniających się warunków życia społecznego i postępu nauki.

Pozytywny wydźwięk obowiązuje jeszcze w tym roku szkolnym edukacji zdrowotnej zmienia się znacząco, bowiem rząd pod przykrywką troski o zdrowie dzieci i młodzieży planuje wprowadzić do szkół permissywną, deprawacyjną edukację seksualną. W odróżnieniu od „Wychowania do życia w rodzinie” nowy przedmiot może być obowiązkowy. Zapowiedzi ministra edukacji o wyeliminowaniu z nauczania przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie” i za-

stąpienie go przedmiotem „Edukacja zdrowotna”, zaczynając już od klasy IV szkoły podstawowej, powinna napawać niepokojem rodziców, bowiem zniknie z nauczania holistyczne ujęcie zagadnień związanych z funkcjami rodziny, m.in. pełnieniem ról małżeńskich i rodzicielskich, miłością, przyjaźnią, seksualnością człowieka i prokreacją, umiejętnością podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących wyboru drogi życiowej, a także znajomością podstawowych zasad postępowania w sferze ludzkiej płciowości i płodności; kształtowaniem postaw prozdrowotnych, prospołecznych i prorodzinnych.

NOWY PRZEDMIOT W SZKOŁACH

Pomijając przekaz medialny, być może różnie interpretowany, opieram się na wypowiedzi ministra edukacji zawartej na portalu ministerstwa edukacji (12 kwietnia 2024 r.), z której wynika, że edukacja zdrowotna będzie obejmować zagadnienia zdrowia psychicznego, fizycznego, a także kwestie zdrowego odżywiania, profilaktyki, problemu uzależnień oraz edukacji seksualnej. W tym celu minister powołała zespół ekspertów, który wypracuje podstawy programowe nowego przedmiotu. Jak oznajmiła minister edukacji, koordynatorem tego zespołu został prof. Zbigniew Izdebski, przedstawiony jako doświadczony pedagog, seksuolog, nauczyciel akademicki. Siegając wstecz pamięcią, przypominam sobie, że ten doświadczony pedagog i seksuolog ma w swoim dorobku wiele badań, opracowań i wypowiedzi koncentrujących się na zagadnieniach edukacji seksualnej w oderwaniu od jakichkolwiek warto-



ści, propaguje skrajnie szkodliwe postawy seksualne, radykalnie sprzeczne z wartościami, jakie wielu rodziców stara się przekazać swoim dzieciom. W pamięci odnotowałam jedno z jego badań ankietowych, przeprowadzonych, jak twierdził, w ramach programu badawczego, w szkołach wśród uczniów, w tym nieletnich. Kwestionariusz zawierał pytania, które dotyczyły najbardziej intymnej sfery seksualności, różnych form aktów seksualnych (nie będę wymieniać, ale zapewniam, że nazwanych bardzo dosadnie i obrazowo) określonych także w możliwych do wyboru odpowiedziach, a także pytania o osobiste doświadczenia seksualne uczniów (!). Rodzice uczniów nie byli poinformowani o tym wydarzeniu, a uczniowie wręcz mieli zakazane dzielić się tymi informacjami z rodzicami i z kimkolwiek. Uczniowie niemalże przymuszonych do udziału w tej ankiecie, pozostawieni w klasie przez nauczyciela, vis à vis ankietera pozostali bezbronni podczas tego „sensu” przemocy psychicznej, z podtekstem o charakterze seksualnym. Zawiedli

dorośli – dyrektorzy szkół, którzy wyrazili na to zgodę i nauczyciele, którzy jak potulne baranki opuścili uczniów, bo takie były warunki „badacza”. Sprawa nabrała rozgłosu po tym, jak niektórzy strauatyzowani uczniowie opowiedzieli rodzicom o tym skandalicznym wydarzeniu, a ci zainteresowali sprawą dziennikarzy. To były nie tak odległe lata, ale jeszcze bez platformy X, Facebooka czy innych mediów społecznościowych. Jednoznacznie można stwierdzić, że nie poinformowanie rodziców, brak ich zgody było przekroczeniem praw rodziców do wychowania dzieci i zasady ochrony władzy rodzicielskiej zapisanej w art. 48 Konstytucji RP przez prof. Izdebskiego i dyrektorów szkół.

WYCHOWANIE W SZKOLE POWINNO BYĆ KOMPLEKSOWE

Profesor Krystyna Ostrowska, doświadczony psycholog i kryminolog dziecięcy, wielokrotnie w swoich wypowiedziach powtarzała m.in., że „Program wychowania w szkole musi być kompleksowy (...). Tak jak widzą to dziś

wszystkie społeczeństwa i państwa, celem wychowania i edukacji ma być stymulowanie możliwości człowieka w kierunku rozwoju jego odpowiedzialności, świadomych decyzji za siebie i innych oraz otaczający świat. Zagadnienia wychowania seksualnego muszą być mocno osadzone w tym podłożu”.

Wprowadzając tylko „Edukację zdrowotną”, jednocześnie eliminując realizowane w ramach „Wychowania do życia w rodzinie” zagadnienia obejmujące szerokim spojrzeniem wartość, istotę i znaczenie roli rodziny w społeczeństwie, w tworzeniu więzów społecznych i kapitału ludzkiego można uznać, że spłaszczona zostanie hierarchia wartości do poziomu utylitarnych, a te najcenniejsze zostaną unicestwione na zawsze.

Również aktualne zapowiedzi ministra edukacji o ograniczeniu lekcji religii do jednej godziny w tygodniu wywołały zaniepokojenie i sprzeciw Kościołów i związków wyznaniowych w Polsce. Postrzeganie lekcji religii jako faktora wsparcia wychowawczej roli szkoły, a także integralnego wychowania człowie-

ka w jego sferze intelektualnej, moralnej, duchowej i kulturowej jest niestety zupełnie obce obecnym decydentom, co wyrażają w swoich wypowiedziach. Podkreślić należy, że art. 53 ust. 4 Konstytucji RP daje Kościołowi lub innym związkom wyznaniowym podstawę prawną do nauczania religii w szkole. Prawo to znajduje także odzwierciedlenie w odpowiednich ustawach o stosunku państwa do danego Kościoła; w przypadku Kościoła katolickiego jest to konkordat. Prawo do nauczania religii w szkole zagwarantowane w zasadach wolności sumienia zawartych w art. 53 Konstytucji RP można by przyrównać do dwóch stron tego samego medalu, bowiem z jednej strony (ust. 4) odnosi się do instytucji Kościoła (lub związków wyznaniowych) i jego prawa do nauczania religii, natomiast z drugiej strony ust. 3 stanowi, że rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniami.

Te kolejne odsłony rewolucji kulturowej, ze elementami permissywnej edukacji seksualnej, panseksualizacji, deoteologizacji przy zastosowaniu manipulacji werbalnej i wizualnej coraz agresywniej wdzierają się do naszego życia rodzinnego, sfery wychowania i edukacji młodego pokolenia. Pomimo że warunki życia dla wielu rodzin stają się coraz bardziej uciążliwe, to rodzicom w imię odpowiedzialności za swoje dzieci małe i duże już teraz powinna zapalić się czerwona lampka i uruchomić dzwonek alarmowy (!), aby z coraz większą troską, nieustannie chronić młode pokolenie przed podstępnie sączoną demoralizacją.

KATARZYNA MAZELA

PO ŚMIERCI 14-LETNIEGO CHŁOPCA Z POWODU WIRUSA NIPAH WŁADZE DS. ZDROWIA W INDYJSKIM STANIE KERALA WYDAŁY OSTRZEŻENIE. A WIRUS JEST NIEULECZALNY I ZABIJA AŻ TRZY NA CZTERY OSOBY ZARAŻONE. CZY MAMY SIĘ CZEGO OBAWIAĆ? CZY GROZI NAM KOLEJNA PANDEMIA...?

Już dziś uważa się, że na liście miejsc na świecie najbardziej zagrożonych wirusem Nipah właśnie stan Kerali jest w ścisłej czołówce. Veena George, stanowy minister zdrowia Kerali, poinformował, że zmarły chłopiec pochodził z miasta Pandikkad, a osoby, które miały z nim kontakt, zostały odizolowane i przetestowane. Dodatkowe 60 osób uznano za należące do kategorii wysokiego ryzyka tej choroby. Poprosił też mieszkańców stanu o podjęcie środków ostrożności, takich jak noszenie masek w miejscach publicznych i powstrzymywanie się od odwiedzania osób w szpitalu.

Czy Indiom uda się powstrzymać kolejną epidemię? Co my, mieszkańcy Polski w Europie, powinniśmy już dziś wiedzieć o wirusie Nipah?

FAKTY O WIRUSIE

Nipah to rzadki i potencjalnie śmiertelny wirus, który po raz pierwszy odkryto w 1999 roku po wybuchu epidemii wśród świń i hodowców trzody chlewnej w Malezji i Singapurze. Jest to wirus odzwierzęcy, co oznacza, że może przenosić się ze zwierząt na ludzi i może zakażać ludzi poprzez bezpośredni kontakt z zakażonymi zwierzętami, ich płynami ustrojowymi lub po zjedzeniu skażonej żywności, takiej jak produkty owocowe skażone moczem lub śliną zakażonych nietoperzy. Podczas poprzednich epidemii zgłaszano także przypadki przenoszenia wirusa Nipah z człowieka na człowieka, szczególnie wśród rodzin i opiekunów osób zakażonych.

Naturalnymi żywicielami Nipah są nietoperze owocożerne, zwane także latającymi lisami. Nipah należy do tej samej grupy wirusów, co wiele patogenów, o których wiadomo, że powodują choroby u ludzi, w tym odrę i świnkę. Nie wydaje się, aby infekcja powodowała zauważalną chorobę u nietoperzy owocożernych, ale wiadomo, że wirus infekuje szeroką gamę żywicieli — w tym ludzi, świnię, owce, kozy, konie, koty i psy — i na podsta-

każeniu, chociaż zgłaszano okresy trwające nawet 45 dni i możliwe, że w tym czasie ludzie mogą zakażać (WHO twierdzi, że świnię są „wysoce zaraźliwe” w okresie inkubacji). Objawy Nipah zwykle zaczynają się od gorączki, bólu głowy i mięśni oraz objawów chorób układu oddechowego, takich jak ból gardła czy kaszel. U niektórych osób mogą też wystąpić wymioty. Potem mogą nastąpić zawroty głowy i senność, zmieniona świadomość,



KOLEJNY ŚMIERCIONOŚNY WIRUS U BRAM

wie poprzednich epidemii udokumentowano, że powoduje ciężką chorobę u co najmniej ludzi i świń. Jego zdolność do infekowania szerokiej gamy żywicieli może utrudnić ekspertom ds. zdrowia publicznego śledzenie i powstrzymanie się wirusa. Ogniska wirusa Nipah zgłaszano wcześniej w Bangladeszu i Indiach — głównych miejscach, w których chorobę notowano od 2001 roku — atakże w Malezji, na Filipinach i w Singapurze. Według Światowej Organizacji Zdrowia w latach 1998-2015 zgłoszono około 600 przypadków Nipah.

OBJAWY

Jak podaje WHO, u ludzi objawy zwykle pojawiają się w ciągu kilku godzin do dwóch tygodni po za-

atypowe zapalenie płuc, poważne problemy z oddychaniem, a stan ten może szybko pogorszyć się do obrzęku mózgu, a nawet do zapalenia mózgu oraz drgawek prowadzących do śpiączki w ciągu jednego lub dwóch dni.

Osoby zarażone wirusem czasami nie wykazują zauważalnych objawów, podczas gdy u innych występują oznaki ostrych problemów z oddychaniem. Śmiertelność wśród osób zarażonych wirusem jest wysoka, ponieważ nie

ma dostępnego leku ani szczepionki, które leczyłyby tę infekcję. Leczenie ogranicza się zatem do opanowania objawów i leczenia wspomagającego.

Agencje zdrowia szacują, że od 40 proc. do 75 proc. osób zakażonych Nipah umrze z powodu wirusa, a konkretna częstość zależy od wybuchu epidemii i siły lokalnych systemów medycznych zajmujących się chorobą — chodzi głównie o długoterminowe schorzenia neurologiczne, takie jak drgawki i zmiany osobowości zgłaszane wśród osób, które wyzdrowiały z zapalenia mózgu.

LECZENIE I ZAPOBIEGANIE

Niestety, ma leków ani szczepionek dopuszczonych do stosowania przeciwko wirusowi Nipah u ludzi i zwierząt. Leczenie osób zakażonych ogranicza się do leczenia wspomagającego i ukierunkowania na określone objawy w momencie ich wystąpienia. Według centrów kontroli i zapobiegania chorobom niektóre terapie immunologiczne na bazie przeciwciał monoklonalnych znajdują się na wczesnym etapie badań klinicznych. Te same centra stwierdziły, że lek przeciwwirusowy remdesivir, stosowany już u ludzi w leczeniu innych chorób, choćby koronawirusa, był również skuteczny, gdy był podawany po ekspozycji na wirusa Nipah. Szczepionka przeciwko wirusowi Hendra, bliskiemu krewnemu Nipah, jest w Australii dostępna dla koni i wydaje się zapewniać pewien stopień ochrony przed infekcją Nipah.

NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ?

Naukowcy aktywnie pracują nad terapiami i szczepionkami na Nipah. Na początku tego lipca koalicja na rzecz innowacji w zakresie gotowości na epidemię ogłosiła plany rozpoczęcia na początku przyszłego roku badań na ludziach przeciwciała monoklonalnego w celu zapobiegania zakażeniu Nipah. Przeciwciała działały poprzez wiązanie się z wirusem w sposób, który,

miejmy nadzieję, blokuje go przed infekowaniem komórek. W styczniu naukowcy rozpoczęli badania na ludziach nad szczepionką, która może stać się pierwszą szczepionką Nipah. Eksperymentalny zastrzyk jest opracowywany przez Instytut Nauk o Pandemii Uniwersytetu Oksfordzkiego. Wykorzystuje tę samą technologię wektora wirusowego, co szczepionka przeciwko CIVOD-19, którą grupa opracowała wraz z gigantem farmaceutycznym AstraZeneca.

Sezon wakacyjny trwa w najlepsze. Grecja, Hiszpania, Włochy, Turcja i cały basen Morza Śródziemnego — wszystko to dawno nam się opatrzyło i przejadło. Szukamy miejsc, w których noga Europejczyka staje rzadko, ale też stać nas na coraz dalsze podróże i coraz bardziej wyszukane sposoby na odpoczynek, poznawanie świata, przekraczanie własnych granic — na wszystko to razem. Ciekawość świata pochwalam zawsze — ale też przestrzegam przed zbyt wielkim zaufaniem do fauny, kuchni, a zwłaszcza do flory bakteryjnej, do której nasze organizmy po prostu nie są przyzwyczajone. Przestrzegam też przed nierozsądkiem i brawurą, przed zaniedbywaniem na czas wakacji higieny — im większy upał, tym bardziej o higienę musimy dbać i z żelazną konsekwencją stosować się do jej zasad. A jeśli komuś się wydaje, że Indie to bardzo daleko, to przypominam uprzejmie, że chińskie Wuhan jest jeszcze dalej...

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
Korzystałam z materiałów BBC i Forbes'a.

Wirus Nipah częściowo zainspirował hollywoodzki film Stevena Soderbergha „Epidemia strachu”. Film z 2011 roku, w którym wystąpiła gwiazdorska obsada, w tym Matt Damon, Laurence Fishburne, Jude Law, Gwyneth Paltrow i Kate Winslet, został w dużej mierze doceniony za przedstawienie nauki i procesu leczenia chorób zakaźnych w świetle fikcyjnej i wysoce śmiertelnej pandemii tego wirusa.

WYSOCZYŻNA ELBLĄSKA OD A DO Z

Wysoczyżna Elbląska zaskakuje tajemniczymi leśnymi ścieżkami i panoramicznymi widokami. Liczne szlaki piesze i rowerowe prowadzą przez najbardziej atrakcyjne turystycznie wzgórza między Elblągiem a Tolkmickiem, dlatego poświęcamy im cykl „Poznaj Wysoczyżnę Elbląską od A do Z!”, który specjalnie dla naszych Czytelników tworzy zespół Parku Krajobrazowego Wysoczyżny Elbląskiej.



Charakterystycznym elementem krajobrazu Nadbrzeża jest 40-metrowy komin dawnej cegielni

N jak Nadbrzeże

Nadbrzeże ma bogatą historię, która zaczyna się już w XIV wieku. Wówczas komtur elbląski Konrad von Lichtenchain, przekazał Johannesowi 4 włóki ziemi nad Zalewem Wiślanym, pozwalając mu na budowę młyna. Ten przywilej, który później potwierdzono w 1347 roku, zapoczątkował rozwój osady, znanej wtedy jako Reimannshof.

Mimo że wojna trzynastoletnia (1450-1466) sprawiła, że wieś przez długi czas była opustoszała, to już za panowania króla Kazimierza Jagiellończyka miejscowość została przyłączona do Elbląga i zarządzana przez tamtejszych patrycjuszów. W 1734 roku pojawił się tu radca dworu pruskiego Hofrat Pöhling, który tchnął nowe życie w Nadbrzeże. Wybudował nowy dwór, otoczył go parkiem, a w samej wsi postawił kilka chałup i karczmę. Powstały również folwarki, w tym Bogdaniec, które miały wspierać rozwój Nadbrzeża. Kolejne lata przyniosły zmiany właścicieli majątku, wśród nich był m.in. Niels

Petersen Flesburg oraz porucznik Albert Falck von Plachetzki. W 1837 roku majątek przejął porucznik Fryderyk Ludwik Alfred Kall, który założył tu zakład wodolecznictwa. Stworzył dom zdrojowy, a park przystosował do nowych, zdrowotnych celów.

W połowie XIX wieku majątek ponownie zmienił właściciela, tym razem został nim baron Leopold von Götzen. To on przyczynił się do przekształcenia Nadbrzeża w popularny kurort. Mieszkańcy Elbląga chętnie odwiedzali to miejsce, które tętniło życiem. Na początku XX wieku, mimo zamknięcia uzdrowiska, Nadbrzeże nadal było znane z cegielni, młynów, przystani, gospody i urzędu pocztowego. Podczas II wojny światowej w Nadbrzeżu działał podobóz Hopeehill (Außenstelle Hopeehill), będący częścią hitlerowskiego obozu koncentracyjnego Stutthof. Podobóz ten został utworzony 29 maja 1942 roku. Na jego terenie znajdowały się dwie cegielnie, w których zmuszani do pracy byli więźniowie. Początkowo pracowało tam

40 więźniów, później ta liczba zwiększyła się do około 300. Podobóz został zlikwidowany 22 stycznia 1945 roku, a ocalałych więźniów przetransportowano do głównego obozu w Stutthofie, gdzie wzięli udział w tzw. marszu śmierci. Te tragiczne wydarzenia zostały upamiętnione pomnikiem znajdującym się w Nadbrzeżu przy drodze wojewódzkiej nr 503. Przy pomniku corocznie w kwietniu PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej organizuje Ogólnopolski Zlot Pamięci Narodowej. Dziś Nadbrzeże znane jest przede wszystkim z przystani morskiej dla jachtów o małym zanurzeniu. Jest to świetna baza wypadowa do poznania Zalewu Wiślanego i wodnej wyprawy np. do Krynicy Morskiej. Warto wspomnieć, że w Nadbrzeżu zatrzymywały się pociągi nieistniejącej już niestety kolei nadzalewowej.

Równie ciekawym miejscem wartym odwiedzenia jest Art-Cegielnia prowadzona przez Państwa Mellerskich. Jest to miniskansen, w którym można podziwiać zabudowania, w których

przed wojną suszono cegły, fragment pieca z 40-metrowym kominem oraz zabytkową kolejkę, która kiedyś rozwiozała cegły – prawdziwe miejsce z duszą przypominające o dawnej świetności tego terenu.

KAMIL ZIMNICKI,
PARK KRAJOBRAZOWY
WYSOCZYŻNY ELBLĄSKIEJ

A w następnym numerze 23 sierpnia 2024 przeczytacie o urokliwej miejscowości Ogrodniki.

Dotychczas w ramach pierwszego cyklu Wysoczyżna Elbląska od A do Z ukazały się następujące artykuły:

A JAK ABEGG
B JAK BIELIK
C JAK CESARZ
D JAK DZIECIOŁ
E JAK ELBLĄSKIE TOWARZYSTWO STAROŻYTNOŚCI
F JAK FLORA WIOSENNA
G JAK GŁAZY NARZUTOWE
H JAK HOGGO
I JAK IRYS
J JAK JELEŃ SIKA
K JAK KRUSZCZYKI
L JAK LEPIEŹNIK
Ł JAK ŁĘCZE



Pomnik upamiętniający więźniów podobozu odsonięto w 11971 roku

M JAK MIODUNKA
N JAK NATURA 2000
O JAK ORZESZNICA
P JAK POMNIKI PRZYRODY
R JAK REZERWATY PRZYRODY
S JAK SZLAK KOPERNIKOWSKI
Ś JAK ŚWIĘTY KAMIEŃ
T JAK TOJAD
U JAK USZATKA
W JAK WYSOCZYŻNA ELBLĄSKA
Z JAK ZASKRONIEC ZWYCZAJNY

Dotychczas w ramach drugiego cyklu Wysoczyżna Elbląska od A do Z ukazały się następujące artykuły:
A JAK ASTER SOLNY
B JAK BAŻANTARNIA
C JAK CENTURIA
D JAK DOMY PODCIENIOWE
E JAK ELFRIDA
F JAK FOLWARKI
G JAK GODY WIOSENNE
H JAK HUTA ŻUŁAWSKA
I JAK INSEKTY
J JAK JASKÓŁKI

K JAK KRAJOBRAZ KULTUROWY
L JAK LILIA ŻŁOTOGLÓW
Ł JAK ŁUSKIEWNK
M JAK MARZANKA WONNA

Wysoczyżnę Elbląską polecamy zwiedzać przy pomocy aplikacji Kraina Boka. To idealny przewodnik dla wszystkich aktywnych turystów chcących poznać urokliwe miejsca i zakątki Wysoczyżny Elbląskiej. Aplikacja pokaże najciekawsze miejsca, zabytki, pomniki przyrody i inne okoliczne atrakcje do odkrycia w trakcie urlopu lub wolnego weekendu. Zeskanuj kod QR, by pobrać aplikację na swój telefon.



POWIEŚĆ O BOLESNEJ PRZESZŁOŚCI

Macie ochotę na poruszającą historię o sile przebaczenia, odkupieniu i mocy rodzinnych więzi?
Znajdziecie ją w najnowszej książce Aleksandry Rochowiak „Czereśniowy sad”.

Aleksandra Rochowiak z wykształcenia jest nauczycielką wychowania przedszkolnego. Z pasji – nałogową czytelniczką. Prywatnie – żoną i mamą. Marzenia o pisaniu towarzyszyły jej już od nastoletnich lat, jednak z ich spełnieniem czekała aż do trzydziestki. Uzależniona od kawy, literatury i komedii romantycznych. Lubi dobrze zjeść, śmiać się do utraty tchu i śpiewać na całe gardło. Kocha muzykę lat siedemdziesiątych, a w szczególności twórczość Eltona Johna. Zadebiutowała powieścią pt. „Spotkajmy się o północy”. „Czereśniowy sad” to najnowsza książka autorki.

Eliza Dębska wie, że życie uporządkowane życie u boku ukochanego męża oraz dziesięcioletniej córki, Poli. Kiedy dziewczynka wyjeżdża na obóz, nie potrafi przestać się o nią zamartwiać. Jakby tego było mało, jej kruchy spo-

kój zostaje bezpowrotnie zburzony, gdy pewnego dnia odbiera telefon z mieszczącego się w Gdyni hospicjum Azyl, w którym rzekomo przebywa Maria Zaborowska, jej zaginiona matka. Targana wątpliwościami, po namowie męża, Eliza postanawia wsiąść do pociągu i wyjechać na drugi koniec Polski, by zmierzyć się z bolesną prawdą. Kierowana żalem i gniewem, jest przekonana, że umierająca pacjentka hospicjum nie może być z nią spokrewniona. Kogo więc zastanie po przekroczeniu progu jej pokoju? Jakie tajemnice odkryje przed dębską opowieść leżącą na łożu śmierci kobiety? I jaką rolę w życiu chorej odegrał czereśniowy sad?

„Czereśniowy sad” to powieść, która bardzo porusza i chwyta za serce. Żal, ból, miłość, skomplikowane relacje rodzinne, przebaczenie i dawanie drugiej szansy – to wszystko autorka wylała na kartki



„Czereśniowy sad” Aleksandry Rochowiak to poruszająca historia o sile przebaczenia, odkupieniu i mocy rodzinnych więzi

papieru. Potrafi wywołać w czytelniku dużą dawkę emocji i nim wstrząsnąć. Wraz z każdym kolejnym rozdziałem powoli wychodzą na jaw tajemnice bohaterów, którzy musieli się mierzyć z trudnymi wyborami życiowymi. Na początku wydaje nam się, że główna bohaterka jest przewrażliwiona, nadopiekuńczą matką, jednak okazuje się, że wydarzenia z jej przeszłości zostawiły w niej tak silny ślad, że przelewała to na swoją córkę. Tę nieznośność z retrospekcjami przeplatają się w sposób bardzo naturalny. Narracja jest płynna i wciągająca, a opisy miejsc i emocji

sprawiają, że z łatwością można zanurzyć się w tym świecie. Czereśniowy sad, który odgrywa istotną rolę w powieści, jest zarówno miejscem pełnym wspomnień, jak i symbolem utraconej i odnalezionej miłości. Aleksandra Rochowiak tą powieścią chce nam przekazać, że aby żyć spokojnie, trzeba wybaczyć drugiemu człowiekowi, natomiast nieprzepracowane traumy z dzieciństwa rzutują na dorosłe życie.

„Czereśniowy sad” to historia pełna różnorodnych emocji, skłaniająca do refleksji i ukazująca wpływ podejmowanych decyzji na przyszłość, która wzrusza czytelnicze serce i pokazuje, jak kręte potrafią być ścieżki ludzkiego losu. To powieść o bolesnej przeszłości, trudnych wyborach i miłości na całe życie. W sam raz do poczytania podczas letnich dni.

AGATA TUPAJ

Joanna Szarańska to copywriterka o stu specjalnościach. Zakochana w piśmie, języku hiszpańskim i książkach. Miłośniczka powieści Stephena Kinga. Tych najdłuższych. Blogerka z zamiłowania, pisarka dotychczas szulardowa i analogowa marzycielka. Współpracuje z fundacją Miasto Słów i Klubem z Kawą nad Książką. Na co dzień mama, żona i opiekunka najpiękniejszego pod słońcem schronkowca rasy mieszanej. Ma na koncie sporo powieści obyczajowych, w tym „Testerkę”, którą napisała wspólnie z Sylwią Kubik.

Tatrzański szlak, mgła i dwoje ludzi, których łączy tylko jeden dzień w roku. Górski szlak, gęsta mgła, potknięcie i pomocna dłoń, która ratuje przed upadkiem. Daria i Dawid pozna-

li się w Tatrach. Chwila rozmowy, wspólna wędrówka – tyle wystarczyło, aby związała się między nimi nie sympatii. Oboje wiedzą, że życie uporządkowane życie, ona wkrótce wychodzi za mąż, on również ma swoje zobowiązania, jednak rzucana mimochodem obietnica sprawia, że wracają w znajome progi schroniska, by spędzić ze sobą jeden dzień w roku. Mijają kolejne lata. On nie zdradza, że czuje do niej coś więcej. Przecież jej serce należy do innego. Ona miota się między lojalnością wobec męża a poczuciem, że odnalazła swoją bratnią duszę. Oboje zniecierpliwienie wyczekują dnia, w którym znów spotkają się na szlaku. Pewnego dnia Daria nie zjawia się w schronisku. Zaniepokojony Dawid postanawia ją odnaleźć. „Do zobaczenia za rok” to historia słodko-

**CZYTAM, BO LUBIĘ:
JOANNA SZARAŃSKA
„DO ZOBACZENIA ZA ROK”**

JEŚLI JESTEŚCIE MIŁOŚNIKAMI GÓRSKICH KRAJOBRAZÓW I TATRZAŃSKICH SZLAKÓW, TO Z PEWNOŚCIĄ PRZYPADNIE WAM DO GUSTU POWIEŚĆ OBYCZAJOWA JOANNY SZARAŃSKIEJ „DO ZOBACZENIA ZA ROK”.

-gorzkiej miłości dwojga ludzi na krętym szlaku życia. Joanna Szarańska swoją książką potrafi wywołać w czytelniku wiele emocji: od złości przez radość po niedowierzanie. To historia o poszukiwaniu szczęścia i sensu życia, o szacunku i miłości do natury i gór, ale przede wszystkim do samego siebie. Autorka pokazuje nam, jak ważne jest pielęgnowanie małżeństwa, wza-

jemny szacunek i rozmowa z drugą osobą, a pogoń za bogactwem może tylko zniszczyć to, co piękne. Piękne opisy malowniczych krajobrazów powodują, że sami mamy ochotę wyjechać w Tatry i przejść się górkami szlakami. Powieść porusza także bardzo aktualny problem wielu małżeństw. Daria była zamknięta w złotej klatce swoich bogatych teściów, którzy na każdym



kroku wtrącali się w jej małżeństwo, negowali jej decyzje, a co najgorsze, zasiali niepokój i nieufność w ich związku. Swoją manipulacją rujnowali krok po kroku życie tak bardzo zakochanych w sobie młodych ludzi. Zlektury tej książki, mimo jej wakacyjnego klimatu, płynnie dość gorzka lekcja. Gdy

„Do zobaczenia za rok” Joanny Szarańskiej to historia słodko-gorzkiej miłości dwojga ludzi na krętym szlaku życia

relacja z rodziną przyszłego męża przed ślubem jest nie-najlepsza, to po ślubie zwykle jest tylko gorzej. Warto więc słuchać swojej intuicji, która zwykle jest najlepszym doradcą. Autorka podkreśla, jak ważne jest umieć postawić na swoim, by nie stać się marionetkami w rękach innych. Ciekawym zabiegiem w tej książce jest również tytułowanie rozdziałów kolejnymi rocznicami ślubu. „Do zobaczenia za rok” to powieść o tatrzańskim klimacie, która skłania do spojrzenia na pewne sprawy z innej strony. Gorąco polecam!

AGATA TUPAJ



**CO: SOBOTA
Z PRZEWODNIKIEM
PTTK, XIV EDYCJA 2024
GDZIE: ELBLĄG
KIEDY: 10 SIERPNI**
„Tajemnice Parku
Modrzewie”
Przewodnik: Hanna Kruk,
Kamil Zimnicki
godz. 10:00, miejsce
zbiórki: przed
„domkiem bramnym”
w Parku Modrzewie

**CO: SPOTKANIE
MIŁOŚNIKÓW
ELBLĄSKICH
TRAMWAJÓW
GDZIE: BIBLIOTEKA
ELBLĄSKA
KIEDY: 10 SIERPNI**

Klub Miłośników
Tramwajów PTTK
w Elblągu wraz
z Biblioteką Elbląską
zapraszają w sobotę,

10 sierpnia, w godz. 10:00-15:00 do sali „U św. Ducha”
na spotkanie miłośników tramwajów. Wstęp wolny.

W programie:
– ekspozycja zbiorów członków klubu związanych z historią
tramwajów w Elblągu (części, zdjęcia, książki, bilety itp.);
– modele elbląskich tramwajów wykonane z klocków Lego;
– loteria;
– kolorowanki dla dzieci.

**CO: INDYGO I SHIBORI WAKACYJNIE
GDZIE: BIBLIOTEKA ELBLĄSKA,
UL. ŚW. DUCHA 3, ELBLĄG
KIEDY: 10 SIERPNI 2024 (SOBOTA),
GODZINY: 10:00-14:30**

Zapraszamy na specjalną, wakacyjną edycję warsztatu niemal
na wybrzeżu, bo w Elblągu! Po ostatnim duuuużym zaintereso-
waniu zajęciami wokół indygo, postanowiliśmy przenieść się
bliżej błękitu morza... Na zajęciach dowiesz się wielu
informacji na temat indygo, sposobów budowania organicznych
kadzi, utleniania barwnika oraz farbowania tkanin.
Poznasz i przećwiczysz różne sposoby tworzenia wzorów
na tkaninach japońską techniką shibori. To zajęcia
dla każdego poziomu zaawansowania, wszystkiego
nauczysz się od podstaw.

INDYGO czyli najbardziej pożądanego egzotycznego barwnik
do tkanin i włóczek. Poznaj jego historię, sposób wytwarzania,
kontekst kulturowy. Zrób organiczną kadź indygo, bazując
na recepturach dawnych i współczesnych mistrzów farbiarstwa.
Pofarbuj na indygowy niebieski kolor bawełnianą
chustę batystową. SHIBORI czyli druk na tkaninie.
Na zajęciach poznasz i przetrenujesz technikę drukowania tkanin
we wzory, znaną od starożytności. Jest to rodzaj druku
rezerważowego, a więc nauczysz się myśleć negatywowo
i w sposób twórczy komponować motywy geometryczne
i organiczne na materiałach.

Podczas warsztatów poznamy legendarny i najbardziej
popularny barwnik roślinny: INDYGO pozyskiwany m.in. z in-
dygowca barwierskiego (Indigofera tinctoria L.). Kolory, jakie
można otrzymać z indygo to paleta ciepłych i zimnych błękitów,
niebieskości, granatów oraz zielonkawych granatów.
To właśnie dzięki indygo nosimy niebieskie dzinsy!

PODCZAS ZAJĘĆ

– zgłębisz alchemię barwienia indygo
– stworzysz unikatową chustę
– poznasz skomplikowaną historię niebieskich barwników
w Europie



– nauczysz się przygotowywać samodzielnie bezpieczną kadź
barwiącą – taką kadź możesz potem wylać na tążę, do ogródka
– nauczysz się uzyskiwać piękne odcienie niebieskiego wytłacz-
nie z roślin
– dowiesz się, jak konserwować tkaniny barwione w indygo
– praktycznie przećwiczysz technikę druku na tkaninach shibori
OTRZYMUJESZ
– 5 godzin intensywnej nauki i praktyki roślinnego farbowania
– chustę batystową bawełnianą
– wszystkie materiały plastyczne będą na Ciebie czekać
– zapewniamy fartuchy i rękawiczki
Warto zaopatrzyć się w notatnik, bo będzie dużo wiedzy, a także
aparat fotograficzny, do dokumentowania etapów barwienia.

**CO: ZABAWA Z DZIECKIEM KLUCZEM DO JEGO ŚWIATA:
WARSZTATY SENSORYCZNE
GDZIE: BIBLIOTEKA MŁODEGO CZYTELNIKA BULAJ
KIEDY: 10 SIERPNI**

Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj zaprasza w sobotę, 10
sierpnia, o godz. 12:00 na warsztaty sensoryczne z terapeutką in-
tegracji sensorycznej Anną Krajewską. Zajęcia przeznaczone są
dla dzieci w wieku 5+ z rodzicem/opiekunem. Obowiązują zapisy.
Anna Krajewska – fizjoterapeuta, pedagog specjalny, prowadzi
Gabinet Terapii Metodą Integracji Sensorycznej
„Siódme Niebo” w Elblągu.

W trakcie zajęć uczestnicy zapoznają się z zagadnieniami
dotyczącymi integracji sensorycznej. Zostaną zaprezentowane
różnorodne zabawy sensoryczne, które nauczą prawidłowego
reagowania na bodźce docierające do dzieci z otoczenia.
Prosimy, aby rodzice i dzieci przyszli na zajęcia w wygodnym
stroju (najlepiej sportowym).

Liczba miejsc jest ograniczona. Obowiązują zapisy. Na warszta-
ty prosimy zapisywać się w parach: 1 dziecko i 1 rodzic/opiekun.
Więcej informacji i zapisy: Biblioteka Młodego Czytelnika „BU-
LAJ”, ul. Zamkowa 1, tel. (55) 625 60 23



**CO: LETNIE KINO
POD CHMURKĄ
GDZIE: GALERIA EL
KIEDY: 10 SIERPNI**

Letnie KINO pod Chmurką
Odkryjmy wspólnie magię
letnich wieczorów na świe-
żym powietrzu z kinem pod
chmurką!
Organizator: miasto Elbląg
zaprasza na 6 projekcji
filmów w plenerze.
10 sierpnia (po zachodzie
słońca) – Miłość bez ostrze-
żenia

Mieszkający w najbardziej inspirującym mieście świata
kompozytor przechodzi kryzys – musi napisać operę, która
zachwyci cały Nowy Jork. Sprawa nie jest prosta – zblazowana
śmietanka towarzyska widziała już prawie wszystko. Za radą
żony, która, choć prowadzi popularną klinikę terapeutyczną,
sama zmaga się z nerwicą natręctw, postanawia poszukać
natchnienia w najmniej oczekiwanym miejscu. Jego muzą
okaże się seksoholiczka, kapitan statku rybackiego dryfującego
wokół Manhattanu. Pełna humoru opowieść o tym, że w wiel-
kim mieście nie ma rzeczy niemożliwych, a wszystkich jego
mieszkańców łączy jedno – nadzieja, że wyczekiwana miłość
w końcu nadejdzie.



**CO: DISKO WAJB 4
GDZIE: KLUB MJAZZGA
KIEDY: 10 SIERPNI**

Wakacje w pełni. Słońce pali skórę i część z nas już tęskni za
jesienią. Ale zanim przyjdzie jesień, pobawimy się przy najwięk-
szych wakacyjnych hitach. Od Pitbulla, przez Gigi D'agostino
i Ace of Base, Timbaland, Rihannę, Flo-ride, aż do Seana Paula.
Muzyka, którą zna każdy i z którą uruchomią się wspomnienia.
Muzyka rozgrzeje, parkiet będzie parzył, ale jest też bar, w któ-
rym można będzie się schłodzić.
Do zobaczenia na densfloorze.
Za sterami Lux.

**CO: FESTIWAL ORGANOWY STEGNA 2024
GDZIE: KOŚCIÓŁ NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA
W STEGNI
KIEDY: 10 SIERPNI**

Gmina Stegna i Gminny Ośrodek Kultury w Stegnej zapraszają
na XLII Festiwal Organowy Stegna 2024 w sobotę o godz. 16:00
10 sierpnia – Agnieszka Radwan-Stefańska, Orkiestra RZAWP



**CO: XXVII LETNI SALON
MUZYCZNY
– BAŻANTARNIA 2024
GDZIE: MUSZLA
KONCERTOWA
W BAŻANTARNI
KIEDY: 11 SIERPNI**

Oto i jest! Długo wyczekiwa-
ny program XXVII Letniego
Salonu Muzycznego Bażan-
tarnia 2024 – czyli wyjątko-
wego spotkania z muzyką
i teatrem w pięknych okolicz-
nościach przyrody. Przed
nami łącznie 8 spotkań
z kulturą w roli głównej.

11.08 – Recital
„Elektryczny kaloryfer” – Robert Furs
Początek koncertu godz. 17:00 muszla koncertowa
w Bażantarni. Wstęp wolny.

**CO: STARA BAŚŃ W KOŚCIELE
GDZIE: KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W RYCHLIKACH
KIEDY: 11 SIERPNI**

Grupa teatralna PROSKENION zaprasza do kościoła parafialne-
go w Rychlikach na przedstawienie „Stara Baśń” na motywach
powieści Józefa Ignacego Kraszewskiego. Odbędzie się ono 11
sierpnia o godz. 18.

Grupę stanowi około 30 pasjonatów teatru w wieku od 6 lat
(aktorzy, obsługa sceny, twórcy strojów i dekoracji), którzy
chętnie spotykają się na próbach, by być razem, razem tworzyć
i dawać siebie innym. PROSKENION działa od 2010 i z powodze-
niem wystawia takie inscenizacje jak „Dziady cz. II”, „Lilije” A.
Mickiewicza, „Balladynę” J. Słowackiego, „Opowieść wigilijną”
K. Dickensa, baśnie m.in. „Pan Twardowski”, „Kopciuszek”,
misteria wielkopostne oraz inscenizacje patriotyczne.
PROSKENION wielokrotnie występował w Elblągu, Pastęku,
Młynarach, Ornece, Morągu, Myślicach, Godkowie, Kwietnie-
wie, Jelonkach. W swoim dorobku posiada nagrodę starosty
elbląskiego za działalność kulturalną (2017). Grupa działa
nieformalnie i w formie wolontariatu, współpracuje z Urzędem
Gminy Rychliki, Parafią Niepokalanego Serca NMP w Rychli-
kach i Szkołą Podstawową w Rychlikach.

Przedstawienia PROSKENION-u to artystyczne, nastrojowe wy-
darzenia pełne światła, dźwięku, gry aktorskiej i efektów, które
dla twórców oraz odbiorców stają się odskocznią od szarej
codzienności i zawsze wyzwalają pozytywne emocje.
Kościół Parafialny w Rychlikach – niedziela 11 sierpnia, godzina
18. Wstęp wolny.

**CO: ZAPŁATANE RĄCZKI, CZYLI WAKACJE Z SZYDEŁKIEM
GDZIE: BIBLIOTEKA MŁODEGO CZYTELNIKA BULAJ
KIEDY: 12 SIERPNI**



Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj zaprasza w każdy poniedziałek wakacji o godz. 16:00 na spotkanie osób (wiek: 10+), które chcą się nauczyć robienia na szydełku od podstaw. Zajęcia poprowadzi czytelniczka Wiki. Uczymy się od „0”, zapraszamy osoby zarówno praworęczne, jak i leworęczne w wieku 10+.

Prosimy o przyniesienie ze sobą wełny (mile widziana z recyklingu) oraz szydełka dopasowanego do grubości wełny (rozmiar 2, 3 lub 4).

Więcej informacji: Biblioteka Młodego Czytelnika „BULAJ”, ul. Zamkowa 1, tel. 55 625 60 23



CO: MŁODZIEŻ ELKAMERALNIE O KSIĄŻKACH
GDZIE: BIBLIOTEKA ELBLĄSKA
KIEDY: 12 SIERPNIA

Ogłaszamy powstanie nowego Elkameralnego Klubu Książki dla młodzieży, który spotykać się będzie w progach biblioteki głównej przy ul. św. Ducha. Na spotkanie zapraszamy w poniedziałek, 12 sierpnia, o godz. 16:00. Rozmowa toczyć się będzie wokół książki „Never Never” napisanej przez duet przyjaciółek Colleen Hoover i Tarryn Fisher.

O książce z opisu wydawcy (Wydawnictwo Otwarte): Czasem wspomnienia mogą być gorsze niż zapomnienie. Charlie i Silas są jak czyste karty. Nie wiedzą, kim są, co do siebie czują, skąd pochodzą ani co wydarzyło się wcześniej w ich życiu. Nie znają swojej przeszłości. Pomijane kartki, tajemnicze notatki i fotografie z nieznanymi miejsc muszą im pomóc w odkryciu własnej tożsamości.

Ale czy można odbudować uczucia? Czy można chcieć przypomnieć sobie... że ma się krew na rękach? A jeśli prawda jest tak szokująca, że tylko zapomnienie chroni przed szaleństwem? Umysły Silasa i Charlie pełne są mrocznych tajemnic.

On zrobi wszystko, by wskrzesić wspomnienia.

Ona za wszelką cenę chce je pogrzebać.

Nigdy nie zapominaj, że to ja jako pierwszy cię pocałowałem.

Nigdy nie zapominaj, że będziesz ostatnią, którą pocałuję.

I nigdy nie przestawaj mnie kochać.

Nigdy...

Elkameralny Klub Dyskusyjny dla młodzieży, oprócz nadążania za aktualnymi trendami w zakresie literatury młodzieżowej, stawia sobie za cel odkrywanie starszych tekstów, tj. wydanych po 1900 roku. Podczas kolejnych spotkań Klubu wspólnie omówimy popularne książki, zarówno te warte polecenia, popularne od niedawna „wattpadówki” warte skomentowania, jak i starsze powieści dla młodzieży, które nie muszą kojarzyć się tylko z przestarzałym językiem i nudną dydaktyką lektur szkolnych.

Dlatego oprócz współpracy z WMBP w Olsztynie, umożliwiającą realizowanie DKK, będziemy korzystać ze zbiorów zdigitalizowanych, dostępnych na polona.pl. Na spotkaniach przyjrzymy się również twórczości popularnych recenzentów z platform

takich jak YouTube, Instagram i TikTok./ zaprasza moderatorka klubu Patrycja Grochowska. Po egzemplarz książki „Never Never” można zgłaszać się do Centrum Obsługi Czytelnika w budynku Biblioteki Elbląskiej na ul. św. Ducha. Więcej informacji: Dział Edukacji Kulturalnej Elkamera, ul. św. Ducha 3-7, tel. (55) 625 60 32



CO: ALICJA W KRAINIE ELKAMERY
GDZIE: BIBLIOTEKA ELBLĄSKA, ELKAMERA
KIEDY: 13 SIERPNIA

We wtorek, 13 sierpnia, o godz. 11:00 zapraszamy do Elkamery na warsztaty pt. „Alicja w Krainie Elkamery” skierowane do dzieci w wieku 5-9 lat wraz z opiekunami. Obowiązują zapisy. W trakcie warsztatów dzieci poznają niezwykłą historię nieśmiertelnej książki Lewisa Carrolla pt. „Alicja w Krainie Czarów”.

Przewidziane atrakcje:

- poznanie historii i bohaterów „Alicji w Krainie Czarów”;
- czytanie wrażeńiowe książek o Krainie Czarów;
- oglądanie małej wystawy ilustracji związanej z tematyką zajęć;
- tworzenie postaci z piankoliny;
- pogoń za Białym Królikiem i zabawy ruchowe w Krainie Czarów;
- zabawy sensoryczne;
- ozdabianie kapelusza Szalonego Kapelusznika.

Obecność rodzica/opiekuna obowiązkowa.

Cena: zajęcia bezpłatne.

Czas trwania: 1,5 h z przerwą.

Ilość miejsc ograniczona, obowiązuje kolejność zgłoszeń.

Więcej informacji i zapisy: Dział Edukacji Kulturalnej Elkamera, ul. św. Ducha 3-7, tel. (55) 625 60 32

CO: WARSZTATY CERAMICZNE W STEGNIE
GDZIE: GMINNY OŚRODEK KULTURY W STEGNIE
KIEDY: 13 SIERPNIA

Miejsce: Gdańska 60, Stegna
Godzina: 15:00
Kontakt z organizatorem: 55 247 82 92



CO: LETNIA MAŁA AKADEMIA FILMOWA W ŚWIATOWIDZIE
GDZIE: CENTRUM SPOTKAŃ EUROPEJSKICH ŚWIATOWID
KIEDY: 14 SIERPNIA

Powraca cykl letnich warsztatów filmowych skierowanych do dzieci i młodzieży. Letnia Mała Akademia Filmowa 2024 wystartuje już 26 czerwca, a spotykać się będziemy w każdą środę do 28 sierpnia włącznie. Tym razem tematem warsztatów będą gatunki filmowe. Cykl skierowany dla dzieci w wieku 7-12 lat. Oto szczegółowy program LMAF:

14.08.2024 warsztat pt. komedia + film Nelly Rapp i sekret mrocznego lasu
21.08.2024 warsztat pt. kryminał + film Panda i Afrykańska Banda
28.08.2024 warsztat pt. film historyczny + film Łowcy przygód
Warsztat o godz. 11:00, film o godz. 12:00.
Zapisy na warsztaty pod nr 55 611 20 56 lub mailowo pod adresem kino@swiatowid.elblag.pl

CO: PODRÓŻE MAŁE I DUŻE Z BULAJEM:
ZAJĘCIA WAKACYJNE DLA DZIECI
GDZIE: BIBLIOTEKA MŁODEGO CZYTELNIKA BULAJ
KIEDY: 14 SIERPNIA

Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj zaprasza dzieci w wieku 6+ na pełne wrażeń wakacje pod znakiem podróży małych i dużych odbywanych za sprawą kreatywnych warsztatów literacko-plastycznych. Zajęcia będą inspirowane cyklem książek „Oto jest... (Londyn, Paryż, Rzym, Nowy York, Wenecja...)” Mirosława Śaśka oraz „Piżamorama” francuskiego duetu autorów Michaëla Leblonda i Frédérique'a Bertranda. Uczestnicy i uczestniczki odkryją różne części świata oraz stworzą własne niezapomniane wspomnienia. Na zajęcia obowiązują zapisy.

14 sierpnia, godz. 12:00 – Lego konstrukcje: Brama Targowa
Więcej informacji i zapisy: Biblioteka Młodego Czytelnika „BULAJ”, ul. Zamkowa 1, tel. 55 625 60 23



CO: ŚRODA, DZIEŃ GDY NIE TAŃCZYĆ SZKODA
– DISCOO MJAŻDŻO
GDZIE: KLUB MJAZZGA
KIEDY: 14 SIERPNIA

Środa, jak wiemy, ma wiele uroczych dodatkowych określeń, kojarzonych raczej z przyjemnościami. Mało kto jednak na ten dzień planuje tańce i hulanki. My postanowiliśmy to zmienić, wiedząc, że czwartek 15 sierpnia jest wolny i śmiało można go spędzić na odśpianiu środowych grzechów. Tym bardziej, że część z Was zapewne będzie szwendać się bez celu po Starówce, szukając mocnych wrażeń. Nie lękajcie się zatem zajrzeć w gościnne progi Mjazzgi, gdzie rozbrzmiewać będą wysokiej jakości hity, serwowane przez Boską Beti, która niezależnie od tego czy na parkiecie będzie 5 osób czy 50, będzie się jak zawsze dobrze bawić i warto dotrzymać jej towarzystwa. Zaczniemy jak zaczniemy, skończymy kiedy skończymy. Opłat nie pobieramy.

CO: ZACHODY SŁOŃCA Z MUZYKĄ
NA ŻYWO W KRYNICY MORSKIEJ
GDZIE: PLAŻA BIAŁA W KRYNICY MORSKIEJ,
ZEJŚCIE NR 28
KIEDY: 14 SIERPNIA, GODZ. 20:30

CO: PROJEKT PLAŻA I KINO LETNIE
GDZIE: KRYNICA MORSKA
KIEDY: 16-18 SIERPNIA

Zapraszamy na Letnie Koncerty i imprezy w Krynicy Morskiej – niezapomniane wieczory pełne muzyki, dobrej zabawy i letniego klimatu! W czerwcu, lipcu i sierpniu spotykamy się na świeżym powietrzu, by cieszyć się najlepszymi koncertami i imprezami sezonu. Od 16 do 18 sierpnia zapraszamy na imprezę Projekt Plaża TN i kino Letnie na plażę w Krynicy Morskiej i do portu jachtowo-pasażerskiego.

Co Was czeka podczas Krynickiego Lata?

- Występy znanych i lubianych artystów i imprezy towarzyszące
- Koncerty różnych gatunków – od kabaretu, przez rocka, pop aż po poezję śpiewaną

– Atmosfera pełna pozytywnych wibracji
Nie przegapcie okazji na spędzenie letnich wieczorów w wyjątkowy sposób. Zabierzcie przyjaciół, rodzinę i przyjdźcie wspólnie celebrować muzykę pod gołym niebem!
Projekt Plaża i kino letnie: 16-18 sierpnia 2024
Miejsce: Plaża / Port Jachtowy, Krynica Morska
Wstęp wolny!

CO: SOBOTA Z PRZEWODNIKIEM PTTTK, XIV EDYCJA 2024
GDZIE: ELBLĄG
KIEDY: 17 SIERPNIA

„Śladami elbląskiego piwa”
Przewodnik: Leszek Marcinkowski
godz. 10:00, miejsce zbiórki: Plac Słowiański, przy fontannie

CO: PASŁĘCKIE LATO FEST
GDZIE: PARK EKOLOGICZNY IM. STANISŁAWA PANKALLI W PASŁĘKU
KIEDY: 17 SIERPNIA

Serdecznie zapraszamy na Pasłęckie Lato Fest. Wydarzenie odbędzie się w Parku Ekologicznym im. Stanisława Pankalli w Pasłęku dnia 17 sierpnia 2024 r. o godz. 14:00.
Program wydarzenia:
14:00 – Powitanie gości, przedstawienie programu
14:15 – Koncert zespołu SHOT
16:30 – Koncert zespołu KONESERZY
17:40 – Rozstrzygnięcie konkursu na najładniejsze stoisko sołeckie i konkurs na najlepszą potrawę, wręczenie pucharów i wyróżnień
18:00 – Koncert zespołu BUENOS
19:30 – Koncert zespołu BABSZTYL
21:00 – Koncert zespołu HARLEM
22:20 – Zabawa z DJ
24:00 – Zakończenie imprezy
Atrakcje dla dzieci:
– Darmowe dmuchańce
– Malowanie twarzy
– Zaplatanie warkoczów
– Konkurencje sportowe z nagrodami dla dzieci
w godz. 14:00-16:30
– Konkurs plastyczny z nagrodami pn. „Moje miasto Pasłęk”
– Pokaz sprzętu strażackiego i policyjnego



CO: ŚNIADANIE NA TRAWIE VOL 3
GDZIE: DZIEDZINIEC CENTRUM SZTUKI GALERIA EL
KIEDY: 18 SIERPNIA

Śniadanie na trawie vol 3 na dziedzińcu Centrum Sztuki Galeria EL w dniu 18.08.2024 w godz. 9:00-13:00.
Stowarzyszenie Laboratorium Sztuki wraz z Galerią EL zapraszają na kolejne śniadaniowe spotkanie ze sztuką i muzyką.
W programie przewidziano następujące atrakcje: Niezły Kociot przygotowuje jedzenie i przekąski; warsztaty florystyczne: „Leśne mobile” poprowadzi Aneta Tadra start od 9:00; Koncert: Szymon Burnos Trio ok 12:00. Podczas całej imprezy dźwiękowo czas umilał będzie: Paradox 17.



CO: TWÓRCZE SPOTKANIA „BATIK – TKANINY MALOWANE WOSKIEM”
GDZIE: CENTRUM SZTUKI GALERIA EL
KIEDY: 18 SIERPNIA

Centrum Sztuki Galeria EL zaprasza na wydarzenie współtworzące wystawie FLOW/PRZEPŁYW: Twórcze Spotkania „Batik – tkaniny malowane woskiem”
– 18 sierpnia, niedziela, godz.: 12:00
– czas trwania warsztatów: ok. 3 godziny
– dla kogo: dla dzieci powyżej 10-ego roku życia wraz z dorosłymi opiekunami, dla młodzieży i dorosłych
– miejsce: Dziedziniec CS Galeria EL przy ul. Kuśnierskiej 6 (w przypadku niesprzyjającej pogody- Galeria Laboratorium)
– prowadząca: Ewa Bednarska-Siwilewicz
UWAGA! Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc obowiązują zapisy na warsztaty!
Prosimy o wysłanie SMS-a pod numer: 532 885 931
W treści prosimy podać: imię, nazwisko, wiek oraz hasło WAR-SZTATY BATIK. Zapisy na warsztaty ruszają 1 sierpnia 2024.
Wysłanie SMS-a nie jest równoznaczne z udziałem w wydarzeniu. Jest nim otrzymanie od nas wiadomości zwrotnej z potwierdzeniem.

REKLAMA

GP.6721.POG.35.2024

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY ELBLĄG o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego gminy Elbląg

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130) oraz art. 39 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Gminy Elbląg uchwały nr LXV/476/2024 z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Elbląg, który obejmuje obszar całej gminy.

Zainteresowani mogą składać wnioski w Urzędzie Gminy Elbląg na piśmie **do dnia 20 września 2024 r.** na adres Urzędu Gminy Elbląg, ul. Browarna 85, 82-300 Elbląg, za pomocą formularza, który jest dostępny w siedzibie Urzędu Gminy Elbląg, w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.bip.gminaelblag.pl, a także na stronie internetowej Ministra Rozwoju i Technologii (www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/formularz-pisma-dotyczacego-aktu-planowania-przestrzennego).

Ponadto wnioski mogą być składane w formie elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres mailowy: sekretariat@gminaelblag.pl lub poprzez platformę e-puap. Wniosek powinien zawierać: imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby, adres poczty elektronicznej, o ile wnioskodawca taki posiada, przedmiot wniosku i oznaczenie nieruchomości, której dotyczy, wskazanie czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem. Dodatkowo we wniosku można zawrzeć adres do korespondencji lub numer telefonu.

Uwagi i wnioski składane w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planu ogólnego w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) mogą być składane w formie pisemnej na adres Urzędu Gminy Elbląg, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym w terminie **do 20 września 2024 r.** Uwagi i wnioski rozpatrzone zostaną przez Wójta Gminy Elbląg. Uwagi i wnioski złożone po upływie terminu określonego w ogłoszeniu pozostawi się bez rozpatrzenia.

Wcześniejsze wnioski, dotyczące zmian planów miejscowych, które zostały złożone przed publikacją ogłoszenia o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego nie będą uwzględnione. Możliwe jest składanie nowych wniosków do uchwalanego planu ogólnego do Urzędu Gminy Elbląg, w trybie nowych przepisów – art. 13i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Wójt Gminy Elbląg
Zygmunt Tucholski

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) (Dz. Urz. UE L 119 z dnia 04 maja 2016 r.) informuję, że:

- 1) administratorem danych osobowych dot. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest gmina Elbląg, ul. Browarna 85, 82-300 Elbląg, reprezentowana przez Wójta Gminy Elbląg;
- 2) kontakt z inspektorem Ochrony Danych w Urzędzie Gminy w Elblągu możliwy jest pod numerem telefonu: 55 234 18 84 lub adresem e-mail: iod@gminaelblag.pl;
- 3) dane osobowe przetwarzane będą w celu sporządzania aktu planistycznego oraz na potrzeby związanego z tym celem postępowania administracyjnego, na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.

Dane szczegółowe dot. przetwarzania danych osobowych w związku z realizacją ww. ustawy znajdują się na stronie BIP Urzędu Gminy Elbląg.

* **Świt Szczecin – Olimpia Elbląg 3:0 (1:0)**
1:0 – Kapelusz (23), 2:0
– Nowicki (79), 3:0
– Wierzbą (90 samobójcza)

BENIAMINEK ROZKLEPAŁ OLIMPIĘ

PIŁKA NOŻNA \\ Olimpia Elbląg uległa 0:3 Świtowi Szczecin, doznając pierwszej porażki w sezonie, jednocześnie zapisując się w krótkiej historii klubu ze Szczecina, bowiem było to pierwsze domowe zwycięstwo drugoligowego beniaminka.

Podopieczni trenera Sebastiana Letniowskiego wyraźnie ulegli beniaminkowi ze Szczecina. Warto wyjaśnić, że Świt to klub z dzielnicy Skolwin na północy Szczecina, który przez kilkadziesiąt lat występował jako Świt Skolwin. Dopiero po historycznym awansie na poziom centralny w nazwie klubu pojawiła się nazwa miasta.

Szczecinianie są prawdziwym kopciuszkiem na salonych Betclie II ligi. Po historycznym awansie przyszedł czas na pierwsze zwycięstwo na własnym małym osiedlowym stadionie. Wygrana 3:0 nad Olimpią będzie z pewnością wspomniana przez lata, bez względu na to, jaka będzie przyszłość klubu. Ojcem największych, jak do tej

pory, sukcesów Świtu, jest doskonale znany w naszym regionie Piotr Klepczarek. Wychowanek Stomilu Olsztyn jest trenerem Świtu od grudnia 2022 r.

Świt od pierwszego gwizdka sędziego sprawiał wrażenie lepiej zorganizowanego i bardziej zmobilizowanego zespołu. Gospodarze szybko podyktowali swoje warunki gry i w 13. min mogli objąć prowadzenie, ale Olimpię przed utratą gola znakomitą interwencją uratował Kacper Tułowiecki. Gospodarze dopięli swego w 23. min, gdy znów zakotłowało się pod bramką Olimpii, a piłkę do siatki z bliska skierował Szymon Kapelusz.

Gol nieco otrzeźwił elblą-

żan, którzy też zaczęli zagrazać bramce gospodarzy. W najlepszej sytuacji przed przerwą znalazł się Wojciech Fadecki, jednak z jego strzałem poradził sobie Adrian Sandach. Kolejne bramkowe okazje stwarzał Świt, a bliski zdobycia gola był Łukasz Święty, były zawodnik m.in. Jezioraka Iława i Sokoła Ostróda. Pomocnik ten w 43. min zdecydował się na strzał przewrótka, ale trafił w słupek.

Po zmianie stron mecz się wyrównał, a Olimpia najlepszą okazję do zmiany wyniku miała kwadrans przed końcem - Mateusz Kuzimski doszedł do piłki zagranej za linię obrony Świtu, ale trafił w poprzeczkę. To, co nie



Fot. facebook/Świt

Beniaminek ze Szczecina zaliczył znakomity drugoligowy debiut, zdobywając siedem punktów w trzech meczach

PRZEMYSŁAW KORSAK I JAKUB STEPUN AWANSOWALI DO PÓŁFINAŁU K2 500 M

KAJAKARZE JAKUB STEPUN I PRZEMYSŁAW KORSAK ZWYCIĘŻYLI W BIEGU ELIMINACYJNYM IGRZYSK OLIMPIJSKICH W KONKURENCJI DWÓJEK NA 500 M I BEZPOŚREDNIO AWANSOWALI DO PÓŁFINAŁU.

Podopieczni Ryszarda Hoppego bardzo dobrze taktycznie rozegrali przedbieg, z którego tylko dwie najlepsze osady bezpośrednio kwalifikowały się do półfinału. Polacy w połowie dystansu byli dopiero na czwartej pozycji, ale popisali się imponującym finiszem i na metę wpłynęli niemal równo z Hiszpanami. O pierwszym miejscu zadecydował fotofinisz — Biało-Czerwoni wygrali ozaledwie 0,01 sek. Stepun i Korsak debiutują na igrzyskach; bilety do Paryża wywalczyli dopiero w maju podczas kontynentalnych regat kwalifikacyjnych, które odbyły się w węgierskim Szegedzie.

— Mam nadzieję, że trener się troszkę pomylił, jeżeli wam mówił o jednym roku mniej w kampanii olimpijskiej, którego miałyby nam zabraknąć w walce o medal — mówił w mixed-zonie uśmiechnięty Stepun. Podkreślił, że zarówno on, jak i Korsak medali nie rozdają, ale chcą być jak najwyższej na igrzyskach.

— Jeszcze mamy trochę czasu do półfinału i finału, jeszcze musimy potrenować. Może trener ma rację, ale my na pewno damy z siebie wszystko — podkreślił Stepun.

Korsak mówił, że ostatnie 3,5 tygodnia bardzo mocno przepracowali w Portugalii.

— Szlifowaliśmy naszą formę. Czuję, że jestem w najlepszej dyspozycji w tym sezonie. Nie śledziłem za bardzo igrzysk, bo skupiałem się na naszej dwójce — przyznał Korsak.

Stepun rzucił jeszcze do dziennikarzy: — Trener Hoppe żartował, wkręca was.

— Ja oglądałem trochę igrzysk. Widziałem medal Klaudivii Zwolińskiej, widziałem rewelacyjną Olę Mirosław, ale przede wszystkim naszą koleżankę, która także jest żołnierzem: Julkę Szeremetę. Kosi ostro w tym boksie — podkreślił Stepun.

PAP

OGŁOSZENIA DROBNE

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

SPRZEDAM działkę ROD. Po-

wierzchnia 267 m2. Ogród Juranda ze Spychowa ul. Jagiellońska. Altanka murowana, woda, prąd. Tel. 739219995

do wynajęcia

LOKAL handlowo usługowy 100m2 Barczewo Mickiewicza 32 tel., 786-611-842

RÓŻNE

sprzedam

DREWNO kominkowe, grab i inne gatunki, transport gratis, cena: 300zł/mp, 794-630-121, 576-935-573.

REKLAMA

przetarg

BURMISTRZ MIASTA BRANIEWA ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości gruntowych niezabudowanych, położonych w Braniewie przy **ul. Piłkarskiej** w obrębie nr 5, **sprzedaż gruntu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną**, mające urzędzoną w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Braniewie księgę wieczystą nr **EL1B/00018780/0**.

Działka nr 213/19 o pow. 0,1330 cena wywoławcza 150 300,00 wadium 26 000,00
Działka nr 213/20 o pow. 0,1014 cena wywoławcza 116 400,00 wadium 20 000,00
Działka nr 213/21 o pow. 0,1170 cena wywoławcza 133 300,00 wadium 22 000,00
Działka nr 213/22 o pow. 0,1170 cena wywoławcza 133 300,00 wadium 24 000,00

Przetarg odbędzie się w dniu **19.09.2024 r. o godz. 9.00** w sali konferencyjnej Urzędu Miasta Braniewa, ul. Kościuszki 111 (pokój nr 25). Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wniesienie wadium najpóźniej do dnia **13.09.2024 r.** na rachunek bankowy Urzędu Miasta w Braniewie prowadzony w Braniewsko-Pastleckim Banku Spółdzielczym Oddział w Braniewie nr **69 8313 0009 0036 9006 2000 0040**.

Szczegółowe informacje o przetargach: pokój nr 26, tel. 55 644 01 10. Ogłoszenia umieszczono na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta Braniewa oraz na stronie internetowej: <http://bip.braniewo.pl/artykuly/120/nieruchomosci-do-sprzedazy>.

13 224 szer-a - P

przetarg

BURMISTRZ MIASTA BRANIEWA ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości gruntowych niezabudowanych, położonych w Braniewie przy **ul. Piłkarskiej** w obrębie nr 5, **sprzedaż gruntu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną**, mające urzędzoną w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Braniewie księgę wieczystą nr **EL1B/00018780/0**.

Działka nr 213/25 o pow. 0,1170 cena wywoławcza 133 300,00 wadium 25 000,00
Działka nr 213/26 o pow. 0,1131 cena wywoławcza 129 100,00 wadium 23 000,00
Działka nr 213/27 o pow. 0,1287 cena wywoławcza 145 700,00 wadium 27 000,00

Przetarg odbędzie się w dniu **19.09.2024 r. o godz. 13.00** w sali konferencyjnej Urzędu Miasta Braniewa, ul. Kościuszki 111 (pokój nr 25). Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wniesienie wadium najpóźniej do dnia **13.09.2024 r.** na rachunek bankowy Urzędu Miasta w Braniewie prowadzony w Braniewsko-Pastleckim Banku Spółdzielczym Oddział w Braniewie nr **69 8313 0009 0036 9006 2000 0040**.

Szczegółowe informacje o przetargach: pokój nr 26, tel. 55 644 01 10. Ogłoszenia umieszczono na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta Braniewa oraz na stronie internetowej: <http://bip.braniewo.pl/artykuly/120/nieruchomosci-do-sprzedazy>.

13 124 szer-a - P

BŁYSKAWICZNA WSPINACZKA PO ZŁOTO

Rekordzistka świata Aleksandra Mirosław zdobyła złoty medal olimpijski we wspinaczce sportowej na czas. W finale o 0,08 s pokonała Chinkę Lijuan Deng. To pierwsze polskie złoto w Paryżu! Na najniższym stopniu podium stanęła Aleksandra Kałucka.

Fot. PAP/Adam Warżawa

Mirosław znakomicie spisała się już we wtorkowych kwalifikacjach, gdy była dwukrotnie własny rekord globu. Teraz wynosi on 6,06 s. Finałowa rywalizacja stała na bardzo wysokim poziomie, a obie Polki były klasą dla siebie. Mirosław w ćwierćfinale pokonała (6,35) Hiszpankę Leslie Romero Perez, która popeliła błąd (7,06). Natomiast na tym etapie przeciwniczką Kałuckiej (6,49) była Chinka Yafei Zhou (6,58).

W półfinale doszło do polsko-polskiego pojedynku - obie nasze reprezentantki biegły znakomicie, ale lepsza była Mirosław (6,19), chociaż 22-letnia Kałucka ustanowiła rekord życiowy 6,34 s., poprawiając go z eliminacji (6,38).

W walce o brąz Kałucka wykazała się spokojem i była lepsza od Rajiah Sallsabillach, 25-letniej Indonezyjki, która od kilku lat jest w światowej czołówce. Polka miała 6,53, a rywalka po odpadnięciu od chwytu na początku drogi uzyskiwała 8,4. Zdobywczyni Pucharu Świata w 2022, która awans na IO zapewniła sobie w czerwcu w Budapeszcie, wygrywając drugie zawody kwalifikacyjne, co pozwoliło jej zająć miejsce w czołowej piątce, nie mogła uwierzyć w sukces, zakrywając ze wzruszenia twarz rękoma, gdy zjeżdżała na linie.

W FINALE EMOCJE SIĘGNĘŁY ZENITU, BO CHINKA DENG, WICELIDERKA ŚWIATOWEGO RANKINGU IFSC, BEZ RESPEKTU PODESZŁA DO RYWALIZACJI. MIROSŁAW, KTÓRA W TOKIO BYŁA CZWARTA, BO WÓWCZAS MEDALE PRYZNAWANO W KOMBINACJI (CZYLI BOULDERINGU, PROWADZENIU I NA CZAS ŁĄCZNIE), W PARYŻU NIE ZAWIODŁA JAKO FAWORYTKA - ZDOBYŁA ZŁOTO, UZYSKUJĄC CZAS 6,10, A CHINKA 6,18.

Mistrzostwa olimpijskiego pogratiulował lubliniance prezydent Andrzej Duda na platformie X: „Głębokie ukłony, wielkie podziękowania i gromkie brawa dla Aleksandry Mirosław! Po imponującym rekordzie świata, dziś złoty medal olimpijski we wspinaczce na czas!” - napisał prezydent.

Do zwycięstwa odniósł się również premier Donald Tusk, który na platformie X załączył nagranie, na którym kibicuje Polce w rundzie finałowej. „Ole, ole” - dopisał premier.

Medale Polkom i Chince wręczyła Maja Włoszczowska, srebrna medalistka olimpijska z Pekinu i Rio De Janeiro (2008 i 2016) w kolarstwie górskim, obecnie członkini Komisji Zawodniczej MKOl. Obydwie Polki nie kryły emocji i łez, gdy na maszcie załopotwały białoczerwone flagi i rozległ się „Mazurek Dąbrowskiego”.

- W SPORCIE NIC SIĘ NIE NALEŻY, NIC NIE JEST OBIECANE, WSZYSTKO MUSIMY WYBIEGAĆ, SZCZEGÓLNIE W TAKIEJ KONKURENCJI, JAKĄ JEST WSPINANIE NA CZAS - POWIEDZIAŁA MISTRZYNI OLIMPIJSKA PO ZEJŚCIU Z PODIUM.

- Ja się po prostu skupiałam na tym, żeby biegać, żeby robić swoje. Nie myślałam o tym, że jestem najszybsza, że pobiliam rekord świata w eliminacjach. Eliminacje? Były, teraz są finały, to jest nowa karta. Przez całe zawody ani razu nie spojrzałam na prawą drogę, nie wiem, ile dziewczyny biegały - przyznała Mirosław. - Czułam ogromną dumę i radość. To jest taki moment, kiedy marzenia się spełniają. Ja tutaj pełniłam dwie role, co chciałabym podkreślić - jestem nie tylko sportowcem, ale też żołnierzem Wojska Polskiego, więc dla mnie to jest podwójna duma, że wywalczyłam medal dla Polski i to z najcenniejszego kruszcu. Cieszę się, bo to jest przecież pierwszy



Aleksandra Mirosław - pierwsza polska mistrzyni olimpijska w Paryżu

złoty medal dla Polski - dodała na koniec mistrzyni olimpijska, która przygodę ze wspinaniem rozpoczęła w 2007 roku, gdy wSP nr 28 w Lublinie realizowano projekt Polskiego Związku Alpinizmu „Ścianka w każdej szkole”. Do uprawiania tego sportu zachęciły ją sukcesy starszej o trzy lata siostry Małgorzaty. Zazdrościła jej pucharów i nagród w rywalizacji krajowej.

- Zawsze ją podziwiałam. Gosia była dla mnie autorytetem i motywatorem. Wiedziałam od samego początku, że to jest dla mnie. Powiedziałam nawet, że zostanę mistrzynią świata, bo wtedy wspinaczka sportowa nie była dyscypliną olimpijską. Jako 13-latką nie do końca zdawałam sobie sprawę z tego, że sport nieolimpijski pewnego dnia może stać się olimpijskim,

więc dlatego powiedziałam, że będę mistrzynią świata - mówiła Mirosław w wywiadzie dla PAP w 2023 r.

WŁĄCZENIE WSPINACZKI SPORTOWEJ JAKO KOMBINACJI SKŁADAJĄCEJ SIĘ Z TRZECH KONKURENCJI: WSPINACZKI NA CZAS, PROWADZENIA I BOULDERINGU, DO PROGRAMU OLIMPIADY ZOSTAŁO PRZEGŁOSOWANE PODCZAS IGRZYSK W RIO DE JANEIRO.

I wtedy Ola zaczęła marzyć o... mistrzostwie olimpijskim! W 2016 r. zajęła 4. miejsce w MŚ, choć była w znakomitej formie i ta „porażka” była dodatkową motywacją do walki



Aleksandra Kałucka cieszy się po zdobyciu brązowego medalu olimpijskiego

prywatnych sponsorów. Z roku na rok jest lepiej - oceniła Mirosław.

KWALIFIKACJĘ DO PARYŻA WYWALCZYŁA WE WRZEŚNIU 2023 W RZYMIE (W FINALE POKONAŁA ALEKSANDRĘ KAŁUCKĄ), USTANAWIAJĄC REKORD GLOBU (6,24). TO BYŁO JEJ DRUGIE PODEJŚCIE, BOWIEM PRZEGRZAŁA W SIERPNIOWYCH MŚ W BERNIE, ODPADAJĄC W PÓŁFINALE I OSTATECZNIE ZDOBYWAJĄC BRĄZOWY MEDAL.

W tym roku wygrała pierwsze zawody PŚ w czasówce w chińskim Wujiang, wygrywając w finale z Natalią Kałucką. Potem odpuściła kolejne zawody, skupiając się na przygotowaniach do Paryża. Obecnie zajmuje 6. miejsce w rankingu IFSC w swojej konkurencji, a prowadzi Natalia Kałucka, która bilet o Paryż przegrała w kwalifikacjach ze swoją siostrą Aleksandrą.

Do tej pory Aleksandra Mirosław była jedną z sportowych ikon Lublina, teraz zna ją już cała Polska. W rodzinnym mieście odsłonięto niedawno mural na jednej z kamienic przedstawiający w skali 1:1 linię jej wspinaczki. Po przeczytaniu kodu QR można obejrzeć w 3D, jak Aleksandra Mirosław wspina się po ścianie. To pomyśl, projekt i wykonania doktoranta w Instytucie Sztuk Pięknych UMCS Michała Ćwieka.

Aleksandra Mirosław
30 lat, wzrost 162 cm.
Największe sukcesy, olimpiada: 1. miejsce - Paryż 2024, 4. miejsce - Tokio 2021; mistrzostwa świata: 1. miejsce - 2018, 2019, 3. miejsce - 2014, 2021, 2023; Igrzyska Europejskie - 2. miejsce (2023); mistrzostwa Europy: 1. miejsce - 2019, 2022, 3. miejsce - 2013; mistrzostwa świata juniorów: 1. miejsce - 2009, 2013.

PAP

W PUCHARZE JUŻ WOLNE, POZOSTAŁA LIGA

PIŁKA NOŻNA\\\\ Olimpia Elbląg odpadła z rozgrywek Pucharu Polski, ulegając w rundzie wstępnej Stali Stalowa Wola. W sobotę elblążanie powalczą o pierwszą wygraną w Betclie II lidze z ostatnią w tabeli Skrą Częstochowa.

Stal Stalowa Wola
– **Olimpia Elbląg 4:2 (3:1)**
1:0 – Pchotka (4), 2:0 – Łacki (8), 3:0 – Svec (21), 3:1 – Kordykiewicz (45), 3:2 – Kuzimski (61), 4:2 – Wojtkowski (66); czerwona kartka: Jończy (59, Stal, za faul taktyczny)

Dwie porażki, siedem straconych goli i dwa tysiące przejechanych kilometrów – to bilans Olimpii Elbląg z ostatnich dni. Po pierwszej porażce w lidze, w sobotę w meczu ze Świtem Szczecin, w środę elblążanie zakończyli udział w Pucharze Polski. W rundzie wstępnej rozgrywek wybrali się na drugi koniec Polski, bo na podstawie miejsc zajętych na koniec poprzedniego sezonu skojarzono ich ze Stalą Stalowa Wola. Zespół z Podkarpacia ostatecznie po barażach awansował do I ligi, ale zaliczył mocne zderzenie z nową rzeczywistością, przegrywając trzy pierwsze spotkania. Trener Sebastian Letniowski dokonał kilku zmian w składzie, oszczędzając zawodników narzekających na urazy. Po raz pierwszy w sezonie zagrali Kacper Szczudliński, Marcin Czernis i Oskar Kordy-

kiewicz. Braki kadrowe dotyczyły głównie defensywy i niestety było to widoczne na boisku. Gospodarze otworzyli wynik już w 4. minucie gry, gdy indywidualny błąd popełnił obrońca Olimpii, a na strzelenie trzech goli potrzebowali zaledwie 21 minut. Elblążanie odpowiedzieli zdobyciem bramki tuż przed przerwą, a na listę strzelców wpisał się Kordykiewicz. Gol do szatni dał nadzieję na emocje w drugiej części spotkania i faktycznie działo się jeszcze sporo. W 59. minucie sędzia pokazał czerwoną kartkę Dominikowi Jończyemu ze Stali, klasyfikując jego zagranie jako faul taktyczny, a po chwili elblążanie cieszyli się z drugiego trafienia. Pierwszego gola w barwach Olimpii zanotował Mateusz Kuzimski, który w poprzednim sezonie był najlepszym strzelcem Radunii Stężyca. W Elblągu wszyscy liczą na jego gole, a na razie był niestrzelony karny w meczu z GKS Jastrzębie i poprzeczka w ostatnim pojedynku w Szczecinie. Olimpia nie zdołała jednak pójść za ciosem. W 66. minucie bramkę z rzutu wolnego zdobył Kamil



Fot. Olimpia Elbląg

Wojtkowski i Stal znów miał dwa gole przewagi. Ostatecznie jego trafienie ustaliło wynik końcowy, bo osłabieni brakiem jednego zawodnika gospodarze skupili się na defensywie i nie pozwolili elblążanom na zbyt wiele. Bardzo ważne spotkanie przed Olimpią w najbliższą sobotę. Do Elbląga przyjedzie Skra Częstochowa, która rozpoczęła sezon

z siedmioma punktami ujemnymi i w trzech meczach nie poprawiła w żaden sposób swojej trudnej sytuacji. Miejscowi wręcz muszą powalczyć o pełną pulę w tym meczu, bo dwa remisy i porażka z beniaminkiem na otwarcie sezonu są wynikami poniżej oczekiwań. Trenera Letniowskiego oból głowy może przyprawić postawa jego zespołu w defensywie.

Olimpia mocno pracuje nad tym elementem, a gol stracony z GKS Jastrzębie przed dwoma tygodniami i „osiągnięcia” w Szczecinie oraz Stalowej Woli pokazują, że nie można pozwolić sobie nawet na chwilę dekoncentracji. Sobotnie spotkanie Olimpia – Skra rozpocznie się o godz. 18. **ŁUKASZ SZYMAŃSKI**

Pozostałe mecze 4. kolejki:
Sobota:
Podbeskidzie Bielsko-Biała – GKS Jastrzębie (12), Resovia Rzeszów – Olimpia Grudziądz, KKS 1925 Kalisz – Wieczysta Kraków, Pogoń Grodzisk Mazowiecki – Świt Szczecin (wszystkie 15)
Niedziela:
Hutnik Kraków – Wisła Puławy (12), Zagłębie II Lubin – Zagłębie Sosnowiec (16), Polonia Bytom – Rekord Bielsko-Biała (17), ŁKS II Łódź – Chojniczanka Chojnice (19.35)

Tabela		
1. Pogoń	9	6:1
2. Zagłębie S.	9	6:2
3. Świt	7	5:1
4. Kalisz	7	4:2
5. Wieczysta	6	5:1
6. Chojniczanka	6	4:2
7. Resovia	6	2:2
8. Polonia	3	3:2
9. Jastrzębie	4	6:2
10. ŁKS II	4	3:5
11. Rekord	3	2:4
12. Hutnik	3	4:7
13. Olimpia E.	2	1:4
14. Wisła*	1	1:2
15. Podbeskidzie	1	1:4
16. Zagłębie II*	0	1:3
17. Olimpia G.	0	1:5
18. Skra**	-7	2:8
* mecz mniej		
** Skra została ukarana siedmioma punktami ujemnymi		

SPRINTEM
OLIMPIADA\\\\ Ceremonia zamknięcia igrzysk olimpijskich w Paryżu nie będzie tak niekonwencjonalna jak otwarcie, ale na Stade de France można oczekiwać spektakularnego widowiska. Otwarcie uświetniły Celine Dion i Lady Gaga, a teraz media spodziewają się Toma Cruise'a. Ceremonia odbędzie się na stadionie Stade de France – narodowym stadionie Francji na północnych przedmieściach Paryża. Będzie miała bardziej tradycyjny przebieg niż otwarcie igrzysk, które reżyserem jest również Thomas Jolly. Finałowa uro-

czystość będzie też krótsza: całość potrwa około dwóch godzin, spektakl artystyczny – kilkadziesiąt minut. Powtarzają się doniesienia o udziale Toma Cruise'a. Obecność amerykańskiego gwiazdora ma być symbolicznym przekazaniem sztafety Los Angeles. W mediach społecznościowych pojawiły się też niepotwierdzone pogłoski o udziale innej gwiazdy – Beyoncé. W części artystycznej wystąpi około stu tancerzy, akrobatów i artystów cyrkowych. Ma być to futurystyczna wizja świata, w którym znikły igrzyska olimpijskie i w dalekiej



przyszłości pojawia się ktoś, kto ma je odtworzyć. Co jednak dokładnie się wydarzy, nie wiadomo – ceremonia zamknięcia, tak jak otwarcia, ma być niespodzianką. – Część show odbędzie się w powietrzu, zaś olbrzymie dekoracje, kostiumy i widowi-

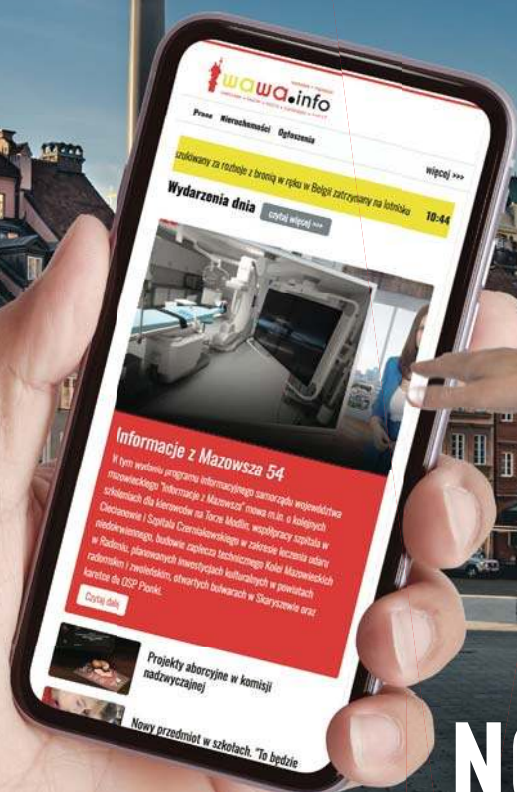
skowe efekty świetlne zaintrygują widzów w podróż w czasie: zarówno do przeszłości, jak i w przyszłość – zapowiedzieli organizatorzy. Jolly opisał finałowy występ jako spektakl „bardzo wizualny i akrobatyczny”, rodzaj „fresku” na pożegnanie sportowców z całego świata. Dziennik „Le Parisien” podał w środę, że podczas ceremonii wystąpią dwa znane zespoły francuskie: anglojęzyczny Phoenix i duet Air. Będzie to prezentacja popularnego obecnie francuskiego „towaru eksportowego”, czyli muzyki elektronicznej znad Sekwany. **ŹRÓDŁO: PAP**



wawa.info

PORTAL WARSZAWY I MAZOWSZA

CODZIENNIE NAJNOWSZE WIADOMOŚCI



NOWY PORTAL INFORMACYJNY

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską



Sudoku

		9	1			5	7	
1		8		7	2	3	6	9
							2	1
			6		7			
	1		3					4
9			4		8	1		
		7						
2			9		3		5	6
6	9	3	7	5	1	8	4	

		6					5	
	8	9	7					
	5	1		9	2	4	7	
1	7	5			8	6		4
6					7			2
		2	6			3		
5		7		2	6		4	9
	6	4	5			1		
			1			7	6	

2	6		8		7			4
	7	9		1	2	5	6	8
8			3					
		6		4	5	3		2
4	1						7	
		3				4		
		4	7					6
6	3		2					1
1		2						

Znajdź 10 różnic



Litery z pól ponumerowanych od 1 do 19 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

Sprawdź się w SUDOKU: wypelnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

Hasło z kolorowych pól, czytane pionowo, utworzy rozwiązanie:

mowa wznoszona z szampanem; Wyspa Jablek inaczej; jednostka o symbolu Oe; matka Mieszka II Lamberta; inaczej szczekacz, ryba; Raczyński, były prezydent Polski; Benazir, była premier Pakistanu; czwarta litera alfabetu greckiego; wypiek urodzinowy; fale po trzęsieniu ziemi; pokrywa pień drzewa; dawny rowerzysta; mityczny, jednooki olbrzym; dzięki lekarowi, arcydzieł; tradycyjni lany w andrzejki; zespół nadpobudliwości w skrócie; Guevara, rewolucjonista z Kuby; płynie przez Ostrołękę; podróż statkiem; nie poziom; czepliwe zapakowanie kurtki; przepływa przez Tartu; pokarmowy lub elektryczny; europejski producent samolotów; kraj z Shanghajem; pierwiastek Tm; krokuta cętkowana, drapieжник; przeciwieństwo bessy; wlewane do baku na stacji; Vito, "Ojciec chrzestny" u Mario Puzo; anoa nizinny lub górski; rzeka w Leeds; królowa Amazonek, żona Tezeusza; Armstrong, astronauta amerykański; inaczej kłamstwo, nieprawda; niemiecki samochód; polarna na niebie, zjawisko; komisariaty policji; służą do transportu chorych; dawniej pętla bakteriologiczna; patyczki z siarką do odpalania; przenośny komputer wielkości notesu; opuszczany na przejeździe kolejowym.

WYKREŚLANKA: ukryliśmy 21 wyrazów kojarzących się z jesienią. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: grzyby, szkoła, kałuża, deszcz, spacer, piec, słońce, burza, brykiety, chlapa, parasol, mrok, zimno, kurtka, komin, drewno, liście, miód, wiatr, odłoty, opał.

B	R	Y	K	I	E	T	A	R	G
I	D	R	E	W	N	O	C	Y	R
E	Ó	Ł	O	Ż	D	P	U	G	Z
L	E	G	A	L	S	A	M	A	Y
S	Z	K	O	Ł	A	Ł	U	Ż	B
L	Ł	T	Ł	U	K	Ż	O	U	Y
I	Y	U	S	K	M	O	R	T	E
Ś	W	P	O	P	U	Z	M	M	A
C	H	L	A	P	A	R	K	I	G
I	M	A	O	R	O	C	T	D	N
E	P	G	M	K	A	Ł	E	K	K
L	W	I	A	T	R	S	A	R	A
K	Ó	Ł	E	C	Z	K	O	Ó	Ł
D	Ż	D	Ż	C	A	I	G	L	U
Ł	Ó	D	Z	I	M	N	O	I	Ż
O	W	Ł	O	S	Ł	O	N	K	A

9 -15 sierpnia 2024

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura

INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: i.wona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Gzmiel ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

22:35

TVP 1

Święty Sojusz kontra Imperium Zła
Dokument, Polska, 2022

„Święty Sojusz kontra Imperium Zła” to wyjątkowy dokument zrealizowany w Stanach Zjednoczonych, we Włoszech i na Ukrainie, rzucający światło na niezwykłą współpracę i przyjaźń między papieżem Janem Pawłem II i prezydentem USA Ronaldem Reaganem, których wspólne działania były skierowane przeciwko „Imperium Zła” z centrum w Moskwie. Wysiłki te doprowadziły do upadku Związku Radzieckiego i wyzwolenia Europy. Wschodniej splot dominacji komunistycznej. Film uwypukla dramatyczne momenty w ich życiu, kiedy obaj w krótkim odstępie czasu przeżyli zamachy.

Piątek

1:15

TVN 7

Siedem
Sensacyjny, USA, 1995

Detektyw David Mills (Brad Pitt) przeprowadza się do dużego miasta. Detektyw Somerset (Morgan Freeman), od którego ma przejąć obojgąki, pracował w policji ponad trzydzieści lat i nie może pogodzić się z tym, że musi odejść na emeryturę. Obaj mężczyźni reprezentują dwa zupełnie odmienne style pracy i nie potrafią dogadać się w żadnej sprawie. Akurat w tym czasie dochodzi do serii wyjątkowo okrutnych zbrodni. Aby je rozwikłać, Mills i Somerset muszą nawiązać ścisłą współpracę.

INNE DATY EMISJI: WTOREK, 22:40

Wtorek

1:00

TVP 2

Rękopis znaleziony w Saragossie
Dramat, fantasy, kostiumowy, Polska, 1965

Stylowa komedia kostiumowa, awanturniczy film „płaszcz i szpada”, fantastyczna baśń z duchami, wisielcami, opętanymi księżniczkami - tak określano ten niezwykły film. Jego literackim pierwowzorem jest powieść osiemnastowiecznego poety, uczono go, filozofa, zo Inierza, podróżnika i fantasty Jana Potockiego. Cudowność „Rękopisu” polega na tym, że swą atrakcyjną formą służy treściom ważkim. To jest po prostu szkoła życia, przekrój społeczeństwa - aktualny w XVIII wieku - i dziś. Bohater ma zacząć myśleć i gra to czy się o to, jak będzie myślał.

Sobota

23:20

TVP KULTURA

Volver
Dramat, Hiszpania, 2006

„Volver” to niezapomniany klimat filmu i mieszanina stylów: w obyczajową opowieść wplatają się elementy czarnej komedii, meło dramatu, kryminału i groteski. Głównym tematem filmu jest samotność, potrzeba miłości i bliskości drugiej osoby, ale to także film o śmierci. Opowieść o kobietach - bo one są tu pierwszoplanowymi postaciami - które z różnych względów pozostały same i muszą podlać trudom codziennego życia, zmierzyć się z przeciwnościami losu, a na koniec ostatecznie wyjaśnić mroczną tajemnicę rodziny.

Środa

20:00

TVN 7

Pamiętnik
Melodramat, USA, 2004

Siedemnaście lat Allie Hamilton przyjechała na wakacje do Seabrook w Karolinie Południowej. Poznała Noaha Calhouna i od tego momentu życie obojga diametralnie się zmieniło. Wkrótce rozdzieliła ich matka Allie oraz wybuch II wojny światowej... Minęło kilkadziesiąt lat. W domu spokojnej starości mężczyzna czyta wyblakły pamiętnik kobiecie chorej na Alzheimera. To opowieść o płomiennej miłości. Po zdiagnozowaniu choroby Allie postanowiła opisać historię swojego życia. Teraz Noah ją odczytuje, co sprawia, że czasami starej kobiecie wraca pamięć.

INNE DATY EMISJI: TVN, SOBOTA, 22:40



PIĄTEK • 9 sierpnia

TVP 1

05:30 **Skutki noszenia kapelusza w maju** - obycz., Polska, 1995

07:00 **Transmisja Mszy Świętej**

07:30 **Życiowe wybory** - **Spirala nieszczęść** - telenowela dok., Polska, 2020

08:00 **Wydział kryminalny Kitzbühel** - serial krym.

08:55 **Ranczo** - serial obycz., Polska, 2006

10:00 **Komisarz Alex** - serial krym.

10:55 **Ojciec Mateusz** - serial

11:50 **Halo, tu Paryż** - reportaż

12:10 **10 Paryż, 2024** - studio

12:40 **10 Paryż, 2024** - kajakarstwo - Finały

14:05 **10 Paryż, 2024** - studio

14:20 **10 Paryż, 2024** - kolarstwo torowe - eliminacje sprintu K i M

17:00 **Teleexpress; Pogoda**

TVP 2

04:35 **Na dobre i na złe** - serial obyczajowy

05:30 **M jak miłość** - serial obyczajowy, 2022

06:25 **Anna Dymna** - spotkajmy się

06:55 **Rodzinka.pl** - serial komediowy

07:30 **Pytanie na śniadanie - w tym Pogoda Flesz** - magazyn poranny

11:15 **Operacja zdrowie - Stomatologia kompleksowa** - magazyn medyczny

11:50 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial obycz., 2024

12:30 **Koło fortuny** - teleturniej

13:15 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2016

14:05 **Va Banque** - teleturniej

14:35 **Na sygnale** - serial fabularny

17:20 **Jaka to melodia?**

18:00 **Dziewczyny ze Lwowa** - serial obycz., Polska, 2018

19:00 **Jeden z dziesięciu** - telet.

19:30 **Program inform.** 19.30

19:55 **Pytanie dnia**

20:05 **Pogoda; Sport**

20:20 **Tour de Pologne** - kroniki, felieton

20:22 **Reportery** - magazyn

20:40 **10 Paryż, 2024** - lekkoatletyka

21:55 **10 Paryż, 2024** - studio

22:05 **10 Paryż, 2024** - siatkówka plażowa - finał kobiet

23:10 **10 Paryż, 2024** - studio

23:40 **Złecenie** - fab., USA, Meksyk, 2017

01:15 **5 dni wojny** - dram. wojenny, USA, 2011

03:20 **Ostatnia akcja** - kom. sens., Polska, 2009

TVN

05:30 **Uwaga!** - program interwencyjny

05:45 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

06:40 **Ten moment** - program obyczajowy

07:15 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy

09:10 **Szpital** - program obycz.

10:10 **Pokonaj mnie, jeśli potrafisz** - reality show rozrywkowy

11:15 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy

12:20 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

14:25 **Szpital** - program obycz.

15:25 **Doradca smaku** - program kulinarny

15:30 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

16:35 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy

17:40 **Detektywi** - program krym.

18:45 **Sport; Kronika Paryż**

18:55 **Pogoda**

19:00 **Fakty**

19:35 **Uwaga!** - program interwencyjny

19:55 **Doradca smaku** - program kulinarny

20:00 **Zielona miła** - obycz., USA, 1999

00:00 **Czerwony kapitan** - sens., Czechy, Polska, Słowacja, 2016

02:25 **Kuba Wojewódzki** - talk-show

03:30 **Szpital** - program obycz.

04:30 **Uwaga!** - program interwencyjny

04:45 **Nauka jazdy** - reality show

05:15 **Recepta na stary dom** - program edukacyjny

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**

06:15 **Muzyczne poranki**

06:30 **Hasior. Trwałość przeżycia** - reportaż

07:05 **Tamte lata, tamte dni - Józef Wilkoń** - magazyn

07:45 **Podróż z historią - Winne tajemnice** - dok., Polska, 2015

08:25 **Wędrowiec Polski** - reportaż

09:05 **Kolumbowie** - serial, Polska, 1970

10:20 **Opowieści Hoffmanna** - fab., Wlk. Bryt., 1951

12:45 **Koncert na dwoje** - dok., Polska, 2018

14:15 **Powrót Arabeli** - serial, Czechy, 1993

15:35 **Ósmy dzień** - dram., Franc., Belgia, 1996

17:40 **Informacje kulturalne** - magazyn

18:05 **Rozmowy o zmierzchu iświcie** - program dokumentalny, 1996

18:50 **Peter Falk, jak być Columbo** - dok., Franc., 2018

20:00 **Komediowe lato - Żona dla Australijczyka** - kom., Polska, 1963

21:45 **Seriałowa nostalgia - Osiecka** - serial, 2020

22:45 **Seans kultowy - Szalony Piotruś** - obycz., Franc., 1965

00:45 **Noc krótkich filmów - Insekt** - film anim.

01:30 **Kino nocne - Kwiat moje go sekretnie** - komedio dram., Hiszp., Franc., 1994

03:25 **Kocie ślady** - film TVP, 1971

04:55 **Teledyski**

05:25 **Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2**

TVN 7

05:00 **Szkola** - Lidka Adamczyk z 1e liceum zakończyła się w chłopaku ze szkolnej drużyny koszykówki. Żeby zrobić na Leonie wrażenie, wymyśla, że...

06:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy

07:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

11:00 **W-11 Wydział Śledczy** - program kryminalny

11:45 **Fachowcy**

12:25 **Zaplane w gwiazdach** - paradokument

13:25 **Ideałna niania - w ukrytej kamerze** - program rozrywkowy

14:55 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - serial sądowy

16:55 **Szpital** - Pacjentem doktora Anny Nowickiej jest pijany 12-latek. Chłopiec uciekł z domu, bo miał dość niekończących się awantur rodziców...

06:00 **Łowcy skarbów**. Kto da więcej **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradokumentalny **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy **13:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **14:00** Gliniarze - serial paradokumentalny **15:00** Na ratunek 112 - serial obyczajowy **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Sprawy dla W-11 Wydział Kryminalny - serial policyjny **23:00** Nieuchwytny cel 2 - thriller, USA, 2016 **01:15** Love Island. Wyspa miłości - reality show **02:25** STOP Drogówka - serial policyjny **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

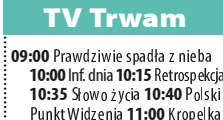
TV Trwam

09:35 **Św. na każdy dzień** **09:45** Jestem mamą **10:00** Inf. dnia **10:15** Rozmowy niedok. **11:25** Ocalić od zapomnienia **11:35** Przystanek Lamsdorf - Powstańcy Warszawscy w niewoli **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Ukryci w łonie Matki **12:50** Walka o życie **13:30** Msza Św. **14:30** Drzwi do lasu **14:55** Słowo życia **15:00** Modlitwa do Boga **15:05** Mocni **15:20** Mocni w Wierze **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Natura **16:40** Prosto o gosp. **17:00** Metr od Świętości **17:30** Gospolityka **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Westerplatte Młodych **19:00** Warto zauważyć... **19:30** Brat Franciszek **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Ocalić od zapomnienia **21:00** Apł Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia

SOBOTA • 10 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:50 Balans bieli - magazyn 06:25 Awatura o Basię - serial, Polska, 1996 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:40 Halo, tu Paryż - reportaż 07:55 IO Paryż, 2024 - lekkoatletyka: maraton mężczyzn 10:30 IO Paryż, 2024 - studio 10:55 IO Paryż, 2024 - koszykówka mężczyzn: mecz o 3 miejsce 11:45 IO Paryż, 2024 - studio 11:50 IO Paryż, 2024 - koszykówka mężczyzn: mecz o 3 miejsce 12:50 IO Paryż, 2024 - siatkówka mężczyzn: Finał 15:25 IO Paryż, 2024 - skoki do wody: wieża 10m mężczyzn, finał - pod noszenie ciężarów: 81kg kobiet 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial, 2024 07:30 Pytanie na śniadanie 11:20 To jest grane - magazyn muzyczny 11:55 Heidi - familijny, Szwajc., Niemcy, Franc., 2015 14:00 Familiada - teleturniej 14:30 Słowo na niedzielę 14:45 IO Paryż, 2024 - piłka ręczna kobiet: Finał 16:55 IO Paryż, 2024 - studio 17:15 IO Paryż, 2024 - Podnoszenie ciężarów: 81 kg K - podrzut 18:20 IO Paryż, 2024 - studio 18:35 IO Paryż, 2024 - lekkoatletyka 20:35 Lato z Radiem i Telewizją Polską - Stadion Śląski - widowisko
	
17:35 Ojciec Mateusz - serial 18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Tour de Pologne - kroniki, felieton 20:30 IO Paryż, 2024 - studio 20:40 IO Paryż, 2024 - lekkoatletyka 21:40 IO Paryż, 2024 - koszykówka mężczyzn: Finał 23:35 IO Paryż, 2024 - studio 24:00 Suburbicon - fab., USA, 2017 01:55 Ostatnia akcja - kom. sens., Polska, 2009 03:35 Złecenie - fab., USA, Meksyk, 2017	22:45 Panorama 23:25 Po prostu przyjaźń - kom., Polska, 2016. Opowieść o przyjaźni, która została pokazana w różnych odcieńkach i aspektach i wystawiona na ciężką próbę. 01:50 Anglik, który mnie kochał - fab., USA, 2014. Starzejący się profesor literatury, czerpiący z życia same przyjemności, poznaje niezwykłą kobietę, która przeartościowuje jego życie. Sprawy się komplikują ponieważ... 03:40 Morderstwa na Belle-Ile - dram., Franc., 2020. Na wrzosowisku zostają znalezione zwłoki mężczyzny, przywiązanego do menhiru...

TVN	
05:55 Uwaga! - program interwencyjny 06:10 New Looney Tunes III - animacja 06:55 Ugotowani w parach - turniej kulinarny 07:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:45 Dzień Dobry Wakacje 11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:25 Weekendowa metamorfoza - program rozrywkowy 14:30 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej 15:05 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy 16:40 Bella i Sebastian - przyg., Franc., 2013 18:45 Sport 18:46 Kronika Paryż 18:55 Pogoda	19:00 Fakty 19:30 Uwaga! - program interwencyjny 19:55 Doradca smaku - program kulinarny 20:00 Ojciec i córki - film, USA, Włochy, 2016. nagrodzony Pulitzerelem pisarz, przechodzi załamanie nerwowe, po tym, jak w wypadku samochodowym ginie jego ukochana żona... 22:40 Pamiętnik - melodramat, USA, 2004 01:15 Stangry - sens., Wlk. Bryt., USA, Franc., 2009 03:50 Szpital - program obycz. 05:00 Uwaga! - program interwencyjny 05:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny
	
20:05 Piraci z Karaibów: Na nieznanym wodach - sens., USA, Wlk. Bryt., 2011. Ścieżki kapitana Jacka Sparrowa tym razem skrzyżują się ze Ścieżkami pewnej kobiety z jego przeszłości... 23:00 xXx: Następny poziom - sens., USA, 2005. Odłam rządu niezadowolony z polityki głowy państwa podejmuje plan zabicia Prezydenta USA. Tylko dwóch ludzi może powstrzymać totalny chaos... 01:25 Wtorek - kom., Polska, 2002 03:10 Znaki - serial kryminalny 04:15 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	

TVP Kultura	
06:00 Ósmy dzień - dramat, Franc., Belgia, 1996 08:10 Ewa Demarczyk - koncert w Poznaniu - recital, 1980 09:15 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Kisielewski - mag. 09:50 Zmiennicy - serial, 1986 11:05 Royal Concertgebouw Orchestra - koncert, Niderl., 2021 12:35 Julie Andrews, niezapomniana Mary Poppins - dok., Franc., 2020 13:40 Jak utopił doktora Maczka - kom., Czechosłow., 1974 15:30 Informacje kulturalne 16:00 Żona dla Australijczyka - kom., Polska, 1963 17:45 Kolarstwo - Tour de Pologne 18:15 Retro kino - Jak zabić starszą panią - kom. krym., Wlk. Bryt., 1955	20:00 Bilet do kina - Przełęcz ocalonych - dram., USA, Australia, 2016. Film nawiązuje do biografii Desmond'a Dossa, żołnierza Armii USA. Należał on do wiernych Kościoła Adwentystów Św. Dnia Siódmego, od mawiał dotykania broni i zabijania. 22:25 Kaczmarek i Cinema Cz. 2 - koncert, 2023 23:20 Kino nocne - Volver - dram., Hiszp., 2006 01:30 Szalony Piotruś - obycz., Franc., 1965 03:35 Teledyski 04:30 Kolarstwo - Tour de Pologne 04:55 Podróż z historią - 320 metrów pod ziemią - dok., Polska, 2015
	
20:00 Ósmy dzień - dramat, Franc., Belgia, 1996 08:10 Ewa Demarczyk - koncert w Poznaniu - recital, 1980 09:15 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Kisielewski - mag. 09:50 Zmiennicy - serial, 1986 11:05 Royal Concertgebouw Orchestra - koncert, Niderl., 2021 12:35 Julie Andrews, niezapomniana Mary Poppins - dok., Franc., 2020 13:40 Jak utopił doktora Maczka - kom., Czechosłow., 1974 15:30 Informacje kulturalne 16:00 Żona dla Australijczyka - kom., Polska, 1963 17:45 Kolarstwo - Tour de Pologne 18:15 Retro kino - Jak zabić starszą panią - kom. krym., Wlk. Bryt., 1955	20:00 Żądza śmierci - akcja, USA, Kan., Rosja, 2009. Były członek rosyjskiej mafii - Ruslan, zamierza napisać książkę o świecie przestępczym. Nie wszystko pójdzie zgodnie z planem... 22:00 Żywiół. Deepwater Horizon - akcja, USA, 2016. Podczas rozruchu platformy wiertniczej dochodzi do awarii, która doprowadza do eksplozji i pożaru. Jednocześnie w zatoczce rozpoczyna się sztorm... 00:05 Karbala - akcja, Polska, 2015 02:20 Dyżur - serial medyczny 03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Menu na miarę 05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7	
05:05 Szkoła - Nowa uczennica liceum, Kasia Adamiec podoba się Mackowi Trojanowi. Nastolatka chce, by zostali parą. Jednak... 06:05 Wiza na miłość - serial paradoksmalny 07:00 Tom i Jerry Show - film animowany 07:30 Przygoda na Alasce - przyg., USA, 1995. Gdy samolot Jaka rozbija się na alaskanskim pustkowiu, jego dzieci, córka Jessie oraz syn Sean, wyruszają mu z pomocą wierząc w to, że ich ojciec przeżył. 09:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 12:00 Detektywi - 17-latek prosi detektywów o odnalezienie młodego brata. Chłopak podejrzewa, że nastolatek chciał zemścić się na mordercy ojca, który niespodziewanie...	06:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej? 09:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:05 Jesteśmy Dłazdziej 11:30 Ewa gotuje - program kulinarny 12:00 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 13:55 Twoja Twarz Brzmi Znamo - program muzyczno-rozrywkowy 15:55 13 posterunek 2 - serial kom. 18:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 21:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:00 Włatcy móch wersja nocna 01:00 13 posterunek 2 - serial kom. 03:05 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Disco Polo Life - program muzyczny 04:25 Top 10 - Lista Przebojów - program muzyczny 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
14:00 Uwolnić orkę II - przyg., USA, Franc., 1995. Jesse i orka Willy, to para przyjaciół. Okazuje się, że Willy ma grozić poważne niebezpieczeństwo. W uwybrzeż doszło do wycieku ropy... 16:05 King Kong - przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2005. Klasyczna opowieść o wielkiej małpie, która zakochuje się w pięknej blondynce 20:00 Batman i Robin - przyg., USA, 1997 22:40 Świadek koronny - sens., Polska, 2007 00:50 Kawaler - kom., USA, 1999 03:00 Żyjąc z potworem - historie ludzi dzielących dom z zabolą 04:00 Druga strona medalu	09:00 Prawdziwie spadła z nieba 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka 12:00 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Sw. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Polskie dziedzictwo 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Młósc Historia 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Droga ks. Bosco 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:00 Msza św. 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc Historia 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Warto być ojcem 22:15 Uwięziony Prymas

NIEDZIELA • 11 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:25 Sprawa dla reportera 06:20 Słownik polsko<polski< p=""></polski<> - talk-show prof. J. Miódka 06:55 Słowo na niedzielę 07:50 Msza Święta Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach 08:00 Tydzień 08:30 Halo, tu Paryż - reportaż 08:45 IO Paryż, 2024 - lekkoatletyka: maraton kobiet 10:45 IO Paryż, 2024 - studio 11:00 IO Paryż, 2024 - 5 - bój nowoczesny: finał kobiet 12:40 IO Paryż, 2024 - studio 12:50 IO Paryż, 2024 - siatkówka kobiet: Finał 15:25 IO Paryż, 2024 - Piłka ręczna - Finał mężczyzn 16:45 IO Paryż, 2024 - studio 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda	05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial, 2024 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym Pogoda Flesz 11:10 Pytanie na śniadanie 11:55 Między ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Między ziemią a niebem 12:45 Biblioteka mądrości - życie - rep. 13:00 Lato z Radiem i Telewizją Polską - Stadion Śląski cz. 1 - widowisko 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 - widowisko muzyczne 16:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
	
17:35 Komisarz Alex - serial krym. 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:15 Tour de Pologne - kroniki 20:25 IO Paryż, 2024 - ceremonia zamknięcia 23:30 IO Paryż, 2024 - studio 23:55 Do domu po miłość - obycz., USA, 2019 01:30 Rozdroże cafe - dram., Polska, 2005. Wiwieskja zbrodni zainspirowana historią dokonanego przed paroma laty napadu na jeden z warszawskich oddziałów Kredyt Banku. 03:25 Autoporet z kochanką - obycz., Polska, 1996	17:15 Sabrina - kom. romant., USA, 1996. Historia dziewczyny, która z niezbyt atrakcyjnej okularnicy zmienia się w piękną kobietę i powoduje zamieszanie w życiu dwóch braci... 19:25 Rodzinka.pl - serial kom. 20:05 Anglik, który mnie kochał - fab., USA, 2014 22:05 Panorama 22:40 Informacje kulturalne 23:00 Kino bez granic - Niezwykła podróż fakira, który utknął w szafie - kom., USA, Franc., 2018 00:50 Wojenne dziewczyny - serial, 2021 02:50 Król Kalifornii - kom., USA, 2007

TVN	
05:50 Uwaga! - program interwencyjny 06:10 New Looney Tunes III - animacja 06:55 Weekendowa metamorfoza - program rozrywkowy 07:50 Złoty ogród - program lifestyleowy 08:45 Dzień Dobry Wakacje 11:30 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 12:10 Bitwa o gości - program rozrywkowy 13:35 Uwolnić orkę III: Na ratunek - przyg., USA, 1997 15:20 Za duży na bajki - kom., Polska, 2022 17:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:45 Sport 18:46 Kronika Paryż 18:55 Pogoda 19:00 Fakty	19:30 Uwaga! - program interw. 19:55 Doradca smaku - program kulinarny 20:00 Władca pierścieni: Drużyna Pierścienia - przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2001 23:45 Hannibal - sens., Wlk. Bryt., USA, 2001. Udana ucieczka z więzienia otworzyła przed Hannibalem Lecterem nowy etap w jego życiu. Korzysta z pełni wolności w słonecznej Italii, choć myślami wciąż powraca do... 02:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 03:35 Kwaterny Hitlera - program dokumentalny 04:40 Uwaga! - program interw. 05:00 Recepta na stary dom
	
20:00 Blade Runner 2049 - thriller SF, USA, Węgry, Kan., Hiszp., 2017. blade runner, oficer K z policji Los Angeles odkrywa drugo skrywając tajemnicę - spisek, który do reszty może zniszczyć to, co zostało z dawnego porządku i społeczeństwa. 23:30 Io, szpieg - kom. sens., USA, 2002. Handlarz bronią wykrada supernowoczesny, samolot szpiegowski. Z misją odyskansa samolotu zostają wysłani bokser i agent do zadań specjalnych 01:50 Medalion - kom., Hongkong, USA, 2003 03:35 Znaki - serial kryminalny 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	

TVP Kultura	
06:05 Ewa Demarczyk - dokument, Polska, 1971 07:10 Rozmowy (nie)wygodne - rozmowa o Mariuszu Szczygła z Magdaleną Grzebalską 08:00 Liturgia prawosławna w Supraślu 09:05 Julie Andrews, niezapomniana Mary Poppins - dokument, Franc., 2020 10:10 Od ucha do ucha - Rozbitek i Plaża - filmy animowane 10:35 Dziwak? - interpretacje - kom., Polska, 2021 11:40 Thierry Smialek - serial przyg.-hist., Franc., 1963 12:50 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Kisielewski - magazyn 13:30 Diabli mnie biorą - kom., Franc., 1974 15:20 Szlakiem Kolberga - Kamil Bednarek - report.	16:00 Zmiennicy - serial, 1986 17:15 Niedziela z... twórczością Wojciecha Młynarskiego 20:00 Czysta - fab., Franc., 1981 22:15 Dokument.pl - Dziennik z podróży - dok., Polska, 2012 23:20 Noc krótkich filmów - Wejście przez balkon - film animowany 00:05 Francuska suita - dram. wojenny, Franc., Wlk. Bryt., Belgia, 2014 02:05 Niedziela z... twórczością Wojciecha Młynarskiego 03:00 Reżyserzy - J. Lee Thompson - dok., Wlk. Bryt., 2018 03:55 Teledyski 04:40 Żuławska depresja - dok., Polska, 2017
	
16:00 Zmiennicy - serial, 1986 17:15 Niedziela z... twórczością Wojciecha Młynarskiego 20:00 Czysta - fab., Franc., 1981 22:15 Dokument.pl - Dziennik z podróży - dok., Polska, 2012 23:20 Noc krótkich filmów - Wejście przez balkon - film animowany 00:05 Francuska suita - dram. wojenny, Franc., Wlk. Bryt., Belgia, 2014 02:05 Niedziela z... twórczością Wojciecha Młynarskiego 03:00 Reżyserzy - J. Lee Thompson - dok., Wlk. Bryt., 2018 03:55 Teledyski 04:40 Żuławska depresja - dok., Polska, 2017	15:45 Dama za burtą - kom., USA, 1987. Pewnego dnia Joanna poznaje a wylegarnia przestępców w wszelakiej postaci. Na szczęście zawsze w porę pojawia się Batman... 20:00 Ruchomy chaos - przyg., USA, Kan., 2012 22:25 Kod dostępu - sens., USA, 2001. Hacker Stanley Jobson ma sądowy zakaz zbliżania się do firm komputerowych. Na nic zakazy, które ma na niego haka i wie, jak zmusić go do powrotu na drogę przestępczą... 01:45 Dyżur - serial medyczny 03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Dyżur - serial medyczny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7	
05:05 Szkoła - Jadźka Stefaniak chce zdobyć pieniądze na wyjazd do Nowego Jorku, gdzie za kilka dni odbywa się kongres naukowy. Dziewczyna postanawia... 06:05 Wiza na miłość - serial paradoksmalny 07:00 Tom i Jerry Show - film animowany 08:00 Turbo - kom., USA, 2013 10:05 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:05 Detektywi - Klientką Anny Potaczek i Maksy Adamskiego jest 40-latk, która podejrzewa męża o zdradę. Kobieta sądzi, że kochanką jej męża jest opiekunka ich 7-letniej córki. 14:05 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 15:15 Ostatni smok - przyg., USA, 1996	06:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej? 07:00 Ukryte miasta 08:05 Mroczne tajemnice templariuszy 09:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:05 Mission Impossible - sens., USA, 1996 13:30 Nieustraszeni bracia Grimm - sens., USA, Czechy, Wlk. Bryt., 2005 15:55 Gwiazdy Kabaretu 18:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe 20:00 Włatcy móch 21:00 Lot - sens., USA, 2012 23:55 Underworld: Przebudzenie - sens., USA, Kan., 2012 01:40 Moje opętane dziecko - dok., USA, 2015 03:30 Śmierć - sens., USA, 2012 05:35 Interwencja - magazyn reporterów 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
17:30 Batman i Robin - przyg., USA, 1997. Gotham City to prawdziwa wylegarnia przestępców w wszelakiej postaci. Na szczęście zawsze w porę pojawia się Batman... 20:00 Ruchomy chaos - przyg., USA, Kan., 2012 22:25 Kod dostępu - sens., USA, 2001. Hacker Stanley Jobson ma sądowy zakaz zbliżania się do firm komputerowych. Na nic zakazy, które ma na niego haka i wie, jak zmusić go do powrotu na drogę przestępczą... 01:45 Dyżur - serial medyczny 03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Dyżur - serial medyczny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	12:55 Słowo życia 13:00 Maria Okońska - kobieta, która miała w sobie ogień 14:00 Oddech Boga 15:00 Wies - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert życzeń 16:45 Wyrwani z ulicy 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Sw. na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Krótką Historią Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Sw. na każdy dzień

TV Trwam	
09:30 Msza św. 10:35 Przegląd Tyg. „Niedziela” 10:40 Gaz ziemi w Polsce - Początek historii 11:00 Tata z Małopolski - afrykańskie ścieżki ks. Jana Czuby 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 12:55 Słowo życia 13:00 Maria Okońska - kobieta, która miała w sobie ogień 14:00 Oddech Boga 15:00 Wies - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert życzeń 16:45 Wyrwani z ulicy 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Sw. na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Krótką Historią Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Sw. na każdy dzień	

PONIEDZIAŁEK • 12 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:00 Bernadetta. Cud w Lourdes - film biograficzny, Franc., 2011	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2022
07:00 Transmisja Mszy Świętej	06:25 Dobre historie - Schronisko dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi - magazyn
07:30 Studio Raban - magazyn	06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym.	07:30 Pytanie na śniadanie
08:50 Rancho - serial obycz., 2007	10:00 Pogoda Flesz
09:45 Komisarz Alex - serial krym.	11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
10:45 Ojciec Mateusz - serial	11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024	12:30 Koło fortuny - teleturniej
12:10 Agrobiznes	13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
12:30 Agropogoda - magazyn	14:05 Va Banque - teleturniej
12:35 Magazyn Rolniczy	14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
13:00 Sekretne życie kotów - reality show	15:05 Na dobre i na złe - serial
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.	16:00 Koło fortuny - teleturniej
14:50 Korona królów. Tour de Pologne - Etap 1.: Wrocław - Karpacz	16:35 Familiada - teleturniej
17:00 Teleexpress	
17:15 Pogoda	



17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny

18:00 **Dziewczyny ze Lwowa** - serial obycz., Polska, 2018

19:00 **Jeden z dziesięciu** - telet.

19:30 **Program inform.** 19.30

19:55 **Pytanie dnia**

20:05 **Pogoda; Sport**

20:15 **Tour de Pologne** - kroniki

20:19 **Reporteryzy** - magazyn

20:30 **Korona królów. Jagiellonowie** - telenowela, 2024

21:10 **07 zgłoś się** - serial krym.

22:35 **Święty Sojusz kontra Imperium Zła** - dok., Polska, 2022 ●

23:45 **Pociąg strachu** - sens., USA, Aruba, 2002

01:25 **Do domu po miłość** - obycz., USA, 2019

03:00 **Suburbicon** - fab., USA, 2017

TVN
05:25 Uwaga! - program interwencyjny
05:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Ten moment - program obyczajowy
07:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
09:10 Szpital - program obycz.
11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:25 Szpital - program obycz.
15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga! - program interwencyjny



20:00 **Doradca smaku** - program kulinarny

20:10 **Na Wspólnej** - serial obyczajowy, Polska

20:50 **Od koiłszy aż po grób** - sens., USA, 2003.

Przestępca Ling porwya córkę Faita, a okupem mają być skradzione przez Faita diamenty...

23:05 **Miami Vice** - sens., USA, Niemcy, 2006

01:40 **Co za tydzień** - magazyn rozrywkowy

02:15 **The Traitors. Zdradcy** - reality show

03:15 **Szpital** - program obycz.

04:15 **Uwaga!** - program interw.

04:35 **Recepta na stary dom** - program edukacyjny

05:05 **Jak to jest zrobione?** - serial popularnonaukowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - Do Bronka przychodzi Patrycja, zaniepokojona wzajemnymi relacjami jej rodziców. Chce, by Malanowski i jego ludzie dowiedzieli się, czy jej ojciec ma romans.
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial paradokulturalny
11:30 Gliniarze - serial paradokulturalny
13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokulturalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:20 Pogoda
16:25 Interwencja - magazyn reporterów
16:35 Gliniarze - serial paradokulturalny



17:35 **Sekrety rodziny** - program obyczajowy

18:50 **Wydarzenia** - program inf.

19:20 **Gość Wydarzeń**

19:45 **Sport; Pogoda**

20:05 **MEGA HIT - Bad Boys for Life** - sens., USA, Meksyk, 2020. Gdy z więzienia ucieka paląca gaźną zęmy baronowa narkotykowego kartelu, agenci Mike Lowrey i Marcus Burnett wracają, aby zmierzyć się z największym wyzwaniem w swojej karierze.

22:50 **The Kid** - sens., USA, 2019

00:55 **Life** - sens., USA, 2017

03:10 **Znaki** - serial kryminalny

04:10 **Zjedz Kambodżę** - prog. podróżniczo-kulinarny

04:45 **Disco Gramy**

05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:25 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Kisielewski - mag.
06:50 Tamte lata, tamte dni - Szlakiem Kolberga - Gaba Kulka - reportaż
08:00 Podróż z historią - Burzliwe dzieje Kresów - dok., Polska, 2016
08:35 Od ucha do ucha - Rozbitek - Plaża - filmy anim.
09:05 Thierry Śmiełek - serial przygryw-hist., Franc., 1963
10:15 Rozmowy o zmierzchu iświće - program dokulturalny, 1996
11:05 15 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '77 - Nastroje. Nas troje - koncert, 1977
12:40 Reżyserzy - Steven Spielberg - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:40 Powrót Arabeli - serial, Czechy, 1993



14:15 **Karino** - serial, 1974

15:20 **Retro kino - Jak zabić starszą panią** - kom. krym., Wlk. Bryt., 1955

17:00 **Kolumbowie** - serial, Polska, 1970

18:10 **Słowoobranie** - magazyn

18:50 **Portrety - Caravaggio, król światła i cienia** - dok., Franc., 2016

20:00 **Kino Mistrzów - Bulwar zachodzącego słońca** - obycz., USA, 1950

22:00 **Panorama kina polskiego - Bo we mnie jest seks** - biograficzny, Polska, 2021

23:55 **Scena tańczona. Taniec współczesny** - magazyn

00:35 **Czystka** - fab., Franc., 1981

02:55 **Zwabić na sprzedaż** - dok., Franc., 2021

18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabulamy

20:00 **Renegaci: Zemsta** - akcja, Wlk. Bryt., 2022. Polityczka Judy w wyniku prowadzenia kampanii zwalczającej szumowiny staje się celem bezwzględnej lidera syndykatu...

21:55 **6 kul** - akcja, USA, 2012

00:15 **Ostatnia misja** - akcja, Polska, 1999

02:25 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

03:40 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.

04:20 **Menu na miarę** - program kulinarny

05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

WTOREK • 13 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:15 Miasto z morza - serial, 2009	04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.	05:35 M jak miłość - serial, 2022
07:00 Transmisja Mszy Świętej	06:25 Czy będę w niebie?
07:30 0 Kościół z bliska	06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym.	07:30 Pytanie na śniadanie
08:50 Rancho - serial obycz., Polska, 2007	11:15 Lena na Bałkanach - reportaż
09:50 Komisarz Alex - serial krym.	11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
10:45 Ojciec Mateusz - serial	12:30 Koło fortuny - teleturniej
11:35 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela, 2024	13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
12:10 Agrobiznes	14:05 Va Banque - teleturniej
12:30 Agropogoda - magazyn	14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
12:35 Magazyn Rolniczy	15:05 M jak miłość - serial, 2024
13:00 Sekretne życie kotów - reality show	16:00 Koło fortuny - teleturniej
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.	16:35 Familiada - teleturniej
14:55 Kolarstwo - Tour de Pologne - Etap 2.: Mysłakowice - Karpacz	17:15 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022
	18:10 Va Banque - teleturniej



17:00 **Teleexpress**

17:15 **Pogoda**

17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny

18:00 **Dziewczyny ze Lwowa** - serial obycz., Polska, 2018

19:00 **Jeden z dziesięciu** - telet.

19:30 **Program inform.** 19.30

19:55 **Pytanie dnia**

20:05 **Pogoda; Sport**

20:15 **Tour de Pologne** - kroniki

20:19 **Reporteryzy** - magazyn

20:30 **Korona królów. Jagiellonowie** - serial historyczny TVP, 2024

21:10 **07 zgłoś się** - serial krym.

22:50 **Legiony** - dram. historyczny, Polska, 2019

01:20 **U Pana Boga w ogródku** - kom., Polska, 2007

03:30 **Pociąg strachu** - sens., USA, Aruba, 2002

TVN
05:30 Uwaga! - program interwencyjny
05:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Ten moment - program obyczajowy
07:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
09:10 Szpital - program obycz.
11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:25 Szpital - program obycz.
15:25 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda



19:00 **Fakty**

19:40 **Uwaga!** - program interwencyjny

20:00 **Doradca smaku** - program kulinarny

20:10 **Na Wspólnej** - serial obyczajowy, Polska

20:50 **Specjalista** - sens., USA, 1994. Dzięki specjalistom od materiałów wybuchowych May Munro dokonuje zemsty za śmierć rodziców.

23:15 **Hannibal** - sens., Wlk. Bryt., USA, 2001

02:00 **Kuba Wojewódzki** - talk-show

03:00 **Szpital** - program obycz.

04:00 **Uwaga!** - program interw.

04:20 **Recepta na stary dom** - program edukacyjny

04:55 **Jak to jest zrobione?** - serial popularnonaukowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - Klientka Malanowskiego chce się dowiedzieć, dlaczego została porzucona przez narzeczonego w momencie, kiedy poinformowała go, że jest w ciąży.
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial paradokulturalny
11:30 Gliniarze - czasie rodzinnego obiadu w warszawskiej restauracji zostaje postrzelony poseł. Detektywi wi działają pod presją mediów.
13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokulturalny
15:50 Wydarzenia - program inf.
16:20 Pogoda
16:25 Interwencja - magazyn reporterów



16:35 **Gliniarze** - serial paradokulturalny

17:35 **Sekrety rodziny** - program obyczajowy

18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny

19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia

19:45 **Sport**

19:55 **Pogoda**

20:00 **xxX: Reaktywacja** - sens., USA, Chiny, 2017

22:20 **Siedmiu wspaniałych** - sens., USA, Australia, 2016

01:20 **Bad Boys for Life** - sens., USA, Meksyk, 2020

04:10 **Na ratunek 112** - serial obyczajowy

04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny

05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:45 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Kisielewski - mag.
07:20 Szlakiem Kolberga - Jan Młynarski - reportaż
08:00 Legenda „Czarnej Wołgi” - dok., Polska, 2015
08:40 Informacje kulturalne
09:05 Kolumbowie - serial, 1970
10:15 Diabli mnie biorą - kom., Franc., 1974
12:00 Portrety - Caravaggio, król światła i cienia - dok., Franc., 2016
13:05 Karino - serial, 1974
14:15 Plus minus, czyli podróże muchy na wschód - dok., Polska, 2014
15:25 Niech żyje wolność - kom., Franc., 1931
17:00 Kolumbowie - serial, 1970
18:05 Rozmowy (nie)wygodne
19:05 KapelMistrz - Dzika Muzyka - film muzyczny, 2016



20:00 **Le kkie obyczaje** - 2046 - melodramat, SF, Hong kong, Chiny, Franc., Niemcy, 2004

22:15 **Dokument w podróży - Cinecittà, tworząc historie** - dok., Franc., 2021

23:25 **Tamte lata, tamte dni - Jerzy Kisielewski** - magazyn

00:05 **Kino Mistrzów - Bulwar zachodzącego słońca** - obycz., USA, 1950

02:05 **Panorama kina polskiego - Bo we mnie jest seks** - biograficzny, Polska, 2021

03:55 **Dziwak?** - interpretacje - dok., Polska, 2021

05:25 **Kultura 2 - Jeszcze więcej kultury**

06:00 **Poliganci z Miami** - serial kryminalny

08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Podczas nielegalnego wyścigu na autostradzie dochodzi do poważnego wypadku. Semir i Paul udaje się aresztować sprawcę, ale...

11:00 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy

13:10 **Za klina cka duchów** - serial fabulamy

15:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - Sylwia i Franek to bliźnięta 15-letnie rodzeństwo, które ma despotycznego ojca. 39-letni Marian Kaliniak to nie tolerujący sprzeciwu wojskowy.

16:00 **Rodziny interes** - serial obyczajowy

18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabulamy

05:00 **Szkola** - Nieśmiały Michał Zalewski z licealnej 2a, po tym jak zrobił sobie tatuaż, zwrócił na siebie uwagę atrakcyjnych licealistek...

06:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy

07:55 **Ukryta prawda**

11:00 **W-11 Wydział Śledczy** - program kryminalny

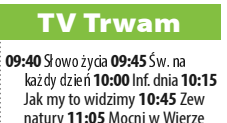
11:45 **Fachowcy** - paradokument

12:25 **Zapisane w gwiazdach** - program paradokulturalny

13:25 **Idealna niania - w ukrytej kamerze** - program rozrywkowy

14:55 **Śędzia Anna Maria Wesołowska** - serial sądowy

16:55 **Szpital** - Pacjentem doktora Wojciecha Jarosza jest chłopiec, którego ugryzł pajak. Nastoletk brał udział w biegu terenowym z nowym partnerem matki.



17:55 **SOS Ekipy w akcji** - program policyjny

18:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

20:00 **Bitwa o Long Tan** - woj., Australia, 2019. Major Harry Smith i jego kompania 108 młodych i w większości niedoświadczonych żołnierzy z Australii i Nowej Zelandii walczą o życie z 2000 zaprawionymi w bojach żołnierzami Vietcongu.

22:40 **Siedem** - sens., USA, 1995 ●

01:05 **Żyjąc z potworem** - historie ludzi dzielących dom z zabićką

02:10 **Zbrodnie z pierwszych stron gazet**

03:10 **Prawdziwy horror** - serial

04:10 **Druga strona medalu** - talk-show

ŚRODA • 14 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:15 Miasto z morza - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrzuńnawani odbudowani - magazyn 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 Ranczo - serial obycz., Polska, 2007 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 13:00 Sekretne życie kotów - reality show 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Kolarstwo - Tour de Pologne - Etap 3.: Wałbrzych - Duszniki Zdrój 17:00 Teleexpress	05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2022 06:25 Pożyteczni.pl - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 11:15 Zrzuńnawani odbudowani - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwyszczęścia - serial obycz., 2024 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 M jak miłość - serial, 2024 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022 18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
	
17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2018 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Pogoda; Sport 20:15 Tour de Pologne - kroniki 20:19 Reporteryzy - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny 21:10 07 zgłoś się - serial krym. 22:55 USA - Bóg dał nam broń - dok., Franc., 2019 24:00 Sami swoi - kom., Polska, 1967 01:40 Pociąg strachu - sens., USA, Araba, 2002 03:20 Godziny - wysłuchaj czasem - akcja, USA, 2013	19:35 Barwyszczęścia - serial obycz., 2024 20:10 Córka prezydenta - kom. romant., USA, 2004. Córka prezydenta USA postanawia wyrwać się z zamkniętego kręgu wszechobecnej ochrony i braku prywatności, chce poznać inny świat i innych ludzi 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:30 Panorama 23:10 Izabela, królowa Hiszpanii - serial kostiumowy, Hiszp., 2014 01:00 Kontrakt na zabijanie - thriller, USA, Niemcy, 2006 02:45 Krok od Nieba - serial krym. - serial, Włochy, 2011 03:50 Najdłuższe pożegnanie - dok., USA, 2023

TVN	POLSAT
05:30 Uwaga! - program interwencyjny 05:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Ten moment - program obyczajowy 07:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:10 Szpital - program obycz. 11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:25 Szpital - program obyczajowy 15:25 Doradca smaku - program kulinarny 15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 17:40 Detektywi - program kryminalny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarz e - Detektywi odnajdują zwłoki luksusowej prostytutki pracującej w agencji dla VIP-ów... 13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów 16:35 Gliniarz e - serial paradokumentalny 17:35 Sekrety rodziny - program obyczajowy
	
18:45 Sport 18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! - program interwencyjny 20:00 Doradca smaku - program kulinarny 20:10 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:50 Pani i pan Kiler - kom., USA, 2010. Jen poznaje przystojnego Spencera i zakochuje się w nim ze wzajemnością. Po ślubie okazuje się, że jej mąż był zawodowym zabójcą... 23:05 Zielona miła - obycz., USA, 1999 03:00 Szpital - program obycz. 04:00 Uwaga! - program interw. 04:20 Nauka jazdy - reality show 04:55 Recepta na stary dom	18:50 Wydarzenia - program inf. 19:20 Gość Wydarzeń 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Faceli w czerni 2 - kom., USA, 2002. W czasie pewnego rutynowego dochodzenia agent J wpada na trop diabolicznego planu, za którym stoi Seifeena, zła i przewrotna kosmitka... 21:55 Państwo młodzi: Chuck i Larry - kom., USA, 2007 00:20 Hitch: Najlepszy doradca przeciętnego faceta - kom., USA, 2005 03:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:00 Zjedz Kambodżę - prog. podróżniczo-kulinarny 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
06:55 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Kisielewski - magazyn 07:35 Szklanki Kolberga - Kamil Bednarek - reportaż 08:15 Podróż z historią - Latarnie polskiego wybrzeża - dokument, Polska, 2015 08:55 Kolumbowie - serial, Polska, 1970 10:05 Niech żyje wolność - komedia, Francja, 1931 11:40 KapelMistrze - Dzika Muzyka - film muzyczny, Polska, 2016 12:35 Karino - serial, 1974 13:50 Tylko Beatrycze - spektakl teatralny, 1975 16:10 Polskie drogi - serial, 1977 17:55 Rzecz Polska - Kłocki Zofii Stryjeńskiej - dok., 2018 18:20 Którędy po sztukę - van Dongen - magazyn	06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial pod przywództwem Kim Krüger dochodzi do napieć. Konflikt nasila się, gdy zamordowany zostaje... 11:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 13:10 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - Bene dykt Ślis to 66-letni milioner. Międzyzyna kupuje zadłużony teatr dla swojej córki Tamary, która bardzo chciałaby zostać aktorką. 16:00 Rodziny interes - Do salonu „Bella Elia” wbiega 18-letnia Roksana. Dziewczyna jest zakrawiona, upada i mdleje. 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
	
18:30 Informacje kulturalne 19:00 Reżyserzy - Steven Spielberg - dok., Wlk. Bryt., 2018 20:00 W trzy miesiące dookoła świata - Do utraty tchu - dramat, kryminał, Francja, 1959 21:40 Agatha Christie 4 - Dlaczego nie Evans? - serial, Wlk. Bryt., 2022 22:40 Lekkie obyczaje - 2046, - melodramat, SF, Hongkong, Chiny, Franc., Niemcy, 2004 00:55 Alceste - opera, Franc., 2019 03:35 Piotr Szczepanik. Koniec świata kormoranów - dokument, Polska, 1990 05:30 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2	20:00 Ja, Frankenstein - akcja, USA, Australia, 2013. Adam, potwór stworzony przez doktora Frankenstein, od ponad 200 lat żyje samotnie, starając się ukryć swoją naturę przed ludźmi... 21:50 Outlander - przyg., USA, 2008. Tajemniczy przybysz z kosmosu mija się na noweskim fiodrach... 00:05 Sanctum - przyg., USA, Australia, 2011 02:10 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:10 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - Darek Worak z 1a liceum wstydzi się poderwać Paulinę Kuć, ale zaczyna do niej pisać na portalu społecznościowym i udaje, że jest spoz szkoły. 06:55 Zagadki losu - program obyczajowy 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 11:45 Fachowcy - paradokument 12:25 Zapiskane w gwiazdach - program paradokumentalny 13:25 Idelalna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - program obycz. 17:55 SOS Ekipy w akcji - program policyjny 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 14:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 15:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:00 Nieuchwytny cel 2 - film, USA, 2016 23:10 Rings - sens. , USA, 2017 01:25 Love Island . Wyspa miłości - reality show 02:25 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Pamiętnik - melo dram., USA, 2004 22:45 Wieczór gier - kom., USA, 2018. Max i Annie raz w tygodniu ułamają się z innymi parami na wieczór gier. Brat Maxa postanawia o drobne podgrzać atmosferę. 00:50 Bokser - obycz., Polska, 2011. Film inspirowany życiem i karierą sportowca Przemysław Salety. To opowieść z jednej strony o odwadze, poświęceniu, ambicji i woli walki, a z drugiej, o najtrudniejszych wyborach życiowych, wobec których zawsze jesteśmy sami. 02:50 Żyjąc z potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą 03:50 Druga strona medalu	09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Aud. Generalna Ojca Św. Franciszka z Watykanu 11:00 Ostatni rzeźbiarz w szkole 11:25 Jestem mamą 11:40 Posto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 W pułapce wojny 13:00 Wielu był pierwszy 13:30 Msza św. 14:30 Jan Leśdowski. 15:00 Góra Św. Michała 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Historia we fraszkach 16:45 Rzeźbiarz Wielkiego Króla 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Opowieści z Grotu Testamentu 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąg Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Święty Grzegorz Wielki 22:55 Św. na każdy dzień

CZWARTEK • 15 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:15 Miasto z morza - serial, Polska, 2009 06:05 Złoty chłopak - serial obyczajowy 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Pan Wołodjowski - film historyczny, 1969 11:05 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024 11:45 Święto Wojska Polskiego 12:50 Kolarstwo - Tour de Pologne - Etap 4.: Kudowa Zdrój - Prudnik 13:45 Program publicystyczny 15:55 Kolarstwo - Tour de Pologne - Etap 4.: Kudowa Zdrój - Prudnik 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2018	05:45 Z miłości do Joey - dok., USA, 2016. Poruszający film o miłości, radości i nadziei, która tu nie umiera nigdy. 07:30 Pytanie na śniadanie 11:40 Duma i uprzedzenie - fab., Wlk. Bryt., Franc., USA, 2005. Pięćsióstr Bennet dorastało w przekonaniu, iż jedynym ich celem jest zdobycie meźów. Ale jedna z nich... 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 - widowisko muzyczne 16:15 Tak to leciało - teleturniej 17:15 Znachor - dram., Polska, 1981. Opuszczony przez żonę znany chirurg, prof. Wilczur, szuka pocieszenia w alkoholu. Zostaje ograbiony i pobity, na skutek czego traci pamięć. 19:30 Rodzinka.pl - serial komediowy, Polska, 2019 20:10 Marley i ja - kom., USA, 2008. Aby odsunąć temat rozmowy o powiększeniu rodziny, nie dożyłoby do ojcostwa mąż kupuje żonę psa... 22:15 Panorama 22:55 Głowa rodziny - dram., USA, Kan., 2016 01:00 Córka prezydenta - kom. romant., USA, 2004. Córka prezydenta USA postanawia wyrwać się z zamkniętego kręgu wszechobecnej ochrony i braku prywatności, chce poznać inny świat i innych ludzi 02:55 Umysł w ogniu - fab., USA, 2016
	
19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Pogoda; Sport 20:15 Tour de Pologne - kroniki, felieton 20:19 Reporteryzy - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny 21:10 Ojciec Mateusz - serial 22:05 Sprawa dla reportera 23:05 My, Kawaleria Powietrzna - dok., Polska, 2023 00:10 Godziny - wysłuchaj z czasem - akcja, USA, 2013 01:55 Nie ma mocnych - kom., Polska, 1974 03:45 Obietnica - serial krym., Franc., Belgia, 2020	22:10 Ostatni skaut - sens., USA, 1991. Dwóch bardzo różniących się od siebie mężczyzn połączyły dwie wspólne sprawy. Obaj są żywiołowi, przegran, obaj znali i tę samą kobietę, która została zamordowana. Chociaż zupełnie do siebie nie pasują, to jednak razem stanowią zgrany i skuteczny duet w walce z bezprawiem. 00:20 Ojciec i córki - film, USA, Włochy, 2016 02:55 Szpital - program obycz. 03:55 Uwaga! - program interwencyjny 04:10 Nauka jazdy - reality show 04:40 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:05 Kto was tak urządził - program poradnikowy

TVN	POLSAT
05:20 Uwaga! - program interwencyjny 05:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:30 Doradca smaku - program kulinarny 06:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:40 Bociany - kom., USA, 2016 10:25 Świat według T.S. Spiveta - przyg., Franc., Kan., Australia, 2013 12:40 Za duży na bajki - kom., Polska, 2022 14:50 Mała stopa - przyg., USA, 2018 17:00 Johnny English: Nokaut - film, USA, Franc., Chiny, Wlk. Bryt., 2018 18:45 Sport; Pogoda 19:00 Fakty 19:30 Uwaga! - program interw. 19:45 Nie wszystko złoto, co się świeci - przyg., USA, 2008	06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:40 Sezon na misia - anim., USA, 2006 09:35 Doktor Dolittle - kom., USA, 1998 11:30 Pani i władca: Na krańcu świata - sens., USA, 2003. Kapitan Jack „Lucky” Aubrey dowodzi brytyjskim zagłowiec wojennym „Surprise”, którego zadaniem jest tropienie francuskich korsarzy u wybrzeży Ameryki Południowej. „Surprise” zostaje zaatakowany przez „Acheron” - większą jednostkę nieprzyjaciela. 14:30 Kevin sam w domu - po raz czwarty - kom., USA, 2002 16:15 Rodzina od zaraz - obycz., USA, 2018 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
	
19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Miłość na zamówienie - kom., USA, 2006. Tripp jest przystojny, czarujący, wysoportowany, ma dobrą pracę i pieniądze. Jest z nim tylko jeden problem: ma 35 lat, ale ani myśli wyprowadzać się z domu rodziców. Aby uwolnić się od niego, rodzice wynajmują Paulę... 22:05 Pearl Harbor - sens., USA, 2001 02:05 Królewskie święta - film, USA, 2018 04:00 Zjedz Kambodżę - program podróżniczo-kulinarny 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Krzyżówka - Teatr Sensacji Kobra, 1977 21:15 Odwas mi nie opuszcza - Stanisława Celinska, 2024 21:40 Uwierz - recital Stanisławy Celinskiej - recital, 2024 22:55 Informacje kulturalne - magazyn 23:20 Galeria sztuki na ekranie - Ogród artysty. Amerykański impresjonizm - dok., Wlk. Bryt., 2021 00:25 W trzy miesiące dookoła świata - Do utraty tchu - dramat, kryminał, Franc., 1959 02:05 Kino nocne - Ran - dramat, Japonia, Francja, 1985

TVP Kultura	TV Puls
06:50 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Kisielewski - mag. 07:30 Jak powstały nasze nazwiska? - dok., Polska 08:10 Rzecz Polska - Kłocki Zofii Stryjeńskiej - dok., 2018 08:35 Którędy po sztukę - van Dongen - magazyn 09:00 Polskie drogi - serial, 1977 10:40 Dzwonnik z Notre Dame - kostium., Franc., 1956 12:50 Reżyserzy - Steven Spielberg - dok., Wlk. Bryt., 2018 13:50 Karino - serial, 1974 15:00 Mój przyjaciel Hachiko - obycz., USA, Wlk. Bryt., 2009 16:45 Polskie drogi - serial, Polska, 1977 18:20 Kolarstwo - Tour de Pologne 18:50 Renoir. Portrecista odchodzącej epoki - dok., Niemcy, 2022	05:45 Wielka włóczęga - kom., Franc., 1966. Nad Paryżem zostaje zestrzelony angielski samolot, wracający z nalotu bombowego nad Zagłębiem Ruhry. Żołęga wyskakuje jednak na spadochronach, dzięki czemu udaje jej się przeżyć. 08:30 Kapuśniaczek - kom., Franc., 1981 10:35 Jeszcze dalej niż Północ - kom., Franc., 2008 12:45 Dama za pułką - kom., USA, 1987. Pewnego dnia Joanna poznaje na statku stolarza - Deana Proffitta, dla którego jest bardzo niemila. Odmawia mu nawet zapłaty za pracę. Los zadzwia sobie z niej niemilościwie... 15:00 W 80 dni dookoła świata - przyg., USA, 2004 17:30 Legenda Zorro - przyg., USA, 2005
	
20:00 Krzyżówka - Teatr Sensacji Kobra, 1977 21:15 Odwas mi nie opuszcza - Stanisława Celinska, 2024 21:40 Uwierz - recital Stanisławy Celinskiej - recital, 2024 22:55 Informacje kulturalne - magazyn 23:20 Galeria sztuki na ekranie - Ogród artysty. Amerykański impresjonizm - dok., Wlk. Bryt., 2021 00:25 W trzy miesiące dookoła świata - Do utraty tchu - dramat, kryminał, Franc., 1959 02:05 Kino nocne - Ran - dramat, Japonia, Francja, 1985	20:00 Robin Hood: Początek - przyg., USA, 2018. Robin z Loxley powraca z wyprawą krzyżową w rodzinne strony. Odkrywa, że jego zamek został spłądowany, a ziemię skonfiskowane przez chciwego Szeryfa z Nottingham. 22:10 Samson - przyg., USA, 2018. Czy Samson, boży wybraniec, spełni swoje proroctwo i wyzwoli swój lud? 00:25 Żelazny rycerz - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2011 03:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Menu na miarę - program kulinarny

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - Nowa uczennica z licealnej 2d - Milena Dobek, cierpi na zaburzenia lękowe. Dziewczyna ukrywa swoją chorobę... 06:55 Zagadki losu - program obyczajowy 07:55 Detektywi - program krym. 08:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 12:05 Maria Magdalena - obycz., USA, Wlk. Bryt., Australia, 2018. Opowieść o Marii Magdalenie, która jako młoda kobieta porzuca dawne życie, by dołączyć do uczniów Jezusa z Nazaretu 14:40 Ostatni smok - przyg., USA, 1996 16:50 Tylko dla ołtów - wojenny, Wlk. Bryt., USA, 1969. Amerykański generał zostaje zestrzelony przez Niemców i trafia do niewoli. Misję jego uwolnienia powierzono siedmiu ludziom... 20:00 Po zachodzie słońca - sens., USA, 2004. Nieuchwytny złodziej Max Burdett oraz jego piękna i sprytna współpracownica, Lola, odpoczywają na jednej z rajskich wysp na Atlantyku. Agent FBI, Stan, od kilku lat bezskutecznie depcze Maxowi po piętach... 22:10 Batman i Robin - przyg., USA, 1997 00:45 Od kołyski aż po grób - sens., USA, 2003. Przestępca Ling porwya córkę Faity, a o kupem mają być skradzione przez Faity diamenty... 02:55 Żyjąc z potworem - historii ludzi dzielących dom z zabójcą 03:55 Druga strona medalu - talk-show	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:00 Akademia sztuk walki - film, USA, 2015 09:10 Opiekun - komedia, USA, 2011 11:15 Mission Impossible - sens., USA, 1996 13:45 Mission: Impossible - Ghost Protocol - sensacyjny, USA, 2011 16:35 Nieustraszeni bracia Grimm - sens., USA, Czechy, Wlk. Bryt., 2005 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:00 VI Batalion - sensacyjny, Australia, USA, 2005 23:50 Baby Driver - sens., Wlk. Bryt., USA, 2017 02:05 Love Island. Wyspa miłości - reality show 03:05 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Po zachodzie słońca - sens., USA, 2004. Nieuchwytny złodziej Max Burdett oraz jego piękna i sprytna współpracownica, Lola, odpoczywają na jednej z rajskich wysp na Atlantyku. Agent FBI, Stan, od kilku lat bezskutecznie depcze Maxowi po piętach... 22:10 Batman i Robin - przyg., USA, 1997 00:45 Od kołyski aż po grób - sens., USA, 2003. Przestępca Ling porwya córkę Faity, a o kupem mają być skradzione przez Faity diamenty... 02:55 Żyjąc z potworem - historii ludzi dzielących dom z zabójcą 03:55 Druga strona medalu - talk-show	09:20 Opowieści Staro Testamentu 09:45 Co by było gdyby zwierzęta mówiły? Niedźwiedź Wojtek 10:00 Mysiąg Ojczyzna 10:10 Słowo żyda 10:15 Przyroda i ludzie 10:45 Św. Józef - patron na trzecie tysiąclecie 11:00 Uroczystość Wniebowzięcia NMP 13:15 Przełęgł Tyg. „Niedźwiedź” 13:20 „Kryzys praworządności i wymiar sprawiedliwości - co dalej?” 13:40 Ziemi 17:05 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąg Historia 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia



Krzyżówka klasyczna z hasłem

1

32

34

40

42

46

2

51

54

30

21

3

32

5

7

57

4

1

37

6

20

12

8

30

22

10

31

35

23

11

52

56

3

58

13

14

39

18

14

33

15

59

16

28

38

5

10

17

50

13

9

19

33

21

43

47

25

20

55

59

22

36

4

24

23

53

24

26

16

11

29

29

25

27

19

27

31

32

33

34

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 34, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		12	13	14	15	16	17		18	19	20	21	22	23
	24	25	26	27	28		29	30	31	32	33	34												

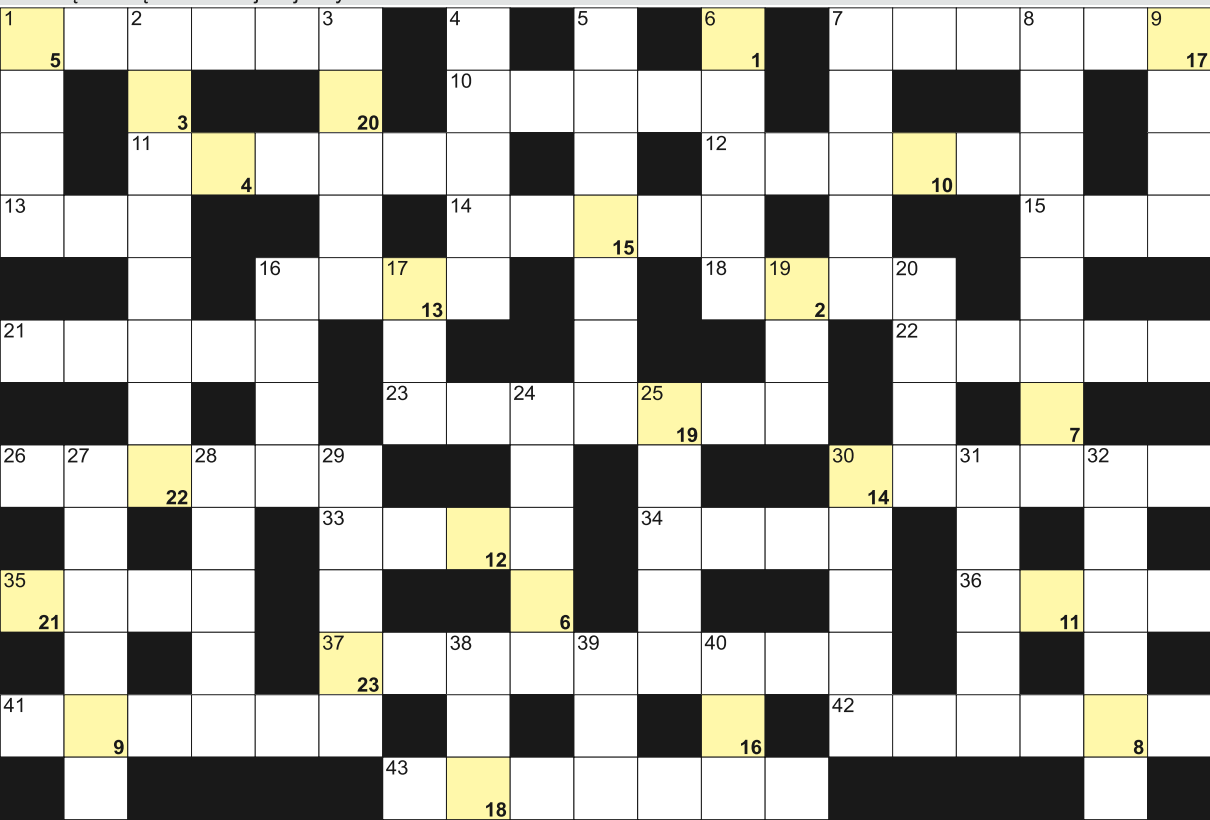
POZIOMO: 1) ostatnia wola; 2) karetki i taksówki; 3) kłótwa kościelna, ekskomunika; 4) pomieszczenie gospodarcze w sklepie; 5) czekoladki nadziewane masą kremową; 6) przedsięwzięcie przynoszące zysk; 7) element głośnika; 8) Szewczyk, pokonał smoka wawelskiego; 9) badanie radiologiczne piersi; 10) obsługują gości w kawiarni; 11) pradziadek kalkulatora; 12) osoba kupująca; 13) przedstawić na obrazie; 14) miasto na wyspie Revillagigedo w Alasce; 15) inaczej o "mieczorybach" i włócznikach; 16) doczekała się prawnuka; 17) wymierzanie, branie miary; 18) dawniej o pszczelarzu; 19) tytuł naukowy wykładowcy; 20) ustawodawczy zbiorowy akt łaski; 21) zaratusztrianizm inaczej; 22) zakończenie rekawów koszuli; 23)

odwrócenie porządku, przestawienie kolejności; 24) potocznie o szwajcarach; 25) państwo wyspiarskie z The Valley; 26) miasto na Malcie z Redutą Tal-Bir; 27) dorosła Lesia; 28) drzewo połamane silnym wiatrem 29) maksymalna masa ładunku dla pojazdu
PIONOWO: 2) kozibród porolistny; 5) jaszczurki wyglądające jak węże; 13) numer identyfikacji podatnika; 14) Dzong Un, przywódca Korei; 18) duńska wyspa na Bałtyku; 19) dokonywany linijką; 30) mały Szymon; 31) ból okolicy łędźwiowej; 32) drogowa zaporą; 33) rachunek dla handlowca; 34) toczy się w filmie, książce; 35) napar ziołowy z liści czerwono krzewu; 36) podłużne ciastko przekładane kremem; 37) przezroczysta tkanina z prześwitami; 38) samica ryb

gotowa do tarła; 39) nocny motyl; 40) rodzaj amuletu; 41) ... gwiazd w Międzyzdrojach; 42) Fidel, były dyktator kubański; 43) mapy w formie książek; 44) szachy, chińczyk i scrabble; 45) Towarzystwo budownictwa społecznego; 46) wilk, który pożarł Odyna; 47) warecho, ryba morska; 48) ostra przyprawa kuchenna; 49) książka z morderstwem; 50) główny nurt szyzmu uznający 12 imamów; 51) dawny wiejski dom; 52) Marek Tulliusz, wybitny mówca; 53) np. krwi do mózgu; 54) korale, paciorki w kształcie oliwek; 55) tłumik w instrumentach smyczkowych; 56) wikariat rejonowy; 57) ogórek afrykański inaczej; 58) zbudował biblijną Arkę; 59) wynagrodzenie króla

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

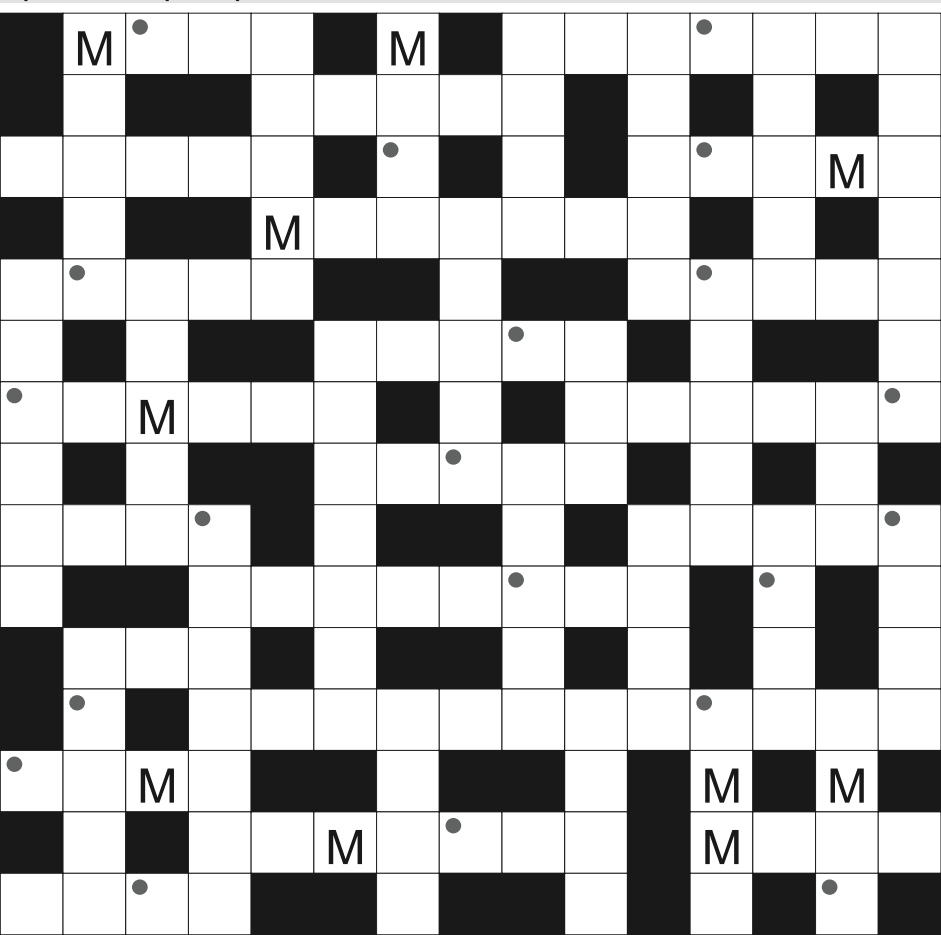
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 23 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki



POZIOMO: 1) pierwiastek Co, 7) rzeka w Kanpur, 10) brązu i żelaza w dziejach, 11) część damskiej bielizny, 12) jedenasta litera alfabetu greckiego, 13) podróż samolotem, 14) przepływa przez Getyngę, 15) i Mars, i Zeus, 16) oczyszczona do wypieków, 18) składane schodki na statek, 21) dawna stolica Inków, 22) rejon wyborczy, 23) koziołek z książki Kornela Makuszyńskiego, 26) tragedia Szekspira z Dunkanem, 30) po ślubie, 33) Zegadłowicz, polski poeta; 34) wynik dodawania; 35) pierwiastek Tb; 36) sumiaste pod nosem; 37) stolica Pakistanu; 41) ojciec Morfeusza; 42) rzymska bogini brzasku i świtu; 43) układanka karciana, samotnik. **PIONOWO:** 1) Helmut, były kanclerz Niemiec; 2) czerwona tetra, ryba; 3) argentyński taniec towarzyski; 4) największy wulkan Islandii; 5) Placido, hiszpański tenor; 6) płat ryby bez ości; 7) recepturka; 8) pracują na cmentarzach; 9) trująca miejska mgła; 16) trzeźwiące do regeneracji; 17) rodzinny lub dziecka; 19) dwanaście miesięcy; 20) czarne na szachownicy; 24) komplet kart do gry; 25) nandinia palmowa inaczej; 27) Am dla chemika; 28) wiruje w pralce; 29) sport Wojciecha Fibaka; 30) Rutkiewicz, była polska alpinistka; 31) niewielki teren zielony w mieście; 32) stojące to tremo; 38) najdłuższa rzeka Chile; 39) jeden z miesięcy; 40) Affleck lub Kingsley, aktorzy.

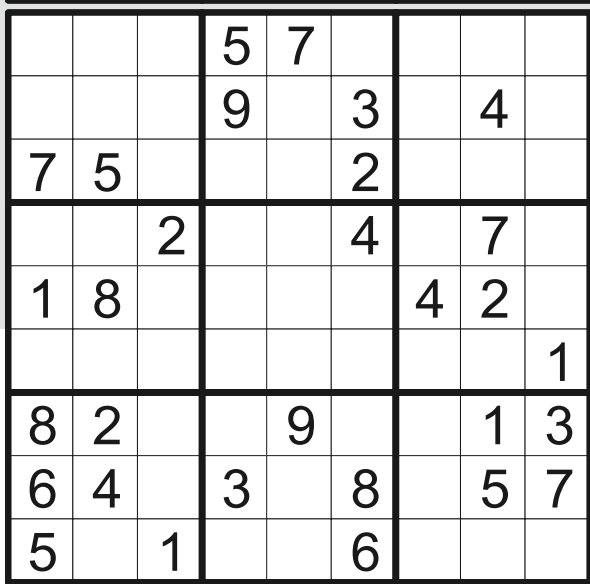
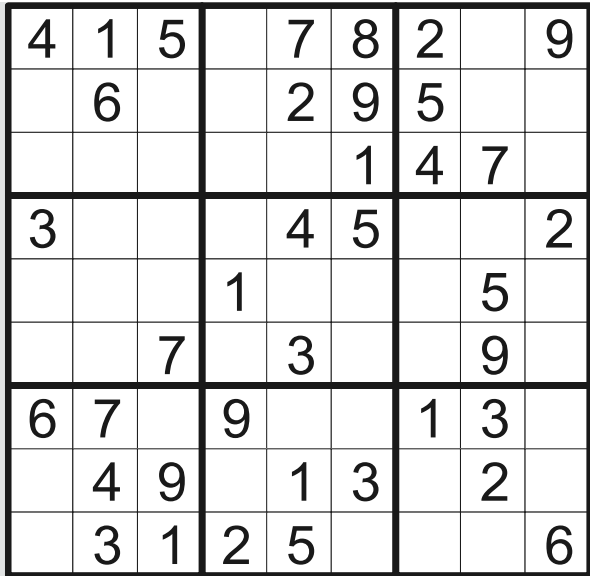
JOLKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:



W diagramie po lewej ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "M". Miejsce wpisu hasel do odgadnięcia. Litery z pól z kropką czytane rzędami utworzą rozwiązanie krzyżówki.

parlament Szwecji; łączy brzegi rzeki; część dnia; Paganini, włoski skrzypek; urodzaj grzybów lub truskawek; kieli-szek do wina; zasiła latarkę; dekoracyj-na lampa w ogrodzie; Pani Bovary z powieści Flauberta; żywioł schodzący z gór; pozycje w jodze; egipski wąż Kleopatry; stolica Bangladeszu; inaczej zgłoski; wjazdowa na posesję; Rabanne, były projektant mody; broń biblijnego Dawida; inaczej kiepski, lichy, słaby; przepływa przez Berno; waluta RPA; nawałnica z piorunami; powieściowy kapitan Nautilusa; Donald, były prezydent USA; przed nazwiskiem; Alicja dla przyjaciół; McCartney, były członek The Beatles; dorosły mały koń; pospolita to kalebasa; tritlen dla chemika; Błęcka-Kolska, aktorka; słodkie lekarstwo na kaszel; psia ręka; zakole rzeki inaczej; "Wierna ...", powieść Żeromskiego; najwyższy wulkan Kostaryki; rodzinne miasto Ludwiga Beethovena; olimpijskie co cztery lata; dotkliwe gorąco; płynie przez włoską Pizę; japoński rosół; wykonuje prace pod wodą; inaczej o kremacji; na końcu wyścigu; do pisania na tablicy w szkole; sto centymetrów.



WYKREŚLANKA: znajdź 20 nazw ptaków żyjących w Europie. Wykreśl je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: Znajdź wyrazy: Szpak, Sowa, Bielik, Sroka, Czapla, Czajka, Drozd, Dudek, Gil, Kania, Kawka, Kruk, Kobuz, Kos, Kulik, Lelek, Nur, Mewa, Orlik, Wrona.

